

L E G E

pentru modificarea Codului fiscal nr.1163/1997 și a altor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I – Codul fiscal nr. 1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 11 alineatul (3), cuvântul „ilicit” se substituie cu cuvântul „eronat”.

2. La articolul 19 litera e) cuvintele „baza valorică” se substituie cu cuvintele „valoarea neamortizată în scopuri fiscale”, iar după cuvintele „pentru fiecare zi de folosință” se introduce textul „începând cu luna în care bunul a fost dat în folosință salariatului, valoare care rămâne neschimbată pe întreaga durată de folosință a bunului”.

3. La articolul 20:

3.1 litera c¹) va avea următorul cuprins:

„c¹) plățile suportate de angajator, în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului, pentru organizarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor sau pentru plățile efectuate, în folosul salariatului în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani;”.

3.2 litera d⁶), după textul „alin.(19)” se completează cu textul „, (19¹)”;

3.3 litera d⁸), după cuvintele „și asigurarea de șomaj” se completează cu textul „, indemnizațiile lunare tinerilor angajați în industrii de importanță majoră, în mărimea, modul și conform activităților Clasificatorului activităților din economia Moldovei stabilite de Guvern”.

3.4 litera d¹¹) va avea următorul cuprins:

„d¹¹) compensarea cheltuielilor pentru funcționarii publici, persoanele cu funcții de demnitate publică, precum și pentru lucrătorii medico-sanitari și farmaceutici care activează în instituțiile medico-sanitare publice, care își exercită atribuțiile de serviciu într-o altă localitate decât cea în care își au domiciliu, pentru transportul tur-retur și/sau pentru închirierea spațiului locativ, în mărimea și modul stabilit de Guvern.”.

4. La articolul 24:

4.1. alineatul (19³) litera c), cuvintele „de la intermediarii acestora” se completează cu cuvintele „și/sau compensarea cheltuielilor suportate de salariați în structurile de primire turistică din zonele rurale ale Republicii Moldova, inclusiv cheltuielile aferente tichetelor de vacanță”.

4.2. alineatul (26) va avea următorul cuprins:

„(26) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de angajator, în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului, pentru organizarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor sau pentru plățile efectuate, în folosul salariatului, în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani.”.

4.3. la alineatul (27) cuvântul „opțiunilor” se substituie cu cuvântul „opțiunului”.

5. Articolul 33 se completează cu alineatul (1¹),

„(1¹) La determinarea cuantumului venitului anual impozabil prevăzut la alin.(1) persoana fizică rezidentă va ține cont inclusiv de veniturile obținute din activitatea desfășurată, conform regimurilor fiscale stipulate la capitolul 10² și 10³ din titlul II”.

6. La articolul 39 alineatul (2) litera d) cuvântul „opțiune” se substituie cu cuvântul „opțion”, iar cuvântul „opțiuni” se substituie cu cuvântul „opțiunul”.

7. La articolul 49 alineatul (2) cuvintele „persoanelor fizice sau juridice” se substituie cu cuvintele „persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător sau persoanelor juridice”.

8. Articolul 71:

8.1. litera c) se completează cu textul „, cu excepția veniturilor, sub formă de creștere de capital aferente valorilor mobiliare de stat și/sau aferente obligațiunilor emise de autoritățile administrației publice locale”;

8.2 litera f) se completează cu textul „, cu excepția dobânzilor aferente valorilor mobiliare de stat și/sau aferente obligațiunilor emise de autoritățile administrației publice locale, obținute de către persoanele fizice nerezidente care nu desfășoară activitate de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova”.

9. La articolul 74 alineatul (2) textul „îndeplinesc cerințele alin.(3)” se exclude.

10. Articolul 83 alineatul (2) litera c) textul „și 51³” se substituie cu textul „, 51³ și 51⁴”.

11. Articolul 95 alineatul (2) se completează cu litera j) cu următorul cuprins: „j) livrarea autoturismelor și alte autovehicule clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340,

870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705) în baza contractelor de leasing financiar încheiate până la data de 1 ianuarie 2026.

12. Articolul 96 litera b) liniuța a doua, textul „Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale,” se completează cu textul „la mărfurile înregistrate în Registrul de stat al dispozitivelor medicale,”.

13. Articolul 103 alineatul (1) se completează cu punctul 34) cu următorul cuprins:

„34) serviciile de împădurire/reîmpădurire și reabilitare a pădurilor din cadrul Programului Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor pentru anii 2023-2032;”.

14. Articolul 117 alineatul (1²) va avea următorul cuprins:

„(1²) La executarea contractelor atribuite conform Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale, Legii nr. 22/2025 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, legii privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității și conform Hotărârii Guvernului nr. 870/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la achizițiile publice de valoare mică, agentul economic este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) pentru livrarea respectivă factura fiscală electronică (e-factura). Prevederile prezentului alineat nu se aplică pentru livrările de energie electrică, de energie termică, de gaz natural, pentru serviciile de comunicații electronice și serviciile comunale, cât și celor efectuate ca urmare a executării contractelor care intră în domeniul de aplicare al legii privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității dacă acestea sunt declarate secret sau necesită măsuri speciale de securitate, conform legislației naționale.”.

15. Anexa nr.1 la Titlul IV, la final, se completează cu note cu următorul cuprins:

„Note: Pentru țigarele cu filtru și fără filtru, care conțin tutun de la poziția tarifară 240220 o bucată de țigaretă este considerată a reprezenta:

- o țigaretă dacă, exceptând filtrul sau muștiucul, are o lungime nu mai mare de 8 cm;

- două țigarete dacă, exceptând filtrul sau muștiucul, are o lungime mai mare de 8 cm, dar nu depășește 11 cm;

- trei țigarete dacă, exceptând filtrul sau muștiucul, are o lungime mai mare 11 cm, dar nu depășește 14 cm;

- și așa mai departe corespunzător pasului de 3 cm.”.

16. La articolul 131 alineatul (11) va avea următorul cuprins:

„(11) Comunicarea de la Serviciul Fiscal de Stat la persoanele menționate la art.187 alin.(2¹), inclusiv aducerea la cunoștință a actelor administrative, a citațiilor, a altor acte sau răspunsuri la adresări, se face prin intermediul cutiei

poștale din cabinetul electronic personal al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat sau prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept. Documentele menționate se consideră recepționate din momentul intrării în cutia poștală din cabinetul electronic personal al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat sau din următoarea zi lucrătoare zilei în care a fost remisă prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept.”.

17. Articolul 226¹⁹ va avea următorul cuprins:

„Articolul **226**¹⁹. Întocmirea și prezentarea informației privind prețurile de transfer și a dosarului privind prețurile de transfer

(1) Contribuabilul care înregistrează tranzacții cu persoane afiliate cu o valoare totală pe parcursul unei perioade fiscale, calculată prin însumarea valorii tranzacțiilor efectuate cu toate persoanele afiliate, fără TVA, egală sau mai mare de 20 000 000 de lei, este obligat să întocmească informația privind prețurile de transfer și, la solicitarea Serviciului Fiscal de Stat, dosarul prețurilor de transfer.

(2) Informația privind prețurile de transfer se prezintă nu mai târziu de data de 25 a lunii a șasea după finele perioadei fiscale de gestiune.

(3) Dosarul prețurilor de transfer este întocmit și prezentat de contribuabilul specificat la alin.(1), la solicitarea Serviciului fiscal de Stat, în termen de 120 de zile calendaristice din momentul solicitării, dar care nu poate fi mai devreme de termenul de depunere a Informației prețurilor de transfer

(4) Tranzacțiile controlate care fac obiectul unui acord de preț în avans nu participă la stabilirea pragurilor și documentării tranzacțiilor prevăzute la alin.(1).

(5) Contribuabilul are dreptul să prezinte informația privind prețurile de transfer corectată, în conformitate cu art.188.

(6) Contribuabilul are dreptul să prezinte dosarul prețurilor de transfer corectat în termen de până la 30 de zile din data comunicării deciziei Serviciului Fiscal de Stat privind ajustarea/estimarea prețurilor de transfer.

(7) În scopul determinării pragului și documentării tranzacțiilor prevăzute la alin. (1) nu se iau în considerare, avansurile primite/acordate, diferențele de curs și diferențele de reevaluare a activelor și a datoriilor reflectate în evidența contabilă ca rezultat al tranzacțiilor efectuate cu persoanele afiliate, cu excepția tranzacțiilor de schimb valutar. În scopul determinării pragului pentru tranzacții legate de leasing, credit, împrumut se iau în calcul exclusiv dobânzile prevăzute în art. 12 pct. 7), calculate pe parcursul perioadei fiscale.

(8) Forma, conținutul și modul de prezentare a informației privind prețurile de transfer și a dosarului prețurilor de transfer se stabilesc de către Ministerul Finanțelor.

(9) Prezentul articol nu se aplică persoanelor fizice cetățeni ai Republicii Moldova care nu practică activitate de întreprinzător.”.

18. La articolul 290, litera p) va avea următorul cuprins: „p) taxa pentru salubritate - persoanele fizice care, conform situației din 1 martie a anului în curs, sunt înregistrate la adresa declarată ca domiciliu sau sunt proprietari ai bunurilor

imobile cu destinație locativă, conform situației din 1 martie a anului în curs. În cazul în care în calitate de subiecți ai impunerii sunt stabiliți proprietarii bunurilor imobile cu destinație locativă, pentru bunurile care se află în proprietate comună în devălmășie sau în diviziune, subiectul impunerii va fi determinat de autoritatea administrației publice locale.”.

19. La articolul 291 alineatul (1) litera p) va avea următorul cuprins:

„p) taxa pentru salubritate - numărul de persoane fizice care conform situației din 1 martie a anului în curs, sunt înregistrate la adresa declarată ca domiciliu sau numărul de bunuri imobile cu destinație locativă deținute în proprietate, conform situației din 1 martie a anului în curs.”.

20. La articolul 297 alineatul (7) se completează cu un enunț, cu următorul cuprins:

„Autoritatea administrației publice locale pentru taxa locală specificată la art.289 alin.(2) lit.p) este în drept să stabilească anual în calitate de subiect al impunerii o singură categorie de persoane din cele menționate la art.290 lit.p).”.

21. În Anexa de la Titlul VII litera p) va avea următorul cuprins:

p) Taxă pentru salubritate	Numărul de persoane fizice care conform situației din 1 martie a anului în curs, sunt înregistrate la adresa declarată ca domiciliu sau numărul de bunuri imobile cu destinație locativă deținute în proprietate, conform situației din 1 martie a anului în curs.	Lei anual pentru fiecare domiciliat înscris la adresa respectivă sau pentru fiecare bun imobil cu destinație locativă	Anual, până la data de 25 septembrie a anului în curs
----------------------------	--	---	---

22. La articolul 342, alineatele (1)-(2) se abrogă.

23. La articolul 342¹ alineatul (3), cuvântul „raportarea” se exclude.

24. La articolul 305 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Elaborarea normelor de extragere și/sau de utilizare a apei se efectuează de către Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”, iar controlul asupra cantității de apă extrasă se efectuează de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului”.

25. La articolul 351 alineatul (3) cuvintele „constituie din suma taxelor calculate” se substituie cu cuvintele „calculează la cota celei mai mari taxe dintre taxa calculată”.

26. Articolul 373 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Calculul și raportarea impozitului unic ca rezultat al ajustării conform Capitolului 11² Titlul V, se efectuează prin prezentarea unei dări de seamă cu privire la impozitul unic pentru tranzacții cu persoane afiliate către Serviciul Fiscal

de Stat, până la data de 25 a lunii a șasea după finele perioadei fiscale, stabilite în conformitate cu art. 12¹. Formularul și modul de completare a dării de seamă se aprobă de către Ministerul Finanțelor.”.

Art.II – Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.1-4, art.2) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 17 alineatul (3¹), textul „95%” se substituie cu textul „70%”.

2. La anexa nr.1, pct.1.5, prima coloniță, textul „95%” se substituie cu textul „70%”.

3. Anexa nr.3:

3.1 se completează cu punctul 10¹) cu următorul cuprins:

10¹) compensarea cheltuielilor pentru funcționarii publici, persoanele cu funcții de demnitate publică, precum pentru lucrătorii medico-sanitari și farmaceutici care activează în instituțiile medico-sanitare publice, care își exercită atribuțiile de serviciu într-o altă localitate decât cea în care își au domiciliu, pentru transportul tur-retur și/sau pentru închirierea spațiului locativ, în mărimea și modul stabilit de Guvern.

3.2. punctul 18) se completează cu cuvintele „ și indemnizațiile lunare achitate tinerilor angajați în industrii de importanță majoră, în mărimea, modul și conform activităților Clasificatorului activităților din economia Moldovei stabilite de Guvern”.

3.3. punctul 42) va avea următorul cuprins:

„42) plățile suportate de angajator, în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului, pentru organizarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor sau pentru plățile efectuate, în folosul salariatului în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani”.

Art.III - Articolul 4 din Legea nr.1054/2000 pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (8²) cu următorul cuprins:

„(8²) Persoanele juridice activitatea căror se atribuie la secțiunea G, grupa 45.1 al Clasificatorului activităților din economia Moldovei, sunt în drept să solicite restituirea sumei accizelor, cu excepția accizei suplimentare, achitate la punerea în liberă circulație a mijloacelor de transport aflate în stoc (active circulante) la situația din 31 decembrie 2025, clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705, pentru stocurile comercializate începând cu 1 ianuarie 2026. Restituirea accizei se efectuează în modul stabilit de Guvern.”.

Art.IV – La articolul 4 alineatul (2) din Legea nr.1056/2000 pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, cifrele „2026” se substituie cu cifrele „2028”.

Art.V - Articolul 183 din Codul civil nr.1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr.66-75, art.132), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (4¹), cu următorul cuprins:

„(4¹) Comunicarea de la autoritățile publice către persoanele juridice/persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător, se efectuează prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept. Documentele se consideră recepționate din următoarea zi lucrătoare zilei în care a fost remisă prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept.”.

Art.VI – La articolul 89 alineatul (3) din Codul de procedură civilă nr.225/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.285-294, art.436), cu modificările ulterioare, cuvintele „în termen de cel mult un an de la data emiterii încheierii” se substituie cu cuvintele „în modul stabilit de Guvern”.

Art.VII - Codul de executare nr. 443/2004 (Republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.214-220, art.704), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 160¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 160¹**. Restituirea amenzii contravenționale în baza actului judecătoresc irevocabil.

Prin derogare de la prevederile art. 157-160, dacă instanța de judecată care a încetat procesul contravențional, a anulat sau a declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție/decizia asupra cauzei contravenționale și nu a soluționat chestiunea cu privire la restituirea amenzii contravenționale, restituirea amenzilor achitate urmează a fi efectuată, de către Serviciul Fiscal de Stat, la cererea persoanei interesate. La cerere se anexează actul judecătoresc irevocabil în original, prin care s-a dispus încetarea procesului contravențional, anularea sau declararea nulității procesului-verbal cu privire la contravenție/deciziei asupra cauzei contravenționale. Restituirea se efectuează cu condiția că aceasta nu înregistrează restanțe față de bugetul public național.”.

Art.VIII – Articolul 33 din Codul administrativ nr.116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.309-320 art.466) va avea următorul cuprins:

„**Articolul 33**. Comunicarea

(1) Comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri, în special mijloacelor electronice de comunicație.

(2) Comunicarea de la autoritățile publice către persoane juridice/persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător (întreprinderea individuală, gospodăria țărănească) se efectuează prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept. Documentele se consideră recepționate din următoarea zi lucrătoare zilei în care a fost remisă prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept.”.

Art.IX - Codul vamal nr.95/2021 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr.219-225, art.238), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 5 punctul 47) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins: „b¹) îmbutelierea și ambalarea;”.

2. La articolul 12 alineatul (5) litera d), textul „bugetului de stat;” se completează cu textul „, în mărimea de peste 250 000 de lei”.

3. La articolul 17 alineatul (1), textul „care însă nu poate depăși 90 de zile” se completează cu textul „, cu excepție deciziei referitoare la informația tarifară obligatorie, pentru care termenul nu poate depăși 45 de zile”.

4. La articolul 22, alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Persoanele juridice și persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător recepționează decizia prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept. Decizia transmisă prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept se consideră recepționată din următoarea zi lucrătoare zilei în care a fost remisă.”.

5. Articolul 118 alineatul (2) se completează cu textul „, dar care nu poate fi mai mare decât cuantumul drepturilor de import sau export.”.

6. La articolul 375:

6.1 alineatul (1) textul „Bunuri culturale mobile sunt bunurile cu valoare deosebită sau excepțională istorică, arheologică, documentară, etnografică, artistică, științifică și tehnică, literară, cinematografică, numismatică, filatelică, heraldică, bibliofilă, cartografică, epigrafică, estetică, etnologică și antropologică, reprezentând mărturii materiale ale evoluției mediului natural și ale relației omului cu acest mediu, ale potențialului creator uman.” se substituie cu textul „Bunuri culturale mobile sunt bunurile cu trăsături de relativă creație originală, cu semnificație de mărturie istorică privind comportamentele tehnice, sociale, estetice, religioase, mitologice și de viață cotidiană ale unei societăți.”.

6.2. alineatul (4) se abrogă.

7. Articolul 384 alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Dacă contravenția prevăzută la alin.(2) a fost constatată în urma controlului ulterior și dacă la momentul vămuirii mărfurile au fost supuse controlului documentar și a fost acordat liberul de vamă, persoana se sancționează cu amendă în mărime de la 3% la 5% din suma diminuată a drepturilor de import, iar dacă mărfurile au fost supuse controlului fizic total și a fost acordat liberul de vamă, persoana se sancționează cu amendă în mărime de la 1% la 2% din suma diminuată a drepturilor de import.”.

8. La articolul 415 alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Dacă decizia Serviciului Vamal asupra cazului de contravenție vamală cu răspundere materială este contestată cu cerere prealabilă, aparatul central al Serviciului Vamal, la cererea persoanei afectate suspendă executarea acesteia până la finalizarea procedurii prealabile.”

9. Articolul 419 se abrogă.

Art.X – Legea nr.69/2023 privind implementarea prevederilor Acordului multilateral al autorităților competente pentru schimbul automat de informații privind conturile financiare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr.126 art.199), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 8 alineatul (1), cuvintele „de către instituțiile financiare raportoare” se exclud;

2. La articolul 9, cuvintele „și de Codul administrativ” se exclud.

Art.XI – Articolul 347 din Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr.41-44, art.61), se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Prin derogare de la prevederile alin.(5), investitorii, atât persoanele juridice, cât și persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, participă la crearea mijloacelor pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții prin transferul la bugetul de stat a defalcărilor în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru centralele ce produc energie electrică din surse regenerabile de energie, care nu sunt finanțate din bugetul public național, dar nu mai mult de 50 de mii lei per fiecare obiect.”.

Art.XII – Articolul 7 alineatul (2) din Legea taxei de stat nr.213/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 306-309 art. 549) va avea următorul cuprins:

„(2) Cererea de restituire a sumei de bani plătite ca taxă de stat poate fi depusă la Serviciul Fiscal de Stat în termen de cel mult trei ani de la data apariției dreptului la restituire. Restituirea sumei de bani plătite ca taxă de stat se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat conform modului stabilit de Guvern.

Art.XIII - (1) Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2026, cu excepția:

a) Art. I pct.1-pct.4 subpct.4.2 și subpct.4.3, pct.6, pct.7, pct.9, pct.13, pct.14, pct.24; Art. II, Art.IX pct.1 - pct.3, pct.7-pct.9; Art.X, Art.XI și Art.XIII alin.(3) care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova;

b) Art. I pct.17 care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, dar se aplică începând cu perioada fiscală 2025;

c) Art. I pct.16, pct.22 și pct.23, Art.V, Art.VIII și Art.IX pct.4 care intră în vigoare la 1 ianuarie 2027.

(2) Guvernul, în termen de 5 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

(3) Prin derogare de la prevederile art.226¹⁹ alin.(4¹) din Codul fiscal nr.1163/1997, dosarul privind prețurile de transfer pentru tranzacțiile desfășurate pe parcursul anului 2024, este întocmit și prezentat de contribuabilul specificat la art.226¹⁹ alin.(2), la solicitarea Serviciului Fiscal de Stat, în termen de 120 de zile calendaristice din momentul solicitării. Neprezentarea dosarului privind prețurile de transfer pentru anul 2024 în termenul stabilit la art.226¹⁹ alin.(4¹) nu se consideră încălcare a legislației fiscale.”.

(4) Calculul și raportarea impozitului unic ca rezultat al ajustării conform Capitolului 11² din Titlul V, pentru tranzacțiile desfășurate pe parcursul anului 2024 și anul 2025, se efectuează prin prezentarea unei dări de seamă cu privire la impozitul unic pentru tranzacții cu persoane afiliate către Serviciul Fiscal de Stat, până la data de 25 decembrie 2025. Formularul și modul de completare a dării de seamă se aprobă de către Ministerul Finanțelor.”.

Președintele Parlamentului

NOTĂ DE FUNDAMENTARE la proiectul de lege pentru modificarea Codului fiscal nr.1163/1997 și a altor acte normative	
1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ	
Proiectul de lege a fost elaborat de către Ministerul Finanțelor.	
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ	
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ	
Proiectul de modificare a Codului fiscal nr.1163/1997, Codului vamal nr.95/2021 și altor acte normative este fundamentat de necesitatea asigurării unui cadru legal mai clar și eficient pentru aplicarea prevederilor a actelor respective. Astfel, proiectul de lege respectiv a fost elaborat în baza solicitărilor și sugestiilor primite de către autoritățile publice, inclusiv de la reprezentanții mediului de afaceri, precum și contribuabililor.	
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative	
Prezentul proiect de lege a fost elaborat în scopul ajustării cadrului normativ național la cerințele actuale ale economiei și în vederea optimizării politicii fiscale și vamale. Acesta urmărește eliminarea unor discrepante legislative, clarificarea unor prevederi și stimularea unor sectoare economice prin ajustări fiscale. Totodată, se urmărește implementarea unor măsuri care să faciliteze activitatea economică și să asigure o aplicare mai echitabilă a legislației fiscale și vamale. Astfel, un cadru normativ mai clar și simplu va reduce costurile administrative pentru contribuabili, iar, crearea unui mediu mai transparent și mai predictibil va stimula încrederea mediului de afaceri/investitorilor, atât locali, cât și internaționali, în economia națională.	
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse	
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi	
Proiectul de lege prevede norme de modificare a următoarelor acte normative: - Codul fiscal nr.1163/1997; - Legea nr.1054/2000 pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal; - Legea nr.1056/2000 pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal; - Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale; - Codul civil nr.1107/2002; - Codul de procedură civilă nr.225/2003; - Codul de executare nr. 443/2004; - Codul administrativ nr.116/2018; - Codul vamal nr.95/2021; - Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023; - Legea nr.69/2023 privind implementarea prevederilor Acordului multilateral al autorităților competente pentru schimbul automat de informații privind conturile financiare - Legea taxei de stat nr.213/2023. Astfel, principalele propunerile incluse în proiectul de lege pentru modificarea Codului fiscal nr.1163/1997 și a altor acte normative, sunt sistematizate și descrise în continuare.	
Codul fiscal nr.1163/1997	
Proiectul de lege prevede <i>modificarea articolului 11 alineatului (3)</i> în vederea concretizării situațiilor în care Serviciul Fiscal de Stat restituie contribuabilului mijloacele bănești încasate de pe conturile acestuia, ținând cont de faptul că expresia „mijloacele decontate ilicit”, prevăzută în redacția actuală a normei, nu înglobează și cazurile în care mijloacele bănești ale contribuabilului au fost încasate în mod legal, dar eronat, din cauza nereflectării sumelor achitate de contribuabil în momentul înaintării de către Serviciul Fiscal de Stat a ordinului incaso la conturile bancare și/sau de plăți ale acestuia.	
Se propune <i>ajustarea articolului 20 litera d⁶)</i> în vederea concretizării tratamentului fiscal aplicat în raport cu tichetele de masă care se încadrează în limitele de 35 - 70 de lei.	
Totodată, se propune extinderea spectrului de venituri neimpozabile prin completarea art.20 din Codul fiscal următoarele tipuri de venituri:	
- indemnizațiilor lunare tinerilor angajați în industrii de importanță majoră în mărimea și modul stabilit de Guvern (lit.d⁸);	

- compensarea cheltuielilor pentru funcționarii publici, persoanele cu funcții de demnitate publică, precum și pentru lucrătorii medico-sanitari și farmaceutici care activează în instituțiile medico-sanitare publice, care își exercită atribuțiile de serviciu într-o altă localitate decât cea în care își au domiciliu, pentru transportul tur-retur și/sau pentru închirierea spațiului locativ, în mărimea și modul stabilit de Guvern (lit.d¹¹).

Proiectul de lege prevede *completarea articolului 24 alineatului (19³)* cu un spectru nou de cheltuieli deductibile, suportate de către angajator în raport cu salariat.

Astfel, se propune completarea literei c) prin care se va reglementa dreptul la **deducere a compensațiilor achitate salariaților pentru vizitarea structurilor de primire turistice rurale pe teritoriul Republicii Moldova**, precum și prin intermediul tichetelor de vacanță, limita acestora fiind plafonată în cuantumul de 50% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat.

Este important de menționat totuși, că odată cu extinderea spectrului cheltuielilor deductibile, angajatorul are drept, în cadrul companiei, se acorde atât abonamente pentru utilizarea facilităților sportive, cât și se compenseze cheltuielile de vizitare a structurilor de primire turistică rurală. Totodată, la deducerea cheltuielilor respective în scopuri fiscale, angajatorul urmează să aleagă se deduce doar un singur tip de cheltuieli suportate în raport cu un salariat sau se deduce ambele tipuri de cheltuieli cu condiția încadrării acestora în plafonul deductibil.

Mai mult ca atât, se propune ajustarea *alineatului (26) din articolul 24*, în scopul permiterii la deducere a cheltuielilor suportate de către angajator în vederea organizării serviciilor alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani. Cuantumul deductibil acestor cheltuieli este stabilit în mărimea de 2500 de lei pentru fiecare copil al contribuabilului.

Se propune completarea *articolului 33 cu alineatul (1¹)*, în scopul precizării faptului că la determinarea plafonului 360 000 pentru aplicarea scutirii personale persoana fizică rezidentă trebuie să țină cont de veniturile rezultate din desfășurarea activității independente și din activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal.

Proiectul de lege prevede *ajustarea articolului 71* pentru a reglementa neimpozitarea **veniturilor persoanelor fizice nerezidente obținute sub formă de dobânzi sau creșterea de capital** aferente valorilor mobiliare de stat emise în Republica Moldova.

Scopul modificării constă în aducerea în egalitate impozitarea veniturilor din sursele respective obținute atât de către persoanele fizice rezidente, cât și nerezidente. Mai mult ca atât, se urmărește atragerea investițiilor în valorile mobiliare de stat, precum și creșterea lichidității pe piața financiară.

Proiectul de lege prevede modificarea *articolului 95 alineatului (2)*, în scopul completării acestuia cu o litera j) prin care **nu se va considera obiectul impunerii cu TVA livrarea autoturismelor și altor autovehiculelor** clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705) care au fost procurate în baza contractelor de leasing financiar, încheiate până la data de 1 ianuarie 2026.

Modificarea respectivă are drept scop reglementarea tratamentului fiscal aferent TVA în cazul în care autoturisme au fost procurate în baza contractului de leasing financiar până la 01.01.2026, iar valoarea acestora stabilită prin contract cu dreptul de achitare în rate, include deja acciza calculată la momentul importului.

Se propune completarea *articolului 96 litera b) liniuța a doua*, în vederea extinderii facilităților fiscale, în partea ce ține de TVA, pentru dispozitivele medicale, înregistrate în Registrul de stat. Prin urmare, măsura respectivă va avea un impact social pozitiv, facilitând accesul populației la echipamente medicale de calitate.

Proiectul de lege prevede *completarea articolului 103 alineatului (1)* în vederea **introducerii scutirii de TVA pentru serviciile de împădurire/reîmpădurire și reabilitare a pădurilor din cadrul Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor 2023-2032**, având în vedere faptul că în cadrul acestui program se execută lucrări de împădurire/reîmpădurire, extindere și reabilitare a pădurilor pe terenurile ce aparțin APL precum și altor deținători, din diferite surse de finanțare, astfel finanțarea de la donatorii externi este deja scutită de plata TVA, ori urmează a fi scutită aplicându-se art.104 din Codul fiscal cu includerea ulterioară în Hotărârea Guvernului nr.246/2010, pe când investițiile finanțate din bugetul de stat se acumulează integral la active biologice imobilizate în curs de execuție și până la atingerea stării de masiv a sectoarelor parcurse cu lucrări de creare a noi păduri (3-5 ani, în dependență de specia de bază).

Totodată, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1186/2010, entitățile silvice, în calitate de operatori economici restituie terenurile cu culturi silvice proprietarilor, cu perfectarea actelor bilaterale de primire-predare, inclusiv cu emiterea facturii fiscale. Astfel, entitățile silvice la facturarea serviciilor de extindere și reabilitare a pădurilor vor fi supuse TVA în cuantum de 20% din valoarea serviciilor prestate, chiar dacă acestea au fost finanțate din bugetul de stat, fapt pentru care este necesară reglementarea unui scutiri de TVA fără drept de deducere.

Totodată, prin prisma proiectului de lege se propune *completarea articolului 117 cu alineatul (1²)* pentru a reglementa **obligația agenților economici de a emite facturi fiscale electronice** pentru achizițiile publice. Scopul propunerii este creșterea transparenței și eficienței în utilizarea fondurilor publice.

Se propune *completarea Anexei nr.1 al Titlului IV* cu o Notă în scopul eficientizării procesului de administrare fiscală și asigurarea neadmiterii prejudicierii bugetului, în cazul acțiunilor de producere sau de import a țigaretelor în cazul în care dimensiunea acestora depășește lungimea de 70 de mm.

Proiectul de lege prevede ajustarea *articolului 131 alineatului (11)*, în vederea acordării dreptului contribuabilului de a avea comunicare cu Serviciul Fiscal de Stat, inclusiv prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept (mCabinet). Scopul modificării este extinderea spectrului de surse de comunicare, prin care contribuabili urmează a fi informați, notificați, inclusiv și despre existența actelor normative, citațiilor și a altor acte sau răspunsuri la adresări.

Proiectul reglementează *expunerea articolului 226¹⁹ în redacția nouă*, având în vedere faptul că se propune **excluderea obligației de prezentare obligatorie a dosarului privind prețurile de transfer, acesta urmând a fi prezentat doar la solicitarea Serviciului Fiscal de Stat pentru tranzacțiile cu valoarea cumulativă de peste 20 milioane de lei.**

De asemenea, se urmărește ajustarea normelor care reglementează modul de determinare a pragului în vederea prezentării informației privind prețurile de transfer. În acest sens, se propune ca la stabilirea pragului de 20 de milioane de lei vor fi luate în considerare toate tranzacțiile derulate cu persoane afiliate, cu excepție diferențelor de curs și de reevaluare a activelor și a datoriilor reflectate în evidența contabilă ca rezultat al tranzacțiilor efectuate cu persoanele afiliate.

Potrivit noilor reglementări contribuabilul va avea dreptul să prezinte informația privind prețurile de transfer corectată, în conformitate cu art.188 din Codul fiscal și/sau dosarul prețurilor de transfer corectat în termen de până la 30 de zile din data comunicării deciziei Serviciului Fiscal de Stat privind ajustarea/estimarea prețurilor de transfer.

Se propune *ajustarea articolului 290 și 291 în partea ce vizează subiectul, obiectul și baza impozabilă pentru taxa de salubritate*, în vederea acordării dreptului autorităților publice locale de a decide asupra modului de stabilire a acestora, fiind permisă o singură opțiune de determinare a subiectului și obiectului impunerii cu taxa respectivă, acestea fiind persoanele fizice înregistrate la adresa declarată ca domiciliu sau proprietarii bunurilor imobile cu destinație locativă.

Proiectul de lege prevede *abrogarea alineatelor (1), (1¹) și (2) din art.342 și ajustarea articolului 342¹*, în vederea simplificării procesului de raportare fiscală a obligației de achitare a taxei pentru folosirea drumurilor pentru autovehicule înmatriculate, prin anularea dării de seamă (TFD19).

De asemenea, proiectul reglementează a norma separată pentru **rezidenții parcurilor IT în partea ce ține de ajustarea tranzacțiilor efectuate cu persoane afiliate ca urmare a respectării principiului lungimii brațului.**

Astfel, prin prisma *articolului 373 alineatului (1¹)*, se stabilește că pentru rezidenții parcurilor IT, calculul și raportarea impozitului unic ca urmare a ajustărilor efectuate conform Capitolului 11² Titlului V din Codul fiscal, începând cu perioada fiscală 2026 se va efectua prin prezentarea unei dări de seamă cu privire la impozitul unic pentru tranzacții cu persoane afiliate, până la data de 25 a lunii a șasea după finele perioadei fiscale, stabilite în conformitate cu art.12¹.

Formularul și modul de prezentare a Dării de seamă respective urmează a fi aprobat de către Ministerul Finanțelor.

Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale

Se propune ajustarea *articolului 17 alineatului (3¹) și a Anexei nr.1 din Legea nr.489/1999*, în vederea **micșorării plafonului de la „95%” la „70%” pentru determinarea proporției activităților incluse în grupele**

01.1-01.6 din CAEM în scopul ajustării condițiilor de contribuție la sistemul public de asigurări sociale pentru operatorii economici din sectorul agricol.

Se consideră că acest prag este unul rezonabil în vederea oferirii o mai mare flexibilitate producătorilor agricoli, permițându-le să desfășoare și alte activități economice complementare, menținând în același timp dreptul de a beneficia de compensație a contribuției sociale în mărimea de 6% de la bugetul de stat.

Astfel, în cazul în care întreprinderi agricole (persoanele fizice și juridice) vor desfășura în decursul perioadei de gestiune nu mai puțin de 70% din activitățile stipulate în grupele 01.1–01.6 din CAEM, acestea vor calcula contribuții de asigurări sociale în mărimea de 18% din mijloacele proprii și 6% de la bugetul de stat pentru persoanele angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii.

Totodată, având în vedere că prin prisma proiectului respectiv s-a propus completarea art.20 din Codul fiscal cu lista veniturilor neimpozabile în limita reglementată de Guvern, se propune completarea Anexei nr.3 din legea care stabilește tipuri de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții sociale de stat obligatorii.

Legea nr.1054/2000 pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal

Se propune acordarea dreptului persoanelor juridice, activitatea căror se atribuie la secțiunea G, grupa 45.1 al Clasificatorului activităților din economia Moldovei, să solicite restituirea sumei accizelor, cu excepția accizei suplimentare, achitate la punerea în liberă circulație a mijloacelor de transport aflate în stoc (active circulante) la situația din 31 decembrie 2025, clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705, în cazul realizării/comercializării acestora începând cu 1 ianuarie 2026.

Restituirea accizei se va efectua conform modului stabilit de art.176 din Codul fiscal.

Este de menționat că propunerea respectivă are drept scop reglementarea tratamentului fiscal din punct de vedere a TVA-ului care va fi aplicat stocurilor de autoturisme existente la data de 31.12.2025, inclusiv revânzarea autoturismelor achiziționate anterior intrării în vigoare a noilor reglementări, adică aplicarea TVA la import autoturismelor, fără calcularea accizelor.

Legea nr.1056/2000 pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal

Se propune modificarea *articolului 4 alineatului (2)*, în vederea extinderii termenului de aplicare a impozitului funciar și impozitului pe bunurile imobiliare conform prevederilor prezentei legi, acesta fiind extins până la anul 2028.

Codul civil nr.1107/2002

Proiectul de lege prevede *completarea articolului 183 cu alineatul (4¹)*, prin care se propune ca corespondența remisă de către autoritățile publice în adresa persoanei juridice va fi efectuată prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept (mCabinet). Modul de remitere va fi stabilit de Guvern. Astfel, scopul propunerii respective este optimizarea cheltuielilor administrative ale autorităților publice în procesul de comunicare cu persoanele juridice.

Codul de procedură civilă nr.225/2003

Se propune *modificarea articolului 89*, în vederea **excluderii încheierii de resituire a taxei de stat, care urmează a fi anexată la cererea de restituire**. Respectiv, restituirea taxei de stat achitată în cadrul litigiilor în instanța de judecată, va fi realizată în modul stabilit de Hotărârea Guvernului nr. 235/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind stingerea obligației fiscale prin compensare și/sau restituirea mijloacelor bănești, aplicabilă tuturor plăților efectuate la Bugetul public național, inclusiv și taxei de stat care este parte componentă a acestuia.

Codul de executare nr.443/2004

Proiectul de lege prevede *completarea Codului de executare cu articolul 160¹*, în vederea **reglementării excluderii procedurii judiciare de întoarcere executării prin intermediul instanței de judecată**, în cazul amenzilor contravenționale/penale. Aceasta, ar urma să fie realizată conform Hotărârii Guvernului nr.235/2017 pentru

aprobarea Regulamentului privind stingerea obligației fiscale prin compensare și/sau restituirea mijloacelor bănești, aplicabilă tuturor plăților efectuate la Bugetul public național.

Codul administrativ nr.116/2018

Se propune completarea *articolului 33* cu o norma, care are drept scop reglementarea procesului de comunicare între autoritățile publice și persoane juridice/persoanele fizice, acesta fiind asigurat prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept (mCabinet).

Codul vamal nr.95/2021

Proiectul de lege prevede ajustarea *articolului 12 alineatului (5)*, prin care se propune **reglementarea plafonului de la 250 000 de lei pentru constatarea încălcărilor ale legislației vamale și/sau fiscale ca fiind încălcări care aduc prejudiciu bugetului de stat**, norma respectivă fiind examinată la etapa de eliberare a licenței pentru activitatea brokerului vamal.

Astfel, una din cerințele obligatorii pentru eliberarea licenței a brokerului vamal va fi neadmiterea încălcărilor sistematice ale legislației vamale și/sau fiscale care aduc prejudiciu bugetului de stat în mărimea de peste 250 000 de lei.

Se propune ajustarea *articolului 17 alineatului (1)* **în vederea reglementării termenului mai restrâns pentru luarea de către Serviciul Vamal a deciziei referitoare la informația tarifară obligatorie (ITO)**, astfel încât, organul vamal va avea drept la prelungirea termenului pentru luarea deciziei, dar nu mai mult de 45 de zile. Pentru celelalte decizii, termenul maxim de prelungire rămâne 90 de zile.

Proiectul prevede modificarea *articolului 22 alineatului (5)* în vederea **reglementării procesului de comunicare între Serviciul vamal și persoane juridice/persoanele fizice care practică activitatea de întreprinzător**, acesta fiind asigurat prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept. Prin urmare, deciziile Serviciului vamal pot fi accesate/recepționate prin mCabinet de către fiecare contribuabil.

Totodată, prin prisma proiectului de lege respectiv se propune completarea *articolului 118 alineatului (2)* pentru a reglementa faptul că o majorare de întârziere (penalitate) nu poate fi stabilită în mărimea mai mare decât cuantumul drepturilor de import sau export calculat.

Propunerea aferentă *art.375* vine în contextul faptului că, redacția actuală a normei se extinde doar asupra bunurilor culturale mobile cu valoare deosebită sau excepțională, ce reprezintă, de fapt, doar bunurile pasibile pentru clasare în patrimoniul cultural național mobil. Celelalte categorii de bunuri nu sunt reglementate de cadrul normativ. Prin operarea modificărilor propuse se extinde domeniul de aplicare a prevederii legale asupra tuturor bunurilor culturale mobile.

Totodată redacția *alineatului (4)* a articolului menționat, prevede că, în cazul apariției suspiciunilor referitoare la valoarea culturală a bunurilor care urmează a fi scoase de pe teritoriul vamal, iar persoana nu deține actele confirmative necesare, Serviciul Vamal permite scoaterea acestor bunuri doar în baza unei dovezi emise de Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, prin care se confirmă că bunurile nu sunt pasibile de clasare în patrimoniul cultural național. Această prevedere ridică mai multe probleme de ordin juridic, procedural și instituțional, având în vedere că, formularea este neclară și lipsită de criterii obiective. Noțiunea de „suspiciuni” nu este definită, iar condițiile de apariție a acestora nu sunt reglementate, ceea ce lasă loc interpretărilor arbitrare.

Proiectul de lege prevede ajustarea *alineatului (4) din articolul 384* în vederea **ajustării regimului sancționatoriu din Codul vamal** pentru contravenții constatate prin control ulterior, astfel încât să fie proporționale cu gradul de abatere constatată.

Astfel, în cazul în care contravenția privind prezentarea declarației vamale sau a documentelor de însoțire a mărfurilor cu date eronate privind regimul vamal a fost constatată în urma controlului ulterior și dacă la momentul vămuirii mărfurile au fost supuse controlului documentar și a fost acordat liberul de vamă, persoana va fi sancționată cu amendă de la 3% până la 5% din suma diminuată a drepturilor de import.

Totodată, în cazul în care mărfurile au fost supuse controlului fizic total și a fost acordat liberul de vamă, persoana va fi sancționată cu amendă în mărime de la 1% la 2% din suma diminuată a drepturilor de import.

Se propune ajustarea *articolului 415 alineatului (5)* prin care **executarea deciziilor Serviciului Vamal asupra cazurilor de contravenție vamală cu răspundere materială poate fi suspendată până la finalizarea procedurilor de contestație prealabilă**, demarate în baza cererii persoanei afectate.

Modificarea are drept scop introducerea clarității referitor la durata suspendării executării deciziei vamale. Astfel, decizia Serviciului Vamal asupra cazului de contravenție vamală cu răspundere materială va fi suspendată până la finalizarea procedurii prealabile pentru a nu prejudicia persoana.

Mai mult ca atât se propune abrogarea *articolului 419* prin care se reglementează procesul executării silite a deciziei Serviciului Vamal.

Abrogarea articolului 419 este necesară întrucât acesta creează suprapuneri și contradicții cu reglementările privind suspendarea executării deciziilor vamale prevăzute în Capitolul V al Codului vamal. Astfel, art.127 alin.(5) Cod vamal prevede că: „Prezentul capitol se aplică datoriei vamale, majorărilor de întârziere (penalităților), amenzilor și contravalorii mărfurilor.”. Respectiv, întru aplicarea uniform a prevederilor Codului vamal, apare necesitatea abrogării art.419 Cod vamal.

Legea nr. 69/2023 privind implementarea prevederilor Acordului multilateral al autorităților competente pentru schimbul automat de informații privind conturile financiare

Modificarea propusă are drept scop corelarea sferei de aplicare a sancțiunii nulității prevăzute la art. 8 alin. (1) din Legea nr. 69/2023 cu normele prevăzute în acest sens de Standardul comun de raportare elaborat de OCDE (secțiunea IX „Implemmentarea efectivă”), conform angajamentelor asumate de Republica Moldova prin ratificarea Acordului multilateral al autorităților competente pentru schimbul automat de informații privind conturile financiare.

În cadrul evaluării preliminare a cadrului normativ național care reglementează schimbul automat de informații privind conturile financiare, experții Forumului Global al OCDE au constatat că sancțiunea prevăzută la art. 8 alin. (1) din Legea nr. 69/2023 nu se aplică categoriilor de persoane relevante, altele decât instituțiile financiare raportoare, cum ar fi titularii de conturi sau intermediarii.

În scopul remedierii acestei neconcordanțe, a fost înaintată recomandarea de ajustare a art. 8 alin. (1) din Legea nr. 69/2023, astfel încât în sfera de aplicare a sancțiunii nulității să intre și alte subiecți care pot încheia acorduri sau se pot angaja în practici al căror scop este de a evita obligațiile impuse de legea nominalizată și de reglementările stabilite în temeiul acelei legi.

Modificarea propusă la art.9 are drept scop corelarea prevederilor articolului cu dispozițiile din Codul fiscal care reglementează procedura de contestare a deciziilor SFS, în redacția în vigoare conform modificărilor operate prin Legea nr. 212/2023.

Prin modificările menționate (în vigoare din 10.08.2023) a fost exclusă aplicarea prevederilor Codului administrativ în procedura de contestare a deciziilor SFS. Astfel, în prezent, procedura de contestare a deciziilor emise de SFS este reglementată doar de prevederile Codului fiscal.

Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023

Actualmente, prevederile articolului 347 din Cod reglementează cheltuielile pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții, acestea fiind finanțate din Fondul național de dezvoltare a sistemului de documente normative în construcții. Totodată, potrivit alin.(5) din articolul respectiv, investitorii, atât persoanele juridice, cât și persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător în alte scopuri decât cel pentru asigurarea cu locuință de bază, astfel cum este definită la art.5 pct.46) din Codul fiscal nr.1163/1997, participă la formarea mijloacelor pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții prin transferul la bugetul de stat al defalcărilor în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sunt finanțate din bugetul public național.

Este de menționat că aceasta norma este aplicabilă în raport cu toți investitori, fără a diviza în dependență de obiectul pentru care se face investiție.

Astfel, în vederea promovării/stimulării investițiilor în sectorul energiei regenerabile, se propune completarea *articolului 347 cu alineatul (5¹)* prin care investitorii în centralele ce produc energie din surse regenerabile de energie, participă la crearea mijloacelor pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții prin transferul la bugetul de stat a defalcărilor în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor, dar nu mai mult de 50 de mii lei per fiecare obiect.

Modificarea propusă la ***Legea taxei de stat nr.213/2023*** urmărește specificarea competenței privind restituirea taxei de stat către Serviciul Fiscal de Stat (SFS), cu precizarea unui termen de cel mult trei ani de la apariția dreptului la restituire.

Scopul modificării:

- Uniformizarea și centralizarea procedurilor de restituire a plăților efectuate la bugetul public național;
- Reducerea sarcinii administrative asupra instanțelor judecătorești și altor instituții

Asigurarea tratării unitare a restituirilor (inclusiv taxa de stat) în conformitate cu regulile generale de restituire prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 235/2017 privind stingerea obligației fiscale prin compensare și/sau restituirea mijloacelor bănești.

Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege va intra în vigoare la 1 ianuarie 2026, cu excepția anumitor prevederi care urmează să intre în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial sau începând cu perioada fiscală 2027, în vederea asigurării procesului de administrare fiscală eficient și simplu.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

A fost examinată opțiunea neintervenției asupra ajustării cadrului normativ actual, însă lipsa implicării în acest sens poate aprofunda problemele economice și de administrare fiscală și vamală, afectând pe termen lung sustenabilitatea și dezvoltarea economică pe termen lung. Or, ignorarea necesității unei revizuirii a reglementărilor riscă să creeze un climat de incertitudine pentru mediul de afaceri și a altor contribuabili, ceea ce poate reduce încrederea investitorilor.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, deoarece prin ajustarea cadrului normativ se urmărește perfecționarea proceselor și a modului de administrare a resurselor publice, or modificarea Codului civil, Codului de procedură civilă și Codului de executare este fundamentat de necesitatea asigurării eficientizării cheltuielilor suportate de către autoritățile publice în procesul de comunicare cu persoanele juridice, precum și în cadrul acțiunilor de restituire a amenzilor contravenționale/penale și a taxei de stat achitată în cadrul litigiilor judiciare. Prin modificările propuse, în special cele ce vizează Codul civil, Codul de procedură civilă, Codul de executare, Codul administrativ și Codul fiscal, se urmărește:

- **Digitalizarea și eficientizarea comunicării interinstituționale** prin extinderea utilizării Portalului Guvernamental al Unităților de Drept (mCabinet), ceea ce va reduce costurile administrative asociate transmiterii fizice a documentelor și va îmbunătăți timpul de reacție al instituțiilor publice.
- **Simplificarea procedurilor de restituire a taxelor și amenzilor** (contravenționale și penale), ceea ce va reduce sarcina instanțelor judecătorești și va eficientiza gestionarea resurselor în administrația fiscală și sistemul judiciar.
- **Reformarea modului de raportare fiscală**, inclusiv prin eliminarea unor obligații redundante (ex. abrogarea declarației TFD19), dar și prin introducerea de obligații clare pentru facturarea electronică în cadrul achizițiilor publice, ceea ce va spori transparența și controlul utilizării fondurilor publice.
- **Clarificarea competențelor instituționale**, cum ar fi cele ale Administrației Naționale „Apele Moldovei” sau ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului, în vederea consolidării responsabilităților și evitării suprapunerii atribuțiilor.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Scopul implementării proiectului este de a optimiza cadrul normativ existent și de a simplifica procedurile administrative, inclusiv prin optimizarea resurselor publice suportate de către autoritățile publice.

Impact bugetar general:

1. Costuri estimative și diminuări de venituri:

○ **Extinderea categoriilor de venituri neimpozabile** (ex. indemnizații pentru tineri angajați în industrii strategice, compensarea cheltuielilor de transport și locuință pentru funcționarii publici) va conduce la **diminuarea veniturilor din impozitul pe venit** și din **contribuțiile sociale de stat obligatorii**.

○ **Deducerea cheltuielilor pentru îngrijirea copiilor și vacanțele rurale** – aplicarea plafonului lunar de 2500 lei/copil sau 50% din salariul mediu pentru vacanțe va afecta baza impozabilă la nivel de angajator și, indirect, veniturile la buget.

○ **Scutirea de TVA** pentru anumite bunuri și servicii (ex: livrări auto în leasing, dispozitive medicale, servicii de reîmpădurire) – va reduce încasările din TVA, însă scopul este compensarea acestui efect prin stimularea investițiilor și a consumului în aceste domenii.

În acest sens, este de menționat că impactul valoric a măsurilor este dependent de comportamentul contribuabililor, impactul bugetar fiind direct corelat cu atractivitatea măsurilor stimulative propuse.

2. Economii în sectorul public:

○ Prin **digitalizarea comunicării interinstituționale** și utilizarea exclusivă a mCabinet pentru persoane juridice și contribuabili, se estimează **reducerea semnificativă a cheltuielilor administrative** (poștă, tipărire, procesare fizică).

○ **Eliminarea unor obligații procedurale și fiscale**, precum darea de seamă TFD19 și procedurile judiciare aferente restituirilor (amenzi, taxe de stat), va contribui la **eficientizarea resurselor operaționale** ale instituțiilor implicate (instanțe, SFS, autorități locale).

3. Venituri potențiale și efecte indirecte:

○ **Atragerea investițiilor în valorile mobiliare de stat** prin scutirea de impozit a câștigurilor obținute de nerezidenți poate conduce la **creșterea lichidității și stabilității financiare**, cu efecte pozitive asupra finanțării deficitului bugetar.

○ **Creșterea conformării fiscale și a transparenței** ca urmare a obligativității e-facturii și a noilor reguli privind prețurile de transfer poate genera **creșteri de venituri pe termen mediu și lung** prin reducerea evaziunii și a erorilor fiscale.

Descentralizare și flexibilitate bugetară:

● În ceea ce privește **taxa pentru salubritate**, proiectul acordă autorităților publice locale dreptul de a alege baza de impunere (persoane domiciliare sau bunuri locative), ceea ce le oferă **autonomie financiară și flexibilitate în gestionarea veniturilor locale**, fără a necesita resurse suplimentare din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul va genera un impact pozitiv asupra sectorului privat, întrucât măsurile propuse vizează remedierea constrângerilor economice semnalate de contribuabili și clarificarea aspectelor neclare din cadrul normativ, contribuind astfel la o mai bună înțelegere și aplicare a legislației fiscale.

Astfel, prin implementarea măsurilor precum, reducerea incertitudinilor fiscale, simplificarea procedurilor administrative și îmbunătățirea relațiilor dintre contribuabili și autoritățile statului, vor rezulta o serie de beneficii pentru mediul de afaceri și economia națională, precum creșterea atractivității investiționale și reducerea poverii administrative asupra contribuabililor și stimularea unor sectoare esențiale.

Respectiv, proiectul de lege va avea un impact preponderent pozitiv asupra sectorului privat, cu efecte diferențiate în funcție de **mărimea întreprinderilor, domeniul de activitate și amplasamentul geografic**.

1. Impacturi generale asupra mediului de afaceri:

● Prin **clarificarea și simplificarea normelor fiscale și vamale**, proiectul va contribui la **reducerea incertitudinilor legislative** și la facilitarea conformării fiscale.

● Introducerea unor **facilități fiscale** (ex. deduceri pentru servicii sociale acordate salariaților, neimpozitarea unor tipuri de venituri, scutiri de TVA) sprijină direct angajatorii care investesc în bunăstarea angajaților și în dezvoltarea unor practici moderne de resurse umane.

2. Impact asupra IMM-urilor:

● IMM-urile, în special cele din zonele rurale sau din industrii strategice (IT, turism rural, servicii sociale), vor beneficia de:

- **costuri de conformare reduse**, prin eliminarea unor raportări fiscale (ex. TFD19);
- **acces extins la deduceri fiscale**, inclusiv pentru cheltuieli cu îngrijirea copiilor, facilități sportive, cazare turistică rurală etc.;

3. Impact asupra întreprinderilor mari:

● Întreprinderile mari, în special cele care efectuează **tranzacții cu persoane afiliate**, vor trebui să se conformeze noilor cerințe privind **prețurile de transfer**, dar doar dacă depășesc pragul de 20 milioane lei. Aceasta reduce povara administrativă inutilă asupra companiilor care nu implică riscuri semnificative fiscale.

● Totodată, acestea vor beneficia de:

- **regimuri fiscale mai clare;**
- **reglementări mai predictibile**, care facilitează planificarea fiscală.

4. Impacturi sectoriale specifice:

● **Sectorul IT:** rezidenții parcurilor IT vor beneficia de o procedură clară și adaptată de raportare a impozitului unic aferent tranzacțiilor cu persoane afiliate, ceea ce consolidează regimul fiscal stimulativ deja aplicabil.

● **Sectorul agricol:** prin modificarea pragului activităților agricole de la 95% la 70% în calculul contribuțiilor sociale, producătorii agricoli beneficiază de o **mai mare flexibilitate în diversificarea activităților economice**.

● **Sectorul turismului rural și al serviciilor sociale pentru salariați:** măsurile propuse stimulează investițiile în infrastructura de îngrijire a copiilor și în turismul intern, cu efecte pozitive atât asupra angajatorilor, cât și asupra economiei locale.

5. Impact asupra concurenței:

● Proiectul are un efect neutru sau pozitiv asupra concurenței, prin:

- o **tratament fiscal echitabil** aplicat tuturor categoriilor de contribuabili;

6. Amplasamentul regional:

- Măsurile privind **compensarea cheltuielilor pentru transport și închiriere** pentru salariații relocați vor facilita **mobilitatea forței de muncă** în localitățile cu deficit de personal.
- IMM-urile din **zonele rurale și mai puțin dezvoltate** vor putea beneficia de creșterea cererii pentru servicii turistice.

4.4. Impactul social

Proiectul de lege are un impact social semnificativ și preponderent pozitiv, prin promovarea unor măsuri fiscale și administrative care vizează îmbunătățirea accesului la servicii sociale, reducerea inegalităților și creșterea calității vieții pentru mai multe categorii demografice și sociale.

1. Grupuri sociale și demografice vizate:

- Salariați cu copii mici;
- Tineri angajați în industrii strategice;
- Funcționari publici și personal bugetar relocați în alte localități;
- Persoane din mediul rural, inclusiv antreprenori locali;
- Contribuabili persoane fizice care desfășoară activități independente sau în agricultură;
- Persoane cu venituri medii și mici care beneficiază de deduceri și facilități fiscale.

2. Efecte pe termen scurt, mediu și lung:

- **Pe termen scurt:**
 - o Creșterea imediată a atractivității locurilor de muncă din industriile strategice și din localitățile deficitare prin introducerea **compensațiilor pentru transport și închiriere**;
 - o Reducerea costurilor pentru părinți prin **deducerea cheltuielilor cu îngrijirea copiilor** (până la 2500 lei/copil/lună);
 - o **Sprijin fiscal acordat angajaților** prin facilități legate de turismul intern.
- **Pe termen mediu:**
 - o **Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă**, în special în rândul tinerilor și al profesioniștilor dispuși să se relocheze;
 - o **Reducerea sărăciei funcționale** prin stimularea accesului la locuri de muncă stabile și cu beneficii extinse;
 - o Îmbunătățirea accesului la **servicii educaționale și de îngrijire timpurie**, în special în cazul familiilor active pe piața muncii.
- **Pe termen lung:**
 - o Consolidarea unei **economii echitabile și incluzive**, prin reducerea disparităților de venit și susținerea categoriilor vulnerabile;
 - o Îmbunătățirea calității vieții în localitățile mici sau în zonele rurale, ca urmare a creșterii investițiilor, mobilității și consumului local;

3. Efecte asupra ocupării forței de muncă și salarizării:

- Stimulentele acordate tinerilor angajați vor duce la **reducerea șomajului în rândul tinerilor** și la încurajarea angajării în sectoare prioritare.
- Politicile de deductibilitate și sprijin social aplicate prin intermediul angajatorilor pot contribui la **menținerea forței de muncă în țară**, evitând migrarea economică.
- Prin deducerile fiscale indirecte, angajații pot **beneficia de un venit disponibil mai mare**, fără creșteri salariale formale (net fiscal mai ridicat).

4. Accesul la servicii sociale, educaționale și culturale:

- Deducerea cheltuielilor pentru îngrijirea copiilor sprijină **accesul părinților la piața muncii și crește cererea pentru servicii alternative de educație timpurie**.
- Compensarea cheltuielilor pentru cazare rurală și vacanțe poate **stimula dezvoltarea serviciilor turistice locale** și a infrastructurii culturale din zonele mai puțin dezvoltate.
- Facilitățile fiscale pentru dispozitive medicale vor îmbunătăți **accesul populației la echipamente de sănătate de calitate**, având un efect pozitiv asupra stării generale de sănătate.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen:

- Proiectul **nu generează riscuri explicite de discriminare** pe criterii de gen, vârstă, etnie sau statut social.
- Dimpotrivă, prin acordarea de facilități fiscale pentru tineri, părinți, angajați în servicii publice și rezidenți din zone rurale, proiectul contribuie la **reducerea inegalităților sociale și regionale**.
- Soluțiile propuse sunt aplicabile uniform și prevăd **plafonări și limite obiective**, care reduc riscul de aplicare arbitrară.

4.5. Impactul asupra mediului
Promovarea măsurilor de împădurire, reîmpădurire și rehabilitare a pădurilor are un impact pozitiv asupra mediului, contribuind direct la creșterea suprafețelor forestiere și la consolidarea rolului pădurilor în combaterea schimbărilor climatice. Aceste acțiuni sprijină sechestrarea carbonului, reduc riscul de eroziune a solului, îmbunătățesc calitatea aerului și contribuie la conservarea biodiversității.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Măsurile normative propuse nu urmăresc transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Măsurile normative propuse nu urmăresc crearea cadrului juridic intern pentru aplicarea legislației UE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul va fi supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale. Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de hotărâre a fost plasat pe site-ul Ministerului Finanțelor la compartimentul transparența decizională, și poate fi accesat pe link-ul: https://www.mf.gov.md/ro/content/anun%C8%9B-privind-ini%C8%9Biere-elabor%C4%83rii-proiectului-636 Totodată, în conformitate cu prevederile Regulamentului Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, prezentul proiect a fost consultat cu toate părțile interesate, inclusiv autoritățile publice centrale și mediul de afaceri.
7. Concluziile expertizelor
Potrivit expertizei anticorupție în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, fapt care denotă necesitatea reconsiderării spectrului de argumente vizat în contextul analizei impactului de reglementare și în special compartimentul Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative. Analiza amendamentelor propuse denotă unele deficiențe, ce pot determina disfuncționalitatea proceselor administrative reglementate și multiple riscuri de corupție aferente: - delimitării clare și cu certitudine a ”îndustriilor de importanță majoră”; - utilizării formulelor permissive de reglementare a activității agentului public. Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție. Totodată, concluziile expertizei juridice au fost incluse în sinteza propunerilor la prezentul proiect acestea fiind examinate și comentate.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Prezentul proiect este elaborat în conformitate cu legislația în vigoare. Întru implementarea propunerilor menționați în proiect, va fi elaborat cadrul normativ secundar.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implicarea Serviciului Fiscal de Stat și Serviciului Vamal, conform domeniilor de competență, în vederea realizării acțiunilor care vor reieși ca urmare a adoptării proiectului de lege respectiv.

Ministru

Victoria BELOUS

SINTEZA

rezultatelor examinării propunerilor și obiecțiilor organelor centrale de specialitate ale administrației publice și a reprezentanților mediului de afaceri la proiectul de lege pentru modificarea Codului fiscal nr.1163/1997 și a altor acte normative

Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt .	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
Art. I Codul fiscal nr.1163/1997				
Articolul 19. Facilități acordate de angajator, lit. e)	Asociația Investitorilor Străini (FIA)		Se propune modificarea sintagmei "baza valorică" în fraza "În cazul în care bunurile sunt proprietate a angajatorului, cheltuielile acestuia fiind determinate în mărime de 0,0373% din baza valorică, pentru fiecare bun dat în folosință, pentru fiecare zi de folosință.", în "din valoarea neamortizată în scopuri fiscale a bunului la începutul lunii de folosință". De când a intrat în vigoare art.261 termenul "baza valorică" nu mai este utilizat pentru mijloace fixe, respectiv nu este clar care valoare este utilizată în calcule: valoarea neamortizată fiscal la începutul perioadei de gestiune sau valoarea neamortizată fiscal la începutul lunii. Conform HG.709/2019 amortizarea mijloacelor fixe în scopuri fiscale se calculează anual, proporțional lunilor în care acestea se află în funcțiune pe parcursul perioadei fiscale respective, prin utilizarea metodei liniare. Având în vedere că este o discrepanță între norme, propunem să fie adusă claritate pe acest	Se acceptă, prin substituirea cuvintelor „baza valorică” cu cuvintele „valoarea neamortizată în scopuri fiscale”.

			aspect prin specificarea expresă în aliniat când se va lua valoarea neamortizată fiscal. Propunerea este ca valoarea să fie luată lunar, având în vedere că pe parcursul anului activul poate avea care investiții/reparații și valoarea neamortizată fiscal poate să se modifice.	
2. La articolul 20 litera d ⁶), după textul „alin.(19)” se completează cu textul „, (19 ¹)”.	Asociația Investitorilor Străini (FIA)		Se propune expunerea art. 20 lit. (d ⁶) în următoarea redacție: ”(d ⁶) plățile menționate la art.24 alin. (19), (19 ³), (19 ⁴), (20), (201), (24) și (26) care nu depășesc plafonul stabilit de Guvern sau de prezentul cod;” În condițiile în care deficitul forței de muncă calificate este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze condiții de menținere a angajaților pe termen lung. Asigurările de viață reprezintă un instrument de suport și protecție care poate fi oferit de angajatori în scopul menținerii forței de muncă pe termen lung. Mai mult ca atât, primele colectate de către asigurătorii care practică asigurări de viață, sunt investite pe termen lung pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică a țării.	Nu se acceptă, în măsura în care extinderea spectrului de instrumente facilitare urmează a fi examinate suplimentar în cadrul procesului de elaborare a politicii fiscale pentru anul 2026.
	AmCham Moldova		Art. I se completează cu un punct nou: „La articolul 20 litera c ¹ se ajustează după cum urmează: „c ¹) plățile suportate de angajator, în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului, pentru organizarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor sau pentru plățile efectuate, în folosul sau către salariat, în scopul compensării	Se acceptă

		costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani;”. Această completare este necesară pentru a alinia cu prevederile ajustate de la pct.3.2 al Proiectului, or pentru a sublinia faptul ca cheltuielile suportate de angajator pentru organizarea serviciilor alternative la locul de muncă au tratament fiscal similar sumelor plătite direct salariaților pentru compensarea costurilor pentru serviciile alternative.	
	Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Se propune completarea textului de la lit.c¹, după cum urmează: c¹) plățile primite de către salariați și/sau efectuate în folosul acestora în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani în mărime ce nu depășește valoarea nominală de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului; Servicii de îngrijire la locul de muncă al angajatorului. Aceste servicii sunt organizate de angajator la locul de muncă și sunt accesibile copiilor angajaților care au un contract individual de muncă. Spațiile destinate acestor servicii trebuie să respecte reglementările sanitare aprobate de Guvern, care includ reguli pentru organizarea și întreținerea spațiilor de activitate, somn, alimentație, grupuri sanitare, mobilier și echipamente, precum și reguli medicale și sanitare pentru îngrijitori și copii. Pentru acest tip de servicii alternative angajatorul suporta cheltuieli de închiriere, deservire, curățătorie, servicii comunale,	Se acceptă.

			salariile îngrijitoarelor și altele. În redacția actuală este prevăzută plata primită de salariați pentru compensare, ceea ce ar cuprinde doar cele 2 opțiuni de servicii alternative și nu pentru cea de a treia opțiune pentru angajatori. Pentru a aduce claritate se propune de completat cu sintagma " <i>și/sau efectuate în folosul acestora</i> " pentru a cuprinde plățile efectuate de către angajatorul furnizorilor de servicii și nu doar direct angajaților.	
	Ministerul Sănătății		la pct.2, art.20 propunem de completat cu lit.d¹²⁾ cu următorul conținut: „d¹²⁾ compensarea cheltuielilor pentru lucrătorii medico-sanitari și farmaceutici, care își exercită atribuțiile de serviciu într-o altă localitate decât cea în care își au domiciliu, pentru transportul tur-retur, în modul stabilit de Guvern.”. Propunerea în cauză are ca scop scutirea de impozitare a cheltuielilor de transport (deplasarea tur-retur între domiciliu și locul de muncă) pentru lucrătorii medico-sanitari și farmaceutici, acordate conform prevederilor art.11 alin. (4) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995 și a prevederilor Hotărârii Guvernului nr.706/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de stabilire și acordare a compensației pentru cheltuielile de transport (deplasarea tur-retur între domiciliu și locul de muncă) lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici.	Se acceptă în redacția propusă în proiect.
3. La articolul 24:				
3.1. alineatul (19³) litera c), cuvintele „de la intermediarii acestora” se	Ministerul Culturii		La Art. I art. 24 alin (19³) lit. c) va avea următorul cuprins:	Nu se acceptă, propunerea urmărește extinderea spectrului

completează cu cuvintele „sau compensarea cheltuielilor de cazare în structurile de primire turistice rurale pe teritoriul Republicii Moldova suportate de salariați”.		„c) sau compensarea cheltuielilor de călătorie, cazare, alimentație, agrement în structurile de primire turistice rurale pe teritoriul Republicii Moldova, suportate de salariați, în mărime anuală, egală cu valoarea unui salariu minim lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, în raport cu un salariat”. În acest sens, Ministerul Culturii și-a propus să implementeze, prin regulament, tichetul de vacanță – o facilitate acordată de către angajator salariaților, în scopul organizării concediului de odihnă în regim de turism intern. Tichetul va fi valabil un an de la data emiterii, iar valoarea acestuia este stabilită în cuantumul unui salariu minim pe economie, va reprezenta un venit din care nu se va calcula contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu. Prevederea derivă din modificarea introdusă în Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova (proiectul de lege votat în I lectură).	de instrumente de susținere și stimulare a salariaților fără a influența parametrii bugetari planificați pe termen mediu.
	AmCham Moldova	La pct.3.1, salutăm introducerea facilității date, dar considerăm important să se opereze printr-o literă nouă, iar redacția propusă ar stimula acordarea acesteia angajaților ce optează să nu accepte ”salariile în plic”, ceea ce va duce la combaterea implicită a acestui fenomen. Astfel, propunem ca alineatul (19 ³) să se completeze cu litera e) cu următorul conținut: ”e) compensarea cheltuielilor de cazare în structurile de primire turistice rurale pe teritoriul Republicii Moldova suportate de salariați în	Nu se acceptă, propunerea urmărește extinderea spectrului de instrumente de susținere și stimulare a salariaților fără a influența parametrii bugetari planificați pe termen mediu.

			mărime anuală de până la 50% din salariul mediu lunar al salariatului la momentul compensării, dar nu mai mult de 100% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, în raport cu un salariat;”.	
	Asociația Investitorilor Străini (FIA)		Se propune neimpozitarea plăților de chirie acordate de angajator angajatului, în limita plafonului neimpozabil de 20% din salariul mediu prognozat pe economie / lună / angajat. Pentru a nu crea o presiune asupra deficitului bugetului public național, facilitatea de mai sus poate fi disponibilă ca o alternativă la facilitățile deja existente în legislația fiscală, de ex. cele prevăzute la: - art. 24, alin. (19³) din Codul Fiscal – abonamente pentru sport; - art. 24, alin. (20) din Codul Fiscal - primele de asigurare facultativă de asistență medicală sau - art. 24, alin. (26) din Codul Fiscal – serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani, etc. Fiecare angajator va decide în mod individual care facilitate este mai motivantă și constituie cel mai bun instrument de retenție a personalului.	Nu se acceptă, extinderea spectrului de instrumente facilitare urmează a fi examinate suplimentar în cadrul procesului de elaborare a politicii fiscale pentru anul 2026.
	Publicația Periodică „Contabilitate și Audit”		Propunem completarea art. 24 alin. (19 ³) cu o nouă literă - f) cu textul propus și indicarea limitei de deducere separate. La moment, art. 24 alin. (19 ³) litera c) prevede limita de 50% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, în raport cu un salariat, pentru deducerea cheltuielilor pentru abonamente pentru utilizarea facilităților sportive în vederea	Se acceptă parțial, odată cu extinderea spectrului de instrumente, angajatorul urmează să opteze pentru una sau ambele opțiuni cu condiția, încadrării cheltuielilor cumulative în plafonul deductibil stabilit.

			practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic. În cazul în care în același punct vor fi incluse și măsurile propuse în proiect, limita dată se va aplica cumulativ la ambele tipuri de plăți - abonamente sportive și cazare în structurile de primire turistice rurale pe teritoriul Republicii Moldova. În cazul în care legiuitorul are în vedere altceva, solicităm să se specifice expres acest lucru.	Pentru clarificare sintagma „sau” se substituie cu sintagma „și/sau”.
	Camera de Comerț și Industrie		Art. I pct. 3, se completează cu pct. 3.4 cu următorul cuprins: ”3.4. Articolul 24 se completează cu alineatul (14¹), cu următorul cuprins: „(14¹) Se permite deducerea cheltuielilor aferente transmiterii gratuite a instalațiilor electrice, liniilor electrice și posturilor de transformare, conform Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică”.” Conform art. 48 alin. (9) din Legea nr. 107/2016, persoanele fizice și juridice au dreptul să transmită, cu titlu gratuit, instalații electrice către operatorul de sistem, cu condiția respectării normelor tehnice și de securitate. Cu toate acestea, lipsa unui mecanism clar de deducere a cheltuielilor aferente acestor transmiere reduce predictibilitatea investițională și afectează rentabilitatea proiectelor din domeniul energetic. În contextul în care, conform datelor Ministerului Energiei (https://energie.gov.md/ro/content/republica-moldova-atinge-un-nou-record-productia-de-energie-regenerabila?utm_source=chatgpt.com), Republica Moldova a atins o capacitate totală instalată în surse regenerabile de 646 MW la	Nu se acceptă, totodată, propunerea urmează a fi examinată suplimentar în cadrul procesului de elaborare a politicii fiscale, în vederea identificării unei abordări fiscale unice asupra tuturor spectru de instalații electrice, inclusiv rețele de gaze, conducte de apă, etc.

			finele lunii aprilie 2025, iar în 2024 energia regenerabilă a acoperit 16,72% din consumul anual național de energie electrică, este esențial ca politicile fiscale să fie aliniate la obiectivele de tranziție energetică și securitate energetică națională. În absența acestor modificări legislative, sectorul privat se confruntă cu un obstacol fiscal semnificativ, întrucât investițiile substanțiale realizate în infrastructura electrică – necesară pentru racordarea la rețea a centralelor regenerabile – nu sunt deductibile în scopuri fiscale. Din perspectiva mediului de afaceri această situație descurajează inițiativa privată, limitează extinderea capacităților energetice din surse regenerabile și reduce atractivitatea Republicii Moldova pentru investitori locali și internaționali interesați de domeniul energetic. Această prevedere ar încuraja investițiile în extinderea infrastructurii energetice și ar permite agenților economici să contribuie eficient la modernizarea rețelelor electrice naționale, fără a suporta o povară fiscală suplimentară.	
	Camera de Comerț și Industrie		Art. I pct. 3, se completează cu pct. 3.5 cu următorul cuprins: ”3.5. în alineatul (15), sintagma ”0.15% din fondul de retribuirea muncii” se substituie cu sintagma „0.15% din cifra de afaceri”.” În acest alineat, sintagma ”fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de întreprinzător” a fost introdusă prin Legea nr. 257 din 16.12.2020 și este în vigoare de la 01.01.2021. Deși aparent, aceasta este o clauză benefică, deoarece presupune deducerea	Nu se acceptă, totodată, propunerea urmează a fi examinată suplimentar în cadrul procesului de elaborare a politicii fiscale pentru anul 2026.

			anumitor cheltuieli, totuși considerăm că în cazul asociațiilor de reprezentare a activității de întreprinzător ar fi echitabil de utilizat, în calitate de plafon cifra de afaceri și nu fondul de retribuire a muncii. Ori: Asociațiile de reprezentare a activității de întreprinzător au drept obiectiv principal reprezentarea și apărarea intereselor agenților economici ca entitatea juridică și nu a angajaților acestora. Suplimentar, nici în analiza de impact și reglementare, nici în avizele la Legea nr. 268 din 28.07.2006 nu există o argumentare sau explicație din ce motiv plafonul de deductibilitate pentru asociațiile de profil este legat anume de fondul de remunerare a muncii. Situația dată este în special defavorabilă asociațiilor de profil a căror membri au nu număr mic de angajați și respectiv, suma deductibilă din cotizațiile achitate este disproporțional de mică.	
	Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Pentru asigurarea aplicării prevederilor articolului 10, alineatul (6) din Legea securității și sănătății în muncă, se propune la punctul 3 din proiect completarea cu punctul 3.X cu următorul cuprins: ”3.X se completează cu alineatul (14¹)” cu următorul text: „Se permite deducerea cheltuielilor suportate de angajator pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă”. Propunerea acestei completări are ca scop deducerea cheltuielilor destinate securității și sănătății în muncă, stimulând astfel angajatorii să investească în prevenirea riscurilor de	Nu se acceptă, spectrul de cheltuieli respective sunt deductibile prin prisma art.24 alin.(1) din Codul fiscal.

			accidentare și îmbolnăvire precum și în crearea condițiilor de muncă sigure.	
	Asociația Investitorilor Străini (FIA)		Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător, alin. (12) Propunem modificarea Codului Fiscal în sensul permiterii deducerii plăților pentru eliminările supranormative de substanțe poluante în mediul înconjurător și folosirea supra-limită a resurselor naturale. În condițiile actuale, în cazul în care un agent economic are instalată o stație de epurare și va presta servicii de epurare terților - acesta va factura serviciile de ”epurarea apei” (excludere substanțelor poluante din ape) în conformitate cu nivelul încărcării de substanțe poluante. Astfel, facturarea pentru ”apele uzate supraîncărcare de poluați cu depășiri de CMA” va include TVA. Respectiv, operatorul la rândul său, va diversifica apele uzate în emisare, care pot conține poluanți pe care nu a reușit să le epureze din diverse condiții, inclusiv și condiții normale de activitate, dar care au fost incluse la venituri impozabile. În asemenea condiții, există o neconcordanță, pentru operator este activitatea lui de bază și va factura ”venit impozabil”, dar când deversează în emisare suportă costuri prin diverse plăți pentru depășiri care de fapt sunt ”cheltuieli ordinare ” însă nedeductibile. Spre exemplu, în cazul apelor uzate în Moldova, normele sunt exagerat de mici, în comparație cu alte țări din UE. Este necesar de menționat că agenții economici elimină în mediu (aer, ape, sol) diverse substanțe, pentru depășirea normelor ori achită taxe, ori instalează filtre de	Nu se acceptă, măsura urmează a fi examinată suplimentar de comun cu Ministerul Mediului, în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale pentru anul 2026.

			fum, stații de epurare etc. Astfel oricum are de suportat costuri de ”remediere/restabilire”, prin urmare aceste sume tot ar putea fi privite sub aspectul ”deductibilității”, deoarece sunt legate de ”poluanți”. Un alt aspect ține de ”folosirea supra-limită a resurselor naturale”, respectiv dacă un agent economic deține o fântână arteziană și folosește apa conform condițiilor și limitei din autorizația Agenției de Mediu, si plătește taxa pentru apă pentru tot volumul inclusiv și cel depășit – astfel din textul actual din alin (12) rezultă că și taxele pentru apă pentru volumul depășit impuse prin Cod Fiscal - sunt nedeductive, ceea ce sunt în contradicție cu același cod fiscal.	
	Asociația Investitorilor Străini (FIA)		În vederea alinierii prevederilor de deductibilitate pentru persoane fizice și persoane fizice/angajați, propunem permiterea spre deducere a cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare de viață a angajatului. Se propune completarea articolului 24 din Codul Fiscal cu alineatul (20¹) în următoarea redacție: ”(20 ¹) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare de viață ale salariatului în baza contractului de asigurare de viață în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat. În condițiile în care deficitul forței de muncă calificate este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați	Nu se acceptă, în măsura în care extinderea spectrului de instrumente facilitare urmează a fi examinate suplimentar în cadrul procesului de elaborare a politicii fiscale pentru anul 2026.

			să creeze condiții de menținere a angajaților pe termen lung. Asigurările de viață reprezintă un instrument de suport și protecție care poate fi oferit de angajatori în scopul menținerii forței de muncă pe termen lung. Mai mult ca atât, primele colectate de către asigurătorii care practică asigurări de viață, sunt investite pe termen lung pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică a țării.	
	Asociația Investitorilor Străini (FIA)		Se propune expunerea textului de la alin.(26) în următoare redacție: (26) Se permite deducerea plăților efectuate salariaților și/sau a cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru plățile efectuate, în folosul salariatului, în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului.	Se acceptă, în redacția propusă de autor în proiect.
	Asociația Investitorilor Străini (FIA)		Se propune completarea alin (6¹) cu litera a¹, cu următorul conținut: "a¹) pentru primul an de utilizare, amortizarea poate fi dedusă în mărime de 100% din costul de intrare al mijlocului fix rezultat din proiecte de energie regenerabilă (cum ar fi panouri fotovoltaice, turbine eoliene, sisteme de stocare a energiei și alte echipamente similare) sau alte tipuri de active verzi (cum ar fi vehicule electrice, infrastructură de încărcare pentru vehicule electrice, tehnologii de eficiență energetică și alte echipamente), precum și sisteme de reciclare și alte echipamente	Nu se acceptă, măsura impactează parametrii bugetari aprobați, fără a asigura o sursă de compensare alternativă a pierderilor

		destinate activităților de reciclare, cum ar fi instalații de sortare, echipamente de procesare a deșeurilor și tehnologii de reciclare avansată. Această prevedere legislativă va stimula investițiile în tehnologii verzi, contribuind la tranziția către o economie sustenabilă și reducerea emisiilor de carbon. Companiile vor beneficia de o reducere semnificativă a impozitului pe profit în primul an, ceea ce va îmbunătăți fluxul de numerar și va permite reinvestirea economiilor în alte proiecte de dezvoltare. Deducerea integrală a amortizării în primul an va reduce povara fiscală a companiilor, încurajând astfel adoptarea rapidă a tehnologiilor verzi și creșterea competitivității pe piață. Prin reducerea impozitului pe profit cu valoarea totală a investiției în primul an, companiile vor avea un stimulent financiar puternic pentru a investi în proiecte de energie regenerabilă, reciclare și alte active verzi, contribuind astfel la atingerea obiectivelor naționale și internaționale de mediu. Această completare legislativă va oferi companiilor un avantaj fiscal semnificativ, încurajând investițiile în tehnologii sustenabile și contribuind la protejarea mediului.	
	Asociația Investitorilor Străini (FIA)	(3) Băncilor li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS. Se propune expunerea alineatului (3) a art. 31 din Codul Fiscal într-o nouă redacție, astfel stabilind condiții echivalente atât pentru bănci, cât pentru asigurători în contextul	Nu se acceptă, totodată propunerea urmează a fi examinată suplimentar în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale pentru anul 2026.

			deductibilității provizioanelor reducerilor pentru pierderi la active la angajamente condiționale. Astfel, art. 31 alineatul (3) va avea următorul cuprins: ”(3) Băncilor și Asigurătorilor (reasigurătorilor) li se permite deducerea provizioanelor, reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.” În anul 2026 companiile de asigurări vor aplica pentru prima dată prevederile standardului IFRS 9, care va înlocui IAS 39, similar cu trecerea băncilor de la IAS 39 la IFRS. Pentru aplicarea uniformă și crearea condițiilor echivalente a regulilor privind deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS în sectorul financiar, se propune ajustarea art. 31, alin. (3). În același timp, considerăm imperios necesar să atenționăm asupra faptului că deducerea provizioanelor pentru reducerea pierderilor la active și angajamente condiționale nu este reglementată de prevederile art. 50 alin. (3) din Codul fiscal așa cum greșit s-a concluzionat în anii precedenți. Art. 50 alin. (3) din Codul fiscal reglementează deducerea indemnizațiilor de asigurare și despăgubirilor de asigurare, precum și a altor plăți efectuate de către asigurător/reasigurator în favoarea asiguratului/persoanei terțe sau beneficiarului asigurării și/sau reasiguratului, în conformitate cu contractul de asigurare și/sau de reasigurare încheiat și deducerea cheltuielilor asigurătorului legate de formarea rezervelor tehnice și rezervelor matematice, în modul stabilit de Guvern.	
--	--	--	--	--

	Asociația Investitorilor Străini (FIA)		Se propune modificarea art. 32 din Codul Fiscal, prin eliminarea limitei de 5 ani pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate. În practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitări de reportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc. Adițional, va fi o măsură pozitivă pentru crearea unui cadru investițional mai favorabil și atragerea investițiilor străine. Criza pandemică, războiul din Ucraina, creșterea inflației au încetinit substanțial viteza de recuperare a investițiilor în RM. În România, eşalonarea pierderii se efectuează pentru ultimii 7 ani, având una din cele mai rapide creșteri economice din Europa din ultimii ani. Posibilitatea de a repune în lucru pierderea suportată pentru a obține profit va fi o măsură de susținere a mediului de afaceri afectat. Valorificarea nelimitată a pierderilor fiscale este un drept al agentului economic. Aceste pierderi sunt suportate în scop antreprenorial, corectitudinea lor este verificată de către autorități în cadrul controalelor fiscale. Limitarea utilizării pierderilor pune presiune suplimentară pe companii, care oricum au ca scop principal valorificarea profitabilă a investițiilor create.	Nu se acceptă, în vederea eficientizării procesului de administrare a unui afaceri se insistă asupra menținerii redacției actuale, cu atât mai mult în măsura în care prin exercițiile de politică anterioare termenul respectiv deja a fost extins.
3.3. la alineatul (27) cuvântul „opțiunilor” se substituie cu cuvântul „opțiunii”. 4. La articolul 39 alineatul (2) cuvântul „opțiune” se substituie cu cuvântul „opțiun”, iar cuvântul	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		La subpct. 3.3 și pct. 4 potrivit prevederile art. 54 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, terminologia utilizată în textul normativ trebuie să fie clară, precisă și adecvată domeniului reglementat.	Nu se acceptă, modificarea are drept scop uniformizarea terminologiei utilizate în Codul fiscal.

„opțiuni” se substituie cu cuvântul „opțiunul”.			În acest sens, se recomandă revizuirea utilizării cuvântului „opțiunul”, întrucât aceasta nu este consacrat în terminologia de specialitate.	
	Camera de Comerț și Industrie		Art. I se completează cu pct. 3¹ cu următorul cuprins: ”3 ¹ . La articolul 33, în alineatul (1) cuvintele ” în sumă de 29700 lei pe an” se substituie cu cuvintele ” în sumă de 32000 lei pe an”. Majorarea scutirii personale de la 29700 lei la 32000 lei este justificată de creșterea salariului minim garantat în sectorul real de la 5.000 lei la 5.500 lei. Propunerea va contribui la reducerea presiunii fiscale asupra angajaților și menținerea echității în raport cu inflația.	Nu se acceptă, totodată, propunerea urmează a fi examinată suplimentar în cadrul procesului de elaborare a politicii fiscale pentru anul 2026.
6. Articolul 71: 6.1. litera c) se completează cu textul „, cu excepția veniturilor, sub formă de creștere de capital aferente valorilor mobiliare de stat”; 6.2 litera f) se completează cu textul „, cu excepția dobânzilor aferente valorilor mobiliare de stat”.	Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)		Se propune, respectiv, completarea subpunctului 6.1., după cuvintele „valorilor mobiliare de stat” cu cuvintele „, de creștere de capital ...a dobânzilor aferente obligațiunilor municipale”. În caz contrar, statul creează un dezechilibru și mai mare pe piața de capital, discriminând investitorii în obligațiuni municipale, și implicit APL (bugetele locale).	Se acceptă, prin completarea normei cu „aferente obligațiunilor emise de autoritățile administrației publice locale;”
	AmCham Moldova		La pct.6.2 , considerăm importantă substituirea textului propus la litera f) cu textul: „,cu excepția dobânzilor aferente valorilor mobiliare de stat plătite către persoanele fizice nerezidente care nu desfășoară activitate de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova”. Textul propus în versiunea Ministerului va admite o discriminare față de agenții economici autohtoni, ceea ce nu trebuie să fie admis.	Se acceptă.

	Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Se propune completarea art.92, alin (4), după cum urmează: (4) Persoanele indicate la alin.(3), după data de 25 ianuarie al anului fiscal imediat următor celui în care au fost efectuate plățile, prezintă doar la solicitarea beneficiarului acestor plăți (cu excepția celor ce au obținut venituri conform art.90¹ și art.91 alin.(1)), informații privind tipul venitului achitat, suma acestuia, suma scutirilor acordate conform art.33-35, suma deducerilor prevăzute la art.35² alin.(1) și (2), precum și suma impozitului reținut, în cazul reținerii. Informațiile se prezintă în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării solicitării. Având în vedere că, actualmente angajații pot accesa aceste informații prin intermediul aplicațiilor de calculare a salariului, portalurilor online de resurse umane și altor platforme digitale puse la dispoziție de angajatori, nu mai este atât de complicat să ai acces la aceste informații. De asemenea, autoritatea fiscală deține aceste informații și le pune la dispoziția angajaților prin intermediul sistemelor informatice pe https://mcabinet.gov.md. Această completare ar permite angajaților activi să obțină informațiile de pe platforme sau la cerere, reducând astfel birocrăția și simplificând procesul pentru contribuabili. Totodată pentru angajații care au demisionat, sau persoanele fizice terțe care au primit plăți de la entități ar putea sa solicite această informație și totodată să indice prin ce metodă să o primească, de exemplu poșta fizică sau poșta electronică indicând exact adresa actuală a acestuia. Sunt situații în care compania poate transmite	Nu se acceptă, totodată, propunerea urmează a fi examinată suplimentar în cadrul procesului de elaborare a politicii fiscale pentru anul 2026.
--	---	---	---

			informații privind salariul la adresa care deja fostul angajat nu mai locuiește, astfel nu se asigură confidențialitatea datelor și nici persoana într-un final nu a primit informația.	
	Asociația Investitorilor Străini (FIA)		La art.92 se propune excluderea punctului 4 ¹ . În cazul demisiei angajaților sau persoanelor fizice terțe care au primit careva plăți pe parcursul anului este foarte greu să asigurăm ca informația să ajungă la adresa corectă a acestora. Uneori persoanele își schimbă locul de trai/reședința și entitatea nu are de unde să cunoască această informație.	Nu se acceptă, angajatorii urmează să-și îndeplinească obligațiile de calculare corectă a plăților, totodată în cazul cărorva corecții salariatul fiind în drept să cunoască despre astfel de rectificări.
8. Articolul 95 alineatul (2) se completează cu litera j) cu următorul cuprins: „j) livrarea autoturismelor și alte autovehicule clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705) în baza contractelor de leasing financiar încheiate până la data de 1 ianuarie 2026.	AmCham Moldova		La pct.8 și Art. III din proiect (aplicarea TVA la autoturisme) Suplimentar la cele propuse, pentru a soluționa întrebarea care a apărut vizavi de valoarea impozabilă pentru autoturisme, venim cu propunerea de a introduce un punct aparte în art. 97 și anume: ”Valoarea impozabilă la livrarea autoturismelor și alte autovehicule clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705 nu va include suma accizelor care au fost achitate la situația din 31 decembrie 2025 și comercializate începând cu 01 ianuarie 2026. ” De asemenea, considerăm binevenit de a specifica expres că agentul economic care cere restituirea accizei achitate până la introducerea TVA la autoturisme, poate solicita alocarea sumelor de la accize la compensarea obligațiilor sale la plata TVA. Un subiect aparte ține și de La importul autoturismelor cu valoare ce depășește suma de 600 mii lei, la care se aplică “taxa de lux”,	Nu se acceptă, propunerea va submina dreptul persoanei care va efectua livrarea de include în prețul de livrare toate componentele de cost suportate.

			calculata de la valoarea importului. Este important de a specifica expres dacă după introducerea TVA, calcularea accizei suplimentare va fi anulată sau nu.	
	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		La pct. 8, pct. 12 și Art. III în vederea respectării corectitudinii tehnico-legislative, se propune substituirea sintagmei „poziții tarifare” cu expresia „codurile Nomenclaturii combinate a mărfurilor”.	Nu se acceptă, ajustarea tehnică a prevederilor se va realiza odată cu rescrierea Titlului III și Titlului IV din Cod fiscal.
	Elena Iavorscaia		- art. 95 (2) — oare livrarea autoturismelor se preface în lipsă de livrare impozabilă cu TVA (care include și scutirea)?	Norma concretizează neimpozitarea cu TVA a livrărilor efectuate în baza contractelor de leasing încheiate până la 1 ianuarie 2026.
9. Articolul 96 litera b) liniuța a doua, textul „Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale,” se completează cu textul „la mărfurile înregistrate în Registrul de stat al dispozitivelor medicale”.	Ministerul Sănătății		la pct.9, art. 96 litera b) liniuța a doua, textul „Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale,” se completează cu textul „la mărfurile înregistrate în Registrul de stat al dispozitivelor medicale” și cuvântul „Guvern” se substituie cu cuvintele: „Ministerul Sănătății”;	Nu se acceptă, urmează a fi păstrat mecanismul de coordonare la nivel de Guvern.
	AmCham Moldova		La pct.9 (dispozitive medicale), propunem de completat cu specificarea că prevederea dată se aplică dispozitivelor medicale înregistrate în Registrul dispozitivelor medicale la momentul importului. Din formularea propunerii prevăzută în proiect reiese, că odată cu expirarea înregistrării în Registrul dispozitivelor medicale, agenții economici trebuie să aplice taxa TVA modificată de la 8% la 20% dispozitivelor medicale radiate prezente în stoc. Pentru întreprinderile farmaceutice acest lucru nu va fi posibil de realizat, deoarece Registrul dispozitivelor medicale, care include peste 500	Nu se acceptă, regimul fiscal TVA urmează a fi apreciat în dependență de prezența utilajului în Registrul la fiecare etapă separat, fie import fie livrare pe teritoriu.

			mii elemente, nu permite administrarea zilnică a Listei dispozitivelor medicale excluse din Registru. Drept urmare, propunem redacția, că modificările propuse la art.96 litera b) se aplică dispozitivelor înregistrate în Registrul dispozitivelor medicale la momentul importului.	
	Camera de Comerț și Industrie		Art. I pct. 9: La articolul 96 litera b) se propune revizuirea regimului TVA în agricultură în vederea echilibrării acesteia <i>pe întreg lanțul valoric</i>: la import și procurări și vânzări interne (8% achiziție 8% vânzare - pe întregul lanț)” CCI a RM apreciază angajamentul Ministerului Finanțelor de a analiza această propunere (reiterată pe parcursul mai multor ani) în contextul rescrierii Titlului III al Codului Fiscal, dar este un proces de durată. Problema acumulărilor de TVA nerecuperabile este una persistentă și a fost abordată de-a lungul anilor fără soluționare concretă. Propunerea de revizuire a regimului TVA în agricultură este aliniată cu practicile europene (în argumentele propunerii înaintate anterior) și aduce beneficii semnificative economiei naționale, fără a afecta negativ bugetul de stat.	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată complex în procesul de transpunere a Directivei 2006/112.
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		La art. 96 lit. b) liniuța a cincea, se propune: 1. completarea cu codul tarifar 070993 - dovleci, dovleci turcești și tărtăcuțe. Argumente: Suprafețele cultivate cu legume bostănoase este în creștere, în special suprafețele cu dovleci și dovleci s-a majorat cu circa 300 ha doar în anul 2024, constituind 3 500 ha.	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată complex în procesul de transpunere a Directivei 2006/112.

		Necesarul de material semincer pentru întreaga suprafață cultivată cu dovleci și dovlecei se estimează la circa 10 tone. Atât producția cât și materialul semincer este supus cotei TVA de 20%. 2. excluderea cuvântului „exclusiv” din sintagma „exclusiv 070999900 – mărar și pătrunjel”. Argumente: Aceste două culturi se cultivă preponderent în teren protejat. Pentru a dinamiza cultivarea acestora și comercializarea în sistem de „retail”, se solicită modificarea cotei TVA de la 20% la 8%. Astfel urmărim creșterea producției autohtone prin facilitarea suprafețelor de la 400 ha până la 500-600 ha. 3. completarea cu codurile tarifare 1207 50 - semințe de muștar, 1207 99 910 - semințe de cânepă, 1207 99 960 – altele, 1207 70 000 - semințe de pepene, 0709 59 900 – altele. Argumente: suprafețele cultivate cu aceste culturi sunt în creștere, producția de muștar, cânepă, in ș.a. necesită a fi promovate și dezvoltate similar cu produsele agricole tradiționale. 4. excluderea textului „exclusiv 1212 91 800 - sfecla de zahăr proaspătă sau refrigerată” și completarea cu textul „1212 91 - sfecla de zahăr”. Argumente: Anual se cultivă circa 14 000 ha, se recoltează circa 500-550 mii tone tuberculi, se procesează 65 mii tone zahăr, ceea ce asigură complet consumul anual intern de zahăr. Prețul zahărului de import este mai redus, decât cel autohton pe motiv că este subvenționat, ceea ce nu este suficient pentru producția autohtonă.	
--	--	--	--

10. Articolul 103 alineatul (1) se completează cu punctul 32) cu următorul cuprins: „32) serviciile de împădurire/reîmpădurire și reabilitare a pădurilor din cadrul Programului Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor pentru anii 2023-2032”.	Ministerul Mediului	Se susține modificarea propusă la pct. 10. Articolul 103 alineatul (1) se completează cu punctul 32) cu următorul cuprins: „32) serviciile de împădurire/reîmpădurire și reabilitare a pădurilor din cadrul Programului Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor pentru anii 2023-2032”. Totodată propunem de a examina dacă e corect menționat subpunctul 32), ținând cont că acest subpunct a existat anterior în Cod, dar a fost abrogat.	Se acceptă, punctul 32) devine punctul 34).
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	La art. 103 alin. (1) pct. 27¹ (scutire de TVA): se propune completarea cu codurile tarifare 8433 20 900, 8433 52 000, 8433 59 850, 84 33 90 000 - secerători pentru combine. Argumente: Hederul este o parte a combinei ce asigură secerarea și acumularea culturii agricole recoltate și treierate, fapt fără care combina nu poate funcționa. Totodată, se constată că, se importă separat și o altă parte a combinei pentru recoltat și treierat și anume dispozitivul de tocare și împrăștiere a masei tocate, care se instalează în buncărul combinei, dispozitiv necesar de important pentru implementarea tehnologiilor de adaptare la reziliența climatică.	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată complex în procesul de transpunere a Directivei 2006/112.
	Ministerul Sănătății	la pct.10, art. 103 se propune ca în alin. (1) subpct. 10) textul: „materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, cu excepția alcoolului etilic, mijloacelor cosmetice, conform listei aprobate de Guvern;”	Nu se acceptă, urmează a fi păstrat mecanismul de coordonare la nivel de Guvern.

		de substituit cu următorul text: „materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale pentru import și înregistrate în Nomenclatorul materiei prime medicamentoase, al materialelor, al articolelor, al ambalajului primar și secundar utilizate la producerea medicamentelor de uz uman și la prepararea formelor medicamentoase magistrale, întocmit și aprobat de AMDM, cu excepția alcoolului etilic și a mijloacelor cosmetice;”;	
	Camera de Comerț Industrie	se completează cu pct. 10.1 cu următorul cuprins: ”10.1. Alineatul (1) din pct. (16) al art. 103 se expune în următoarea redacție: „Cazarea în cămine; serviciile comunale acordate populației și autorităților publice: închirierea spațiului locativ, deservirea tehnică, inclusiv a blocurilor de locuințe, salubritatea, folosirea ascensoarelor”.” Această adăugare este necesară pentru a reduce presiunea financiară asupra autorităților publice prin reducerea costului serviciilor primite cu valoarea TVA.	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată complex în procesul de transpunere a Directivei 2006/112, de comun cu întreg spectru de scutiri prevăzute de aquis-ul comunitar.
		se completează cu pct. 10.2 cu următorul cuprins: ”10.2. Din Alineatul (3) al art. 103 se exclude textul „exceptând mărfurile supuse accizelor”. Din perspectivă financiară, regimul fiscal actual aplicabil producției de țigarete „la comandă” în regim de perfecționare activă generează o presiune considerabilă asupra fluxului de	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată complex în procesul de transpunere a Directivei 2006/112, odată cu preluarea practicilor ce vizează antrepozitul fiscal.

			numerar al producătorului autohton. Accizele și TVA-ul aplicate la importul materiei prime sunt recuperabile doar după export, ceea ce determină o imobilizare semnificativă de capital pe o perioadă de 30-90 de zile. Acest blocaj afectează lichiditatea, crește costurile financiare și reduce competitivitatea serviciilor de producție Optimizarea cadrului fiscal ar permite atragerea de investiții, ar îmbunătăți rentabilitatea operațiunilor și ar stimula economia locală, contribuind totodată la creșterea veniturilor bugetare.	
			Se completează cu pct. 10.3 cu următorul cuprins: ”10.3. Alineatul (9²) al art. 103, după cuvintele „în scop de construire a instituțiilor de asistență socială” se completează cu cuvintele „sportului, educației fizice și turismului social, protecției mediului”.” În acest fel va fi stimulată dezvoltarea sănătății publice și protecției mediului înconjurător în Republica Moldova, prin intermediul organizațiilor necomerciale.	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată complex în procesul de transpunere a Directivei 2006/112, de comun cu întreg spectru de scutiri prevăzute de aquis-ul comunitar
	Ministerul Culturii		La art. 103, alin (1) se va completa cu pct. 34) și va avea următorul cuprins: „34) furnizarea de pachete turistice interne de către agenții economici, cu condiția ca acestea să includă cel puțin două servicii turistice combinate (cazare și ghidaj, cazare și transport, alimentație publică și ghidaj), prestate pe teritoriul Republicii Moldova”.	Nu se acceptă, art.103 alin.(1) pct.10) reglementează scutirea aferent pachetelor de servicii turistice, respectiv în cazul în se urmărește aducerea anumitor concretizări asupra noțiunii respective, acestea urmează a fi ajustate în Legea nr.352/2006.
11. Articolul 117 alineatul (1²) va avea următorul cuprins:	Ministerul Sănătății		la pct.11, art. 117 alin. (1²) după textul ”factura fiscală electronică (e-factura).” de completat cu următorul text: “În cazul contractelor de achiziții	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată suplimentar, inclusiv prin prisma

„(1²) La executarea contractelor de achiziții publice, contractelor de achiziții în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, contractelor privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, contractelor de achiziții publice în domeniile apărării și securității și în cazul contractelor de achiziții publice de valoare mică, agentul economic este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) pentru livrarea respectivă factura fiscală electronică (e-factura). Prevederile prezentului alineat nu se aplică pentru livrările de energie electrică, de energie termică, de gaz natural, pentru serviciile de comunicații electronice și serviciile comunale, cât și celor efectuate în cadrul facturilor electronice emise ca urmare a executării contractelor de achiziții publice în domeniile apărării și securității dacă acestea sunt declarate secret sau necesită măsuri speciale de securitate, conform legislației naționale.”.	Camera de Comerț și Industrie	încheiate ca urmare a procedurilor de achiziții publice centralizate, factura fiscală electronică va fi transmisă atât cumpărătorului (beneficiarului), cât și autorității centrale de achiziții implicate în contract, în vederea asigurării trasabilității și monitorizării execuției contractuale.” pct. 11 se completează cu pct. 11.1. cu următorul cuprins: ”11.1. Alineatul (9) al art. 117¹ se completează cu lit. d) cu următorul cuprins: „comercializarea de către întreprinderi a certificatelor cadou.” Totodată, propunem includerea în Codul Fiscal a clauzei în baza căreia să se emită facturi fiscale pentru toate avansurile, nu doar pentru situațiile descrise în art. 117¹ (9). În baza acestei facturi, beneficiarul va avea dreptul să treacă în cont TVA aferent avansului. Din punct de vedere fiscal - voucherele (certIFICATELE-cadou) sunt considerate avansuri și la comercializarea lor nu este permisă emiterea facturii fiscale. În cazul lipsei eliberării facturii fiscale există incertitudini cu privire la deducerea acestor cheltuieli la cumpărători, în special în cazul în care aceste vouchere sunt oferite ulterior cadou angajaților, în cadrul promoțiilor, cadouri clienților, etc și prin urmare clienții - persoane juridice, ezită să procure certificatele valorice. În prezent agenții economici care încasează avansuri sunt obligați să calculeze și achite TVA la momentul încasării, iar agenții economici care achită în avans au dreptul să treacă în cont TVA numai la momentul recepționării facturii fiscale. În condițiile în care plata în avans este o practică	parametrilor tehnici a sistemului „e-factura”. Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată în procesul de elaborare a politicii fiscale pentru anul 2026.
---	---	--	--

		foarte răspândită în RM, acest tratament fiscal este unul neechitabil pentru toți agenții economici și în neconcordanță cu practicile internaționale. Permițând beneficiarilor să treacă în cont TVA aferent avansului la momentul plății, se îmbunătățește fluxul de numerar al companiilor. Aceasta le oferă resursele necesare pentru a-și desfășura activitățile fără a aștepta livrarea bunurilor sau serviciilor, ceea ce este crucial pentru întreprinderile mici și mijlocii. Totodată, emiterea facturilor fiscale pentru avansuri și dreptul de a trece în cont TVA aferent acestora contribuie la reducerea riscului de neplată, deoarece beneficiarii sunt mai motivați să finalizeze tranzacția. Aceasta asigură o mai mare stabilitate și predictibilitate în relațiile comerciale.	
	Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Propunem ca pentru vouchere să fie stipulată o excepție în art. 117¹ alin. (9): "d) vânzarea voucherelor/certificatelor cadou, factura fiscală eliberându-se la comercializarea acestora". Reiterăm propunerea, deoarece argumentarea din partea Ministerului nu cuprinde și partea cumpărătorului de vouchere - persoana juridică care oferă cadou angajaților săi aceste vouchere și trebuie să le impoziteze ca salariu. Neavând factura fiscală de tip livrare nu poate reflecta la cheltuieli aceste vouchere și nici impozita. Din punct de vedere fiscal - voucherile (certIFICATELE-CADOU) sunt considerate avansuri și la comercializarea lor nu este permisă emiterea facturii fiscale. În cazul	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată în procesul de elaborare a politicii fiscale pentru anul 2026.

			lipsei eliberării facturii fiscale există incertitudini cu privire la deducerea acestor cheltuieli la cumpărători, în special în cazul în care aceste vouchere sunt oferite ulterior cadou angajaților, în cadrul promoțiilor, cadouri clienților, etc. și prin urmare clienții - persoane juridice, ezită să procure certificatele valorice.	
	Camera de Comerț și Industrie		Art. I se completează cu pct. 11¹ cu următorul cuprins: ”11¹. La articolul 124: 11¹.1. alineatul (6) se exclude 11¹.2. alineatul (7) se completează cu sintagma ”perfecționarea activă”.” Din perspectivă financiară, regimul fiscal actual aplicabil producției de țigarete „la comandă” în regim de perfecționare activă generează o presiune considerabilă asupra fluxului de numerar al producătorului autohton. Accizele și TVA-ul aplicate la importul materiei prime sunt recuperabile doar după export, ceea ce determină o imobilizare semnificativă de capital pe o perioadă de 30-90 de zile. Acest blocaj afectează lichiditatea, crește costurile financiare și reduce competitivitatea serviciilor de producție. Optimizarea cadrului fiscal ar permite atragerea de investiții, ar îmbunătăți rentabilitatea operațiunilor și ar stimula economia locală, contribuind totodată la creșterea veniturilor bugetare.	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată complex în procesul de transpunere a Directivelor UE, odată cu preluarea practicilor ce vizează antrepozitul fiscal.
	Ministerul Sănătății		la art. 124 alin. (15) propunem cuvântul „Guvern” de substituit cu cuvintele: „Ministerul Sănătății”.	Nu se acceptă, urmează a fi păstrat mecanismul de coordonare la nivel de Guvern

	Camera de Comerț și Industrie	Art. I se completează cu pct. 11² cu următorul cuprins: ”11². Capitolul 3 se completează cu art. 125² cu următorul cuprins: ”Articolul 125². (1) Pentru băuturile alcoolice și proușele din tutun pentru care acciza a fost plătită la bugetul de stat, restituirea accizei se acordă la solicitarea subiectului impunerii în următoarele situații: a) Produsele sunt improprii consumului din cauza stării sau vechimii acestora b) Produsele nu mai îndeplinesc cerințele legale pentru comercializare; c) Produsele au fost deteriorate în timpul transportului sau depozitării; d) Produsele sunt returnate furnizorului sau exportate, dacă acciza a fost deja achitată pe piața internă. (2) Certificarea condițiilor prevăzute la alin. (1) se realizează de către autoritățile competente, conform procedurii stabilite prin Ordinul Ministerului Finanțelor. (3) Cuantumul accizelor restituite nu poate depăși suma efectiv plătită la bugetul de stat. Restituirea accizei se efectuează conform procedurii stabilite prin Ordinul Ministerului Finanțelor, în termen de maximum 90 de zile de la data depunerii cererii.” În prezent, legislația nu permite rambursarea accizelor pentru produsele supuse accizării care sunt retrase din circuitul economic și distruse. Totuși, există situații obiective în care aceste produse nu mai pot fi comercializate, iar acciza achitată inițial devine o povară fiscală	Nu se acceptă, conceptul propus se regăsește în proiectul de lege ce prevede rescrierea Titlului IV din CF, proiect aflat în proces de definitivare ca urmare a primei avizări.
--	--------------------------------------	--	--

			nejustificată pentru operatorii economici. Printre aceste situații se numără: - Ambalaj neconform – modificări legislative impun schimbarea informațiilor obligatorii de pe ambalaj, făcând stocurile existente necomercializabile. - Produse improprie consumului – bunurile devin neconforme cu standardele de siguranță sau legalitate. - Probleme de calitate – defecte de producție sau deteriorări care împiedică vânzarea. - Expirarea termenului de valabilitate – stocurile rămase nu mai pot fi comercializate legal. - Reglementări noi privind termenele de comercializare – introducerea unor limite stricte pentru vânzarea anumitor produse. Adoptarea unei măsuri care să permită restituirea accizelor în astfel de cazuri ar alinia legislația națională la practicile europene, fiind în conformitate cu acquis-ul comunitar și reglementările similare din statele membre ale UE.	
12. Anexa nr.1 la Titlul IV, la final, se completează cu note cu următorul cuprins: „Note: Pentru țigarele care conțin tutun cu filtru și fără filtru de la poziția tarifară 240220 o bucată de țigaretă este considerată a reprezenta: - o țigaretă dacă, exceptând filtrul sau muștiucul, are o lungime nu mai mare de 8 cm;	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		La pct. 8, pct. 12 și Art. III în vederea respectării corectitudinii tehnico-legislative, se propune substituirea sintagmei „poziții tarifare” cu expresia „codurile Nomenclaturii combinate a mărfurilor”.	Nu se acceptă, ajustarea tehnică a prevederilor se va realiza odată cu rescrierea Titlului III și Titlului IV din Cod fiscal.
	Camera de Comerț și Industrie		Art. I pct. 12, se completează cu pct. 12.1 cu următorul cuprins: ”12.1. La Poziția tarifară ex. 240319 ”Tutun tăiat fin destinat rulării în țigarete” se stabilește cota accizelor în mărime de 1170 lei / kg”. Ajustarea este necesară în contextul alinierii accizei cu normele UE și anume: Directiva	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale.

- două țigarete dacă, exceptând filtrul sau muștiucul, are o lungime mai mare de 8 cm, dar nu depășește 11 cm; - trei țigarete dacă, două țigarete exceptând filtrul sau muștiucul, are o lungime mai mare 11 cm, dar nu depășește 14 cm; - și așa mai departe corespunzător pasului de 3 cm.”.			2011/64/UE A Consiliului, art.14" Începând cu 1 ianuarie 2020, acciza globală pe tutunul de fumat tăiat fin destinat rulării în țigarete reprezintă cel puțin 50% din prețul mediu ponderat de vânzare cu amănuntul al tutunului" tăiat fin destinat rulării în țigarete eliberat pentru consum sau cel puțin 60 EUR pe kilogram.	
	Camera de Comerț și Industrie		Art. I se completează cu pct. 13¹ cu următorul cuprins: ”13¹. Se completează art. 161 cu alin. (9) cu următorul cuprins: „(9) Contribuabilul care în temeiul alin. (8) solicită constituirea subdiviziunilor la adresa parcurilor industriale create în conformitate cu Legea nr. 182/210 cu privire la parcurile industriale, vor prezenta dovada aprobării de către Întreprinderea administratoare a parcului industrial sau/și contractul de desfășurare a activității în cadrul parcului respectiv”.” Această completare are ca scop asigurarea unei proceduri clare și transparente pentru înregistrarea fiscală a subdiviziunilor în cadrul parcurilor industriale, condiționând solicitarea de prezentarea aprobării întreprinderii administratoare sau a contractului de activitate, în vederea prevenirii utilizării abuzive a facilităților fiscale și consolidării rolului administrativ al parcului.	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale.
	Casa Națională de Asigurări Sociale		La Art. I Se propune de completat cu un punct nou cu următorul conținut:	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale.

		„14. La articolul 188 alineatul (4) litera d) textul „cu excepția dărilor de seamă fiscale prin care se efectuează corectări aferente contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii” se substituie cu textul „pentru dările de seamă fiscale prin care se efectuează corectări aferente contribuțiilor de asigurări sociale se aplică de la 1 ianuarie 2027”. Punctele de la Art. I din proiect, începând de la pct. 14, se vor renumera corespunzător. Pentru dările de seamă prin care se efectuează corectări aferente contribuțiilor de asigurări sociale la fel urmează să se aplice reglementarea „nu mai târziu de 6 ani de la termenul-limită de prezentare a dării de seamă fiscale care se corectează”. Potrivit art. 35 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, controlul corectitudinii calculării și virării lor în termen la bugetul asigurărilor sociale de stat se efectuează de către Serviciului Fiscal de Stat în conformitate cu drepturile atribuite acestuia și în modul stabilit de legislația fiscală. Însă, potrivit legislației fiscale perioada supusă controlului nu va depăși 6 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale. Respectiv, propunerea se bazează pe faptul, că pentru dările de seamă care depășesc acest termen controlul corectitudinii calculării contribuțiilor de asigurări sociale corectate nu se va efectua. Totodată, datorită faptului că nu este stabilit un termen aferent perioadei care poate fi corectate,	
--	--	--	--

			actualmente se constată că numărul beneficiarilor de prestații de asigurări sociale pentru care urmează să se recalculeze mărimea acestora după stabilire este în creștere. În partea ce ține de termenul de intrare în vigoare a acestei prevederi, s-a stabilit 1 ianuarie 2027 cu scopul ca plătitorii de contribuții în perioada până la implementare să dispună de timp pentru a efectua verificările de rigoare a contribuțiilor de asigurări sociale declarate inițial.	
14. Articolul 226¹⁹ va avea următorul cuprins: „226¹⁹. Întocmirea și prezentarea informației privind prețurile de transfer și a dosarului privind prețurile de transfer (1) Contribuabilul care înregistrează și/sau derulează tranzacții cu persoane afiliate cu o valoare totală pe parcursul unei perioade fiscale, calculată prin însumarea valorii tranzacțiilor efectuate cu toate persoanele afiliate, fără TVA, egală sau mai mare de 20 000 000 de lei, este obligat să întocmească și să prezinte informația privind prețurile de transfer. Contribuabilul are obligația să întocmească și să prezinte dosarul prețului de transfer numai la solicitarea Serviciului Fiscal de Stat. (2) Informația privind prețurile de transfer se prezintă nu mai târziu de data de 25 a lunii a șasea după finele perioadei fiscale de gestiune.	AmCham Moldova		La pct.14 (prețuri de transfer), propune expunerea într-o redacție nouă, pentru a ținti principalele riscuri identificate în această fază de implementare a mecanismului: „226¹⁹. Întocmirea și prezentarea informației privind prețurile de transfer și a dosarului privind prețurile de transfer (1) Contribuabilul care înregistrează tranzacții cu persoane afiliate cu o valoare totală pe parcursul unei perioade fiscale, calculată prin însumarea valorii tranzacțiilor efectuate cu toate persoanele afiliate, fără TVA, egală sau mai mare de 20 000 000 de lei, este obligat să întocmească informația privind prețurile de transfer și dosarul prețurilor de transfer . În scopul determinării pragului pentru tranzacții legate de leasing, credit, împrumut se iau în calcul exclusiv dobânzile prevăzute în pct. 7) art. 12 din prezentul Cod calculate pe parcursul perioadei fiscale. (2) Informația privind prețurile de transfer se prezintă nu mai târziu de data de 25 a lunii a șasea după finele perioadei fiscale de gestiune. Începând cu 1 ianuarie 2026, se va depune în mod obligatoriu prin metode automatizate de	Se acceptă, în redacția autorului.

(3) Dosarul prețurilor de transfer este întocmit și prezentat de contribuabilul specificat la alin.(1) în termen de 90 de zile calendaristice din momentul solicitării. (4) Tranzacțiile controlate care fac obiectul unui acord de preț în avans nu participă la stabilirea pragurilor și documentării tranzacțiilor prevăzute la alin.(1). (5) Contribuabilul are dreptul să prezinte informația și/sau dosarul privind prețurile de transfer corectate, în termen de 30 de zile din data prezentării. (6) În scopul determinării pragului și documentării tranzacțiilor prevăzute la alin. (1) nu se iau în considerare, avansurile primite/acordate, diferențele de curs și diferențele de reevaluare a activelor și a datoriilor reflectate în evidența contabilă ca rezultat al tranzacțiilor efectuate cu persoanele afiliate, cu excepția tranzacțiilor de schimb valutar. (7) Forma, conținutul și modul de prezentare a informației privind prețurile de transfer și a dosarului prețurilor de transfer se stabilesc de către Ministerul Finanțelor. (8) Prezentul articol nu se aplică persoanelor fizice cetățeni ai Republicii Moldova care nu practică activitate de întreprinzător.”.		raportare electronică, conform prevederilor art. 187 din Codul Fiscal, în forma și în modul reglementat de Serviciul Fiscal de Stat. (3) Dosarul prețurilor de transfer este prezentat de contribuabilul specificat la alin.(1), la solicitarea Serviciului fiscal de Stat, în termen de 120 de zile calendaristice din momentul solicitării, dar care nu poate fi mai devreme de termenul de depunere a Informației prețurilor de transfer (4) Tranzacțiile controlate care fac obiectul unui acord de preț în avans nu participă la stabilirea pragurilor și documentării tranzacțiilor prevăzute la alin.(1). (5) Contribuabilul are dreptul să prezinte informația privind prețurile de transfer corectată, în conformitate cu art.188 a prezentului Cod. (6) În scopul determinării pragului și documentării tranzacțiilor prevăzute la alin. (1) nu se iau în considerare, avansurile primite/acordate, diferențele de curs și diferențele de reevaluare a activelor și a datoriilor reflectate în evidența contabilă ca rezultat al tranzacțiilor efectuate cu persoanele afiliate, cu excepția tranzacțiilor de schimb valutar. În scopul determinării pragului pentru tranzacții legate de leasing, credit, împrumut se iau în calcul exclusiv dobânzile prevăzute în pct. 7) art. 12 din prezentul Cod calculate pe parcursul perioadei fiscale. (7) Forma, conținutul și modul de prezentare a informației privind prețurile de transfer și a dosarului prețurilor de transfer se stabilesc de către Ministerul Finanțelor.	
--	--	--	--

		(8) Prezentul articol nu se aplică persoanelor fizice cetățeni ai Republicii Moldova care nu practică activitate de întreprinzător.”. Articolul 226²³. Ajustarea benevolă (1) În cazul în care nu respectă principiul lungimii brațului în cadrul tranzacțiilor, contribuabilul este în drept să efectueze ajustarea veniturilor și/sau a cheltuielilor. (2) În cazul ajustării benevole aferente perioadelor anterioare, contribuabilul este obligat să prezinte informația corectată privind prețurile de transfer și/si dările de seamă fiscale corectate în conformitate cu art. 188.	
	Publicația Periodică „Contabilitate și Audit”	Este salutară inițiativa legiuitorului de a exclude caracterul obligatoriu al întocmirii dosarului prețurilor de transfer, care, la moment, reprezintă o povară semnificativă pentru business, atât din punct de vedere financiar, cat și din punct de vedere al timpului necesar. Suntem de acord cu faptul că impunerea anumitor obligații, cum ar fi prezentarea în termeni restrânși a dosarului preturilor de transfer, trebuie efectuată etapizat, ulterior stabilirii bunelor practici de întocmire, prezentare și analiză a Informației privind preturile de transfer.	S-a luat act.
	Elena Iavorscaia	- art. 226¹⁹ — dispăre alineatul care stabilește clar obligația de a prezenta dosarul prețurilor de transfer? și încă întră în vigoare recent?	Propunerea urmărește eficientizarea procesului de administrare, prin solicitarea dosarului exclusiv la necesitate.
	Camera de Comerț și Industrie	Art. I se completează cu pct. 14¹ cu următorul cuprins:	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată în cadrul

		”14¹. Lit. b) din alineatul (1) al art. 280, se va expune în următoarea redacție: ” b) pentru bunurile imobiliare cu altă destinație decât cea locativă sau agricolă, precum și pentru terenurile agricole cu construcții amplasate pe ele, inclusiv exceptând garajele și terenurile pe care acestea sunt amplasate și loturile întovărășirilor pomicole cu sau fără construcții amplasate pe ele – 0,3% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare.” Prin această ajustare se propune reintroducerea cotei maxime de 0,3% din baza impozabilă pentru bunurile imobiliare terenuri agricole cu construcții amplasate pe ele sau stabilirea cotei pentru terenurile agricole cu construcții amplasate pe ele în mărime fixă de 0,3% similar terenurilor cu altă destinație, decât cea locativă sau agricolă. Norma în vigoare poate crea precedent pentru APL de a stabili eronat cota acestui impozit. Spre exemplu, APL s. Hîrbovăț Anenii-Noi a stabilit cota acestui impozit în mărime de 10% din baza impozabilă, iar pentru anul 2025 a fost tentativa de a stabili cota în mărime de 20% din baza impozabilă.	exercițiului de elaborare a politicii fiscale.
	Camera de Comerț și Industrie	Art. I se completează cu pct. 14² cu următorul cuprins: ”14². Se completează art. 283 cu alin. (6) cu următorul cuprins: „(6) De impozitul pe bunurile imobiliare sunt scutite persoanele juridice care dețin titlu de Întreprindere Administratoare a Parcului Industrial, obținut în conformitatea cu prevederile Legii nr. 182/2010 cu privire la parcurile industriale, pe toată durata de valabilitate a acestui titlu”.”	Nu se acceptă, propunerea impactează bugetele locale, prin urmare aceasta urmează a fi consultată cu reprezentanții CALM, urmând a fi prezentată repetat MF spre examinare în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale, de comun cu un aviz pozitiv al CALM-ului.

			Această completare urmărește să stimuleze dezvoltarea parcurilor industriale prin reducerea poverii fiscale asupra întreprinderilor administratoare, recunoscând rolul lor esențial în atragerea investițiilor, gestionarea infrastructurii și facilitarea cooperării între mediul de afaceri și autorități, în conformitate cu politica statului de susținere a infrastructurii industriale.	
15. La articolul 290, litera p), textul „ca domiciliu” se substituie cu textul „ca domiciliu sau proprietarul bunului imobil cu destinație locativă,”.	Elena Iavorscaia		- art. 290 p) — o astfel de formulare corespunde exigențelor privind claritatea elementelor impozitului? de ce să nu fie, cum a mai fost, doar proprietarul? că mare dezordine este cu această taxă, și p să fie încă mai mare,	Nu se acceptă, propunerea urmărește oferirea opțiunii APL de a decide asupra de mecanismului selectat individual a nivel de fiecare localitate.
	Publicația Periodică „Contabilitate și Audit”		Conjuncția „sau” utilizată în acest context va crea incertitudine privind aspectul cine, cum și după care criterii determină subiectul impunerii pentru fiecare caz concret. Amintim că, o normă fiscală trebuie să fie clară, transparentă și univocă.	Nu se acceptă, propunerea urmărește oferirea opțiunii APL de a decide asupra de mecanismului selectat individual a nivel de fiecare localitate.
16. La articolul 291 alineatul (1): 16.1 litera g) va avea următorul cuprins: „la taxa pentru cazare – numărul de persoanele cazare în structurile cu funcții de cazare;”; 16.2 litera p), textul „ca domiciliu” se substituie cu textul „ca domiciliu sau numărul de bunuri imobile cu destinație locativă,”. 17. În Anexa de la Titlul VII: 17.1 litera g) va avea următorul cuprins:	Primăria Municipiului Chișinău		Referitor la art. I pct.16.1 și pct.17.1 din proiect: modificarea art.291 (1) și anexei la Titlul VII din Codul fiscal referitoare la modificarea obiectului impunerii și bazei impozabile la taxa pentru cazare. În ultimii ani, veniturile bugetului municipal Chișinău de la încasarea taxei pentru cazare, ținându-se cont de cotele taxei stabilite având drept bază impozabilă a obiectului impunerii venitul din vânzările serviciilor prestate de structurile cu funcții de cazare, s-au majorat de la 12,5 milioane lei în anul 2022 până la 45,0 în anul 2025 (planificat), ce denotă că <i>taxa pentru</i>	Se acceptă parțial, prin menținerea redacției actuale a normei din Cod.

g) Taxă pentru cazare	Numărul de persoane cazate	Lei pentru fiecare persoană cazată	Semestrial, până la data de 25 a lunii următoare semestrului gestionar		<i>cazare reprezintă o sursă de venit a bugetului cu creștere stabilă și mecanismul existent pe care se bazează impozitarea costului cazării, asigură anual creșterea încasărilor taxei: în anul 2023 față de 2022 - cu mai mult de 2 ori, în anul 2024 față de 2023 – cu 35 la sută și, respectiv, în anul 2025 (estimat) – cu 29 la sută.</i> Din informația Direcției generale statistică a municipiului Chișinău, în anul 2023, în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare din municipiul Chișinău, au fost cazați 262,5 mii turiști. În cazul aplicării modificărilor prevăzute în proiectul de lege și stabilirea drept obiect al impunerii taxei pentru cazare numărul de persoane cazate în structurile cu funcții de cazare, pentru evitarea pierderilor bugetului municipal și asigurarea cel puțin a nivelului încasărilor planificate pentru anul 2025 în mărime de 45,0 milioane lei, APL Chișinău, la stabilirea cotei taxei pentru anii viitori, va fi nevoită să stabilească cota taxei în mărime de 9-10 euro pentru un turist cazat, ce este mult mai mare decât acest indice aplicat în majoritatea țărilor și orașelor europene (262,5 mii turiști x 170,0 lei (9 euro) = 45,0 mil. lei). Totodată, municipalitatea a efectuat o analiză a practicii europene la aplicarea taxelor hoteliere și a constatat că la moment în UE sunt 3 metode de aplicare a taxelor hoteliere,+ - pentru persoană cazată/noapte, % din costul cazării și cota stabilită în funcție de clasificarea hotelului prestator de servicii hoteliere. Ținând cont de cele expuse, municipalitatea nu susține propunerea menționată de modificare a	
--------------------------------	----------------------------------	--	---	--	--	--

		legislației și, întru evitarea pierderilor bugetului municipal Chișinău, propune menținerea mecanismului existent de aplicare a taxei pentru cazare sau modificarea obiectului impunerii taxei ca „numărul de înnoptări ale persoanelor cazate în structurile cu funcții de cazare”. În acest sens, propunem operarea următoarelor modificări la Codul fiscal nr. 1163/1997: 1. Art. 291 alin. (1) lit. g) va avea următorul cuprins: „la taxa pentru cazare – numărul de înnoptări ale persoanelor cazate în structurile cu funcții de cazare”. 2. În anexa la Titlul VII, lit. g) va avea următorul cuprins: <table><tr><th>Denumirea taxei</th><th>Baza impozabilă a obiectului impunerii</th><th>Unitatea de măsură a cotei</th><th>Termenile de plată a taxei și de prezentare a dărilor de seamă fiscal de către subiecții impunerii și organele împuternicite</th></tr><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td>Taxa pentru cazare</td><td>Numărul de înnoptări ale persoanelor cazate</td><td>Lei per noapte</td><td>Semestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare</td></tr></table>	Denumirea taxei	Baza impozabilă a obiectului impunerii	Unitatea de măsură a cotei	Termenile de plată a taxei și de prezentare a dărilor de seamă fiscal de către subiecții impunerii și organele împuternicite	1	2	3	4	Taxa pentru cazare	Numărul de înnoptări ale persoanelor cazate	Lei per noapte	Semestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare	
Denumirea taxei	Baza impozabilă a obiectului impunerii	Unitatea de măsură a cotei	Termenile de plată a taxei și de prezentare a dărilor de seamă fiscal de către subiecții impunerii și organele împuternicite												
1	2	3	4												
Taxa pentru cazare	Numărul de înnoptări ale persoanelor cazate	Lei per noapte	Semestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare												

			<table><tr><td></td><td></td><td></td><td>semestrului gestionar</td></tr></table>				semestrului gestionar	
			semestrului gestionar					
			Totodată, în scopul lărgirii drepturilor autorităților publice locale de a decide asupra modului de stabilire a taxelor locale, propunem acordarea posibilității de a stabili cotele taxei în funcție de categoria de confort (2-5*) și tipul de obiect de primire turistică, prin introducerea următoarelor modificări: Art.297 alin.(6) după lit. c) se completează cu lit. e) cu următorul cuprins: „în cazul taxei pentru cazare – în funcție de tipul, amplasarea și categoria de confort a structurii cu funcții de cazare”.					
	Ministerul Culturii		La art. 291 alin. (1) se propune revizuirea modificării lit. g) la taxa pentru cazare – numărul de persoane cazate în structurile cu funcții de cazare. În acest sens, impozitarea va fi dificilă de verificat, deoarece numărul persoanelor cazate nu vor fi raportate în totalitate, pentru a evita plata impozitului real. În cazul când impozitul depinde de numărul de persoane, atunci operatorii pot fi tentați să nu declare toți turiștii, ceea ce va afecta bugetul public. Fără un sistem strict de verificare, pot apărea situații de evaziune fiscală. Propunem ca impozitarea să se realizeze din venitul de vânzări ale serviciilor de cazare, așa cum sunt impozitate la moment sau în funcție de numărul	Se acceptă, prin excluderea normei propuse în proiect.				

			de locuri de cazare, astfel va fi simplifică administrarea fiscală. Achitarea impozitului în funcție de numărul de persoane cazate, ar putea fi justificată doar în condițiile în care turismul este stabil și constant pe tot parcursul anului.	
17.2 litera p) va avea următorul cuprins:	CALM		pct. 17.2 din Proiect (modificarea lit. p) din Anexa de la Titlul VII din Codul fiscal), la compartimentul „Baza impozabilă a obiectului impunerii” este prevăzut „Numărul de persoane fizice înregistrate la adresa declarată ca domiciliu sau proprietarul bunului imobile cu destinație locativă, conform situației din 1 martie a anului în curs	Se acceptă. Suplimentar, se menționează norma aferenta determinării subiectului impunerii în cazul bunurilor deținute în devălmășie.
p) Taxă pentru salubritate	Numărul de persoane fizice înregistrate la adresa declarată ca domiciliu sau proprietarul bunului imobile cu destinație locativă, conform situației din 1 martie a anului în curs	Lei anual pe fiecare înscris la respectivă sau pe bun imobil destinație locativă	Se propune repetarea formulării de la pct. 16.2 din Proiect: „Numărul de persoane fizice înregistrate la adresa declarată ca domiciliu sau numărul de bunuri imobile cu destinație locativă, conform situației din 1 martie a anului în curs”.	
	Ministerul Mediului		Suplimentar, reieșind din faptul că nu au fost luate în considerare de către autor propunerile prezentate la etapa de elaborare a proiectului se persistă asupra necesității următoarelor modificări: La art. 299: - la alin. 1) noțiunea de „resurse naturale” necesită de a corespunde cu termenii utilizați în Legea nr. 1102/1997 cu privire la resursele naturale. Inclusiv, textul „(izvoare) ” se va înlocui cu textul „(de suprafață și subterane)”; - la alin. 2) sintagma „minerale utile” se va înlocui cu sintagma „substanțe minerale utile”, corespunzător termenilor din Codul subsolului nr. 3/2009;	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale.

		• la alin. 3) textul „fundul bazinelor de apă și apelor curgătoare” se va substitui cu textul „corpurile apă de suprafață”, corespunzător noțiunii de corp de apă de suprafață de la art. 2 din Legea apelor nr. 272/2011; • alin. 7) se propune următorul cuprins „Apă destinată îmbutelierii - este apa care se îmbuteliază în recipiente de compoziție, formă și dimensiuni diverse, închise ermetic, fiind curată și potrivită pentru consumul direct, fără tratament suplimentar, folosită în scopuri curative și în calitate de apă minerală, potabilă”; • la alin. 8) se propune următorul cuprins: „Apa extrasă – apa obținută din corpurile de apă de suprafață și corpurile de apă subterane, amplasate în limita liniilor de frontieră a Republicii Moldova”, corespunzător Legii apelor nr. 272/2011 și Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova; • la alin. 9) se propune următorul cuprins: „Corp de apă de suprafață – parte distinctă și semnificativă a unei ape de suprafață, cum ar fi: lac, lac de acumulare, iaz, heleșteu, curs de apă – râu, pârâu sau canal, segment al unui curs de apă – râu, pârâu sau canal”, corespunzător Legii apelor nr. 272/2011; - inclusiv, se invocă necesitatea de completare cu un nou aliniat cu textul: „corp de apă subterană – volum distinct de apă subterană în limitele unui acvifer sau ale mai multor acvifere”, corespunzător Legii apelor nr. 272/2011;	
	Ministerul Mediului	La art. 305 alin. (2) se propune următorul cuprins:	Se acceptă, La articolul 305 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

			„(2) Elaborarea normelor de extragere și/sau de utilizare a apei se efectuează de către Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”, iar controlul asupra cantității de apă extrasă se efectuează de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului”. Se necesită indicarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului din considerentul că potrivit art. 56 al Legii apelor nr. 272/2011, această autoritate este responsabilă de control și poate constata contravenția prevăzută la art. 110 alin. (1) Cod contravențional în temeiul 405 al codului.	„(2) Elaborarea normelor de extragere și/sau de utilizare a apei se efectuează de către Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”, iar controlul asupra cantității de apă extrasă se efectuează de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului”.
18. La articolul 342, alineatele (1)-(2) se abrogă.	Elena Iavorscaia		- art. 342 — de ce tocmai în 2027 intră în vigoare modificările? mare bătaie de cap și o sumedenie de întrebări fără răspunsuri.	Nu se acceptă, termenul de intrare în vigoare a normei este argumentată de necesitatea eficientizării procesului de control și administrare a taxei, mecanisme care urmează a fi îmbunătățite până la 1 ianuarie 2027.
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Suplimentar, în scopul asigurării unei aplicări corecte a procesului de cântărire a autovehiculelor, inclusiv a metodei de calcul a taxei pentru autovehiculele care depășesc masa totală maximă autorizată, sarcina pe osie sau dimensiunile maxime admise, precum și în scopul alinierii la reglementările în vigoare la nivelul Uniunii Europene, se propune operarea următoarelor modificări la Codul fiscal nr. 1163/1997: - la art. 351 alin. (3) cuvintele „constituie din suma taxelor calculate” se substituie cu cuvintele „calculează la cota celei mai mari taxe dintre taxa calculată”;	Se acceptă parțial: la articolul 351 alineatul (3) cuvintele „constituie din suma taxelor calculate” se substituie cu cuvintele „calculează la cota celei mai mari taxe dintre taxa calculată”; Nu este clară necesitatea modificării mecanismului de determinare a modului de calculare a masei totale de la

			- la art. 351 alin. (4) cuvintele „se dublează” se substituie cu cuvintele „se multiplică cu 5 (cinci)”; - la art. 352 alin. (2) cuvântul „Guvern” se substituie cu cuvintele „Organul central de specialitate în domeniul transporturilor”.	nivel de Guvern la nivelul organului central de specialitate în domeniul transporturilor, prin urmare în vederea păstrării unui mecanism transparent se propune menținerea HG nr.326/2022.
20. Articolul 373 se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins: „(11) Calculul și raportarea impozitului unic ca rezultat al ajustării conform Capitolului 112 Titlului V din prezentul Cod, se efectuează prin prezentarea unei dări de seamă cu privire la impozitul unic pentru tranzacții cu persoane afiliate către Serviciul Fiscal de Stat, până la data de 25 a lunii a treia după finele anului fiscal. Formularul și modul de completare a dării de seamă se aprobă de către Ministerul Finanțelor.”.	AmCham Moldova		La pct.20, este nevoie de precizarea ce înseamnă anului fiscal și, ca rezultat, se propune după cuvintele ”anului fiscal” de a se completa cu următorul text: ”în conformitate cu art. 12¹ din prezentul cod”. Acest fapt ar permite prezentarea declarației conform perioadei de raportare, în cazul dacă contribuabilul are altă perioadă de raportare conform Legii contabilității și raportării financiare (Nr. 278/2017). De asemenea, se propune de ajustat la art.373 alin.11 nou introdus cu posibilitatea prezentării raportului impozitului unic rezultat din ajustarea privind prețurile de transfer până la data de 25 a lunii a șasea după finele perioadei fiscale de gestiune, având în vedere că informația se va prezenta tot în același termen, este logic că corectarea poate fi efectuată o dată cu prezentarea informației.	Se acceptă, prin substituirea anului fiscal cu perioada fiscală.
	AmCham Moldova		În aceeași ordine de idei, se propune de completat Art. I cu pct.21 după cum urmează: Articolul 83 alin.4 lit. a) se completează cu o literă nouă după cum urmează: “a1) data de 25 a lunii a șasea după finele perioadei fiscale de gestiune – în cazul prezentării declarației ca rezultat al ajustării conform Capitolului 112 a Titlului V din prezentul Cod”;	Nu se acceptă, norma se regăsește la art 373 din proiect.

Art. II Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale

1. La articolul 17 alineatul (3¹), textul „95%” se substituie cu textul „85%”;	Casa Națională de Asigurări Sociale	La Art. II Se propune de completat cu punct nou cu următorul conținut: „2. Prevederile stipulate la alineatele (3¹) și (3²) se aplică până în anul 2030 inclusiv.” Propunerea menționată se argumentează prin faptul că, practicarea stabilirii unor condiții speciale pentru unii plătitori de contribuții, perturbază principiile sistemului public de asigurări (principiul egalității), demotivează ceilalți participanți, stimulează căutarea căilor de obținere a unor facilități la partea de datorare a contribuțiilor de asigurări sociale. Totodată, în situațiile de survenire a riscului social absolut toate categoriile de persoane asigurate optează pentru toate tipurile de prestații din sistemul de asigurări sociale în cuantumuri cât mai favorabile. Casa Națională de Asigurări Sociale și-a expus îngrijorarea referitoare la asigurarea sustenabilității bugetului asigurărilor sociale de stat și dezacordul utilizării asigurărilor sociale ca instrument de susținere economică a unui anumit sector. Susținerea economică a sectorului agrar poate fi efectuată direct de către stat prin intermediul autorităților responsabile de domeniu. Respectiv, se propune ca din anul 2031 angajatorii din agricultură să achite integral tariful contribuțiilor de asigurări sociale, fără compensarea unei părți a acesteia din bugetul de stat.	Nu se acceptă, limitarea în timp a măsurii de susținere în vederea asigurării predictibilității normei.
--	---	---	--

	Ministerul Muncii și Protecției Sociale		În contextul modificărilor propuse la articolul 17 alineatul (3¹) și la anexa nr. 1, punctul 1.5 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 1-4, art. 2), Ministerul Muncii și Protecției Sociale a recepționat două proiecte de ajustare a cadrului normativ relevant, elaborate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Astfel, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare propune, în cadrul primului proiect, modificarea proporției aplicabile pentru activitățile incluse în grupele 01.1–01.6 din CAEM, reducând-o de la 95% la 70%. În al doilea proiect, se propune ca, la determinarea coraportului de 95% prevăzut de art. 17 alin. (31) al Legii nr. 489/1999, pe lângă activitățile agricole principale (grupele 01.1 – 01.6 din CAEM) să fie luate în considerație și veniturile de la un șir de alte activități secundare integrate cu cele principale, și anume: – prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor, cu excepția cartofilor (10.39); – fabricarea ambalajelor din lemn (16.24); – fabricarea hârtiei și cartonului ondulat și a ambalajelor din hârtie și carton (17.21); – fabricarea produselor de uz gospodăresc și sanitar, din hârtie sau carton (17.22); – fabricarea altor articole din hârtie și carton n.c.a. (17.29); – depozitări (52.10); – închirierea și exploatarea bunurilor imobiliare proprii sau închiriate (68.20); – activități de închiriere și leasing de mașini și echipamente agricole (77.31);	Se acceptă parțial, prin substituirea plafonului de „95%” la „70%”.

			– activități de ambalare (82.92). Având în vedere că Ministerul Muncii și Protecției Sociale, reprezintă organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate ce îi sunt încredințate (politicile A sociale), a inițiat procedura de modificare a Legii nr. 489/1999, astfel propunerile înaintate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare au fost integrate în acest proiect, care ulterior vor fi remise Ministerului Finanțelor spre avizare, cu argumentările de rigoare.	
2. La anexa nr.1, pct.1.5, prima colonița, textul „95%” se substituie cu textul „85%”.	Casa Națională de Asigurări Sociale		La punctul 2 din proiect se va completa cu textul „și după textul „Clasificatorul activităților din economia Moldovei” se completează cu textul „, până în anul 2030 inclusiv””. Punctele de la Art. II din proiect, se vor renumera corespunzător. Complementar la Art. II, evidențiem că în Nota de fundamentare nu este indicat impactul financiar al propunerii. Menționăm faptul, că micșorarea pragului de încadrare pentru subvenționare din bugetul de stat a 6% din suma contribuțiilor de asigurări sociale de stat, datorate de către angajator, va influența suma transferurilor bugetului de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat. Astfel, autorul proiectului urmează să determine impactul respectiv, de care se va ține cont la elaborarea proiectelor legilor bugetului de stat și bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2026.	Nu se acceptă, limitarea în timp a măsurii de susținere în vederea asigurării predictibilității normei.

Art. III - Articolul 4 din Legea nr.1054/2000 pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (8 ²) cu următorul cuprins: „(8 ²) Persoanele juridice, sunt în drept să solicite restituirea sumei accizelor achitate la punerea în liberă circulație a mijloacelor de transport aflate în stoc (active circulante) la situația din 31 decembrie 2025, clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705, pentru stocurile comercializate începând cu 1 ianuarie 2026. Restituirea accizei se efectuează conform modului stabilit de art.176 din Codul fiscal”.	AmCham Moldova	La pct.8 și Art. III din proiect (aplicarea TVA la autoturisme) Suplimentar la cele propuse, pentru a soluționa întrebarea care a apărut vizavi de valoarea impozabilă pentru autoturisme, venim cu propunerea de a introduce un punct aparte în art. 97 și anume: ”Valoarea impozabilă la livrarea autoturismelor și alte autovehicule clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705 nu va include suma accizelor care au fost achitate la situația din 31 decembrie 2025 si comercializate începând cu 01 ianuarie 2026. ” De asemenea, considerăm binevenit de a specifica expres că agentul economic care cere restituirea accizei achitate până la introducerea TVA la autoturisme, poate solicita alocarea sumelor de la accize la compensarea obligațiilor sale la plata TVA. Un subiect aparte ține și de La importul autoturismelor cu valoare ce depășește suma de 600 mii lei, la care se aplică “taxa de lux”, calculata de la valoarea importului. Este important de a specifica expres dacă după introducerea TVA, calcularea accizei suplimentare va fi anulată sau nu.	Nu se acceptă, de concretizat că nu restituim accizei suplimentare.
	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	La pct. 8, pct. 12 și Art. III în vederea respectării corectitudinii tehnico-legislative, se propune substituirea sintagmei „poziții tarifare” cu expresia „codurile Nomenclaturii combinate a mărfurilor”.	Nu se acceptă, ajustarea tehnică a prevederilor se va realiza odată cu rescrierea Titlului III și Titlului IV din Cod fiscal.
Art. IV - Articolul 183 din Codul civil nr.1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii	CALM	Privind Art. IV din Proiect (modificarea Codul civil nr.1107/2002:	

Moldova, 2019, nr.66-75, art.132), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (4¹), cu următorul cuprins: „(4¹) Comunicarea dintre autoritățile publice și persoanele juridice/persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător, se efectuează prin intermediul Portalului Guvernamental al Cetățeanului. Modul de remitere se stabilește de Guvern.”.		a) Art. 183 din Codul civil se completează cu alin. (4¹), cu următorul cuprins: „(4¹) Comunicarea dintre autoritățile publice și persoanele juridice/persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător, se efectuează prin intermediul Portalului Guvernamental al Cetățeanului. Modul de remitere se stabilește de Guvern.”. Considerăm că aceste prevederi intră în contradicție cu principiul autonomiei locale, inclusiv autonomia financiară a APL, fiind necesară a fi exclusă sau completate cu sintagma „exceptând APL, care pot utiliza și alte căi alternative de comunicare,,, Respectiv, efectiv este limitarea „comunicării” APL doar în limitele „Portalului Guvernamental al Cetățeanului” (notă: exclusiv mecanism central) și doar „în modul stabilit de Guvern”!? b) Se propune completarea Art. IV din Proiect cu un nou punct cu următorul cuprins: „La Articolul 1308, alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Plata anuală pentru arenda terenurilor agricole proprietate a statului se calculează în modul stabilit de către Guvern, iar pentru arenda terenurilor agricole proprietate a unității administrativ-teritoriale se stabilește de către consiliul local și nu poate fi mai mică decât plata anuală de arendă medie de piață pentru ultimii trei ani din unitatea administrativ-teritorială în care este amplasat terenul, ținând seama de natura terenului, de zona în care se află el, de destinația folosinței, precum și de orice alte	
--	--	--	--

			criterii de determinare a contravalorii folosinței”. Redacția actuală a art. 1308 alineatul (3) din Codul civil al RM este următoarea: „Articolul 1308. Darea în arendă a terenurilor agricole proprietate a statului sau a unității administrativ teritoriale (3) Plata anuală pentru arenda terenurilor agricole proprietate a statului sau a unității administrativ-teritoriale se stabilește în baza raportului de evaluare întocmit de un evaluator în conformitate cu Legea nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare.”. Considerăm că actuala redacție este una care contravine principiului autonomiei locale, este nejustificată și incertă (rapoartele de evaluare costă prea mult pentru unele plăți de arendă anuale, care pot fi mai mici decât însuși costul raportului, totodată, evaluatorii nu evaluează plata de arendă, ci prețul de piață al terenului, respectiv APL rămânând în incertitudine.	
Art. VII – Articolul 33 din Codul administrativ nr.116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.309-320 art.466) va avea următorul cuprins: „Articolul 33. Comunicarea (1) Comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o	CALM		Considerăm că această normă (alin. (2)) intră în contradicție cu principiul autonomiei locale inclusiv autonomia financiară a APL, fiind necesară a fi exclusă sau completarea cu sintagma, „exceptând APL, care pot utiliza și alte căi alternative de comunicare,, A se vedea și pct. 3) lit. a din prezentul Aviz.	Nu se acceptă, în vederea asigurării unui proces consolidat de comunicare se propune menținerea normei în redacția propusă.
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		La art. VII, prin care se modifică art. 33 din Codul administrativ și prevede că comunicarea dintre autoritățile publice și persoane juridice/persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător, se efectuează prin intermediul Portalului Guvernamental al Cetățeanului,	Nu se acceptă, în vederea asigurării unui proces consolidat de comunicare se propune menținerea normei în redacția propusă.

mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri, în special mijloacelor electronice de comunicație. (2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), comunicarea dintre autoritățile publice și persoane juridice/persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător, se efectuează prin intermediul Portalului Guvernamental al Cetățeanului.”.			Ministerul nu acceptă această intervenție, întrucât nu oferă o garanție că destinatarii actelor administrative individuale, din diferite motive, inclusiv de ordin tehnic, vor lua cunoștință cu actul respectiv, iar un act administrativ individual devine valabil pentru persoana căreia îi este destinat sau care este afectată de el în momentul în care i se comunică acesteia. În plus, conform art.127 alin. (1) din Codul administrativ, autoritatea publică este cea care stabilește forma de comunicare. Totodată, dorim să vă atragem atenția potrivit pct. 10 din Regulamentul privind utilizarea, administrarea și dezvoltarea Portalului guvernamental al cetățeanului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 413/2020, Utilizatorii Portalului sunt persoanele fizice autentificate care utilizează portalul pentru a accesa servicii electronice, informații oficiale de interes public și informații documentate despre sine, precum și pentru a genera documente electronice.	
Art. VIII - Codul vamal nr.95/2021				
1. La articolul 12 alineatul (5) litera d), textul „bugetului de stat;” se completează cu textul „, în mărimea de peste 50000 de lei”.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		La pct. 1, Nota de fundamentare nu oferă suficiente argumente care să justifice introducerea unui prag permisiv de până la 50.000 lei al prejudiciului adus bugetului de stat, în cazul încălcărilor sistematice ale legislației vamale și/sau fiscale comise de către brokerul vamal. Conform reglementării actuale, orice astfel de încălcare constituie impediment pentru eliberarea licenței. Instituirea acestui plafon limitează capacitatea de evaluare completă a istoricului fiscal și vamal al solicitantului, reduce eficiența mecanismului de control și poate încuraja comportamente neconforme	Nu se acceptă, perioada de referință e menționată la art.5 din Cod.

			repetate sub pragul stabilit. Totodată, norma propusă este ambiguă, întrucât nu stabilește perioada de referință în care se evaluează atingerea acestui prag, ceea ce poate genera dificultăți de aplicare unitară și interpretări neuniforme.	
	Camera de Comerț și Industrie		Art. VIII, pct.1: Proiectul de lege prevede ajustarea articolului 12 alineatului (5), prin care se propune reglementarea plafonului de la 50 000 de lei pentru constatarea încălcărilor legislației vamale și/sau fiscale ca fiind încălcări care aduc prejudiciu bugetului de stat, norma respectivă fiind examinată la etapa de eliberare a licenței pentru activitatea brokerului vamal. Astfel, una din cerințele obligatorii pentru eliberarea licenței a brokerului vamal va fi neadmiterea încălcărilor sistematice ale legislației vamale și/sau fiscale care aduc prejudiciu bugetului de stat în mărimea de peste 50 000 de lei. Totodată, recent, grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător a emis un aviz pe marginea proiectului Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și al experților acestea, în care se propune excluderea, în totalitate, a licențierii brokerilor vamali. Prin urmare, se solicită coordonarea pozițiilor Ministerului Finanțelor și Ministerului Economiei, pentru a asigura coerența între propunerea de reglementare a plafonului de 50.000 de lei (care presupune menținerea licențierii) și inițiativa de excludere totală a licențierii brokerilor de stat.	Se acceptă parțial, prin substituirea cifrelor „50 000” cu cifrele ”250 000,,

	Camera de Comerț și Industrie	Art. VIII se completează cu pct. 3¹ cu următorul cuprins: ”3¹. În art. 48, alin alineatul (2) se exclude litera g)”.” Prevedere este în contradicție cu prevederile și principiile legislației EU și creează costuri suplimentare pentru agenții economici. pentru acțiuni de aplicare a legislației vamale de către Serviciul Vamal. Mai mult norma respectivă poate fi interpretată ca intenție de a introduce o sancționare dublă pentru greșeală în declarație vamală (suplimentar la sancțiune materială sau contravențională). De menționat că până 2024 astfel de taxe pentru această activitate NU au fost percepute, și nu presupun careva costuri suplimentare administrative. În argumentarea introducerii acestei norme autorii fac referința la art. 52 alin. (1) din Cod vamal al uniunii care prevede expres că Autoritățile vamale nu solicită tarife pentru îndeplinirea controalelor vamale sau pentru orice alte acțiuni referitoare la aplicarea legislației vamale în cursul programului oficial de lucru al birourilor lor vamale competente. Lista serviciilor respective este prevăzută în articolul vizat din Codul uniunii și nu include modificarea declarațiilor. De menționat că din totalul declarațiilor vamale, circa 0,5% sunt supuse modificărilor după acordarea liberului de vamă.	Nu se acceptă, opțiunea rămâne la discreția declarantului vamal.
4. Articolul 118	Asociația Investitorilor Străini (FIA)	Se propune expunerea art.118 alin. (5) în următoarea redacție: “În cazul în care datoria vamală apare în baza art. 89 sau art. 92 ori în cazul în care notificarea datoriei vamale rezultă dintr-un control ulterior,	

			majorarea de întârziere nu se aplică și percepută din contul contribuabilului, în cazul existenței mijloacelor bănești achitate în avans la contul trezorerial al drepturile de import – export”. Considerăm o abordare corectă a situațiilor când contribuabilul are plată în avans la contul de trezorerie al Serviciului Vamal și în cazurile când este recalculată datoria vamală, iar contribuabilul are supraplată la contul de trezorerie al drepturilor de import -export, datoria vamală suplimentar calculată să fie retrasă din balanța contribuabilului (în cazul când este avans) în contul de trezorerie al drepturilor de import-export. Prin oglindă am putea privi cazurile când contribuabilul are supraplată la contul de trezorerie al Serviciului vamal și nu percepe nici o dobândă pentru aceste mijloace bănești.	
	Ministerul Sănătății		la articolul 277²⁵ pct. 11), textul: „materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, cu excepția alcoolului etilic, a mijloacelor cosmetice, conform listei aprobate de Guvern;” de substituit cu următorul text: „materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale pentru import și înregistrate în Nomenclatorul materiei prime medicamentoase, al materialelor, al articolelor, al ambalajului primar și secundar utilizate la	Nu se acceptă, se insistă asupra menținerii mecanismului de coordonare la nivel de Guvern.

		producerea medicamentelor de uz uman și la prepararea formelor medicamentoase magistrale, întocmit și aprobat de AMDM, cu excepția alcoolului etilic și a mijloacelor cosmetice;”. Astfel, modificările propuse prevăd două momente: 1) stabilirea anuală a cantităților de alcool etilic nedenaturat prin ordin al ministrului sănătății; 2) aprobarea și gestionarea listei materiilor prime, materialelor și ambalajelor de către AMDM prin Nomenclator. În prezent, cantitățile de alcool etilic nedenaturat utilizate în medicină și producția farmaceutică sunt aprobate anual prin hotărâre de Guvern. Această procedură are un caracter tehnic și repetitiv. Propunerea prevede transferul competenței către Ministerul Sănătății, care deja reglementează procedura prin ordinul ministrului sănătății nr. 591/2024. Aprobarea anuală prin ordin de ministru reflectă mai fidel caracterul tehnic al reglementării; permite simplificarea procesului administrativ și reducerea poverii birocratice; nu afectează controlul sau transparența decizională; asigură un răspuns operativ la necesitățile producătorilor și utilizatorilor din sistemul medical. Cu referire la listele materiilor prime, materialelor și ambalajelor, precizăm că acestea sunt reglementate în prezent prin Hotărârea Guvernului nr. 1165/2016, care a fost actualizată pentru a doua oară în anul 2025 de la aprobarea sa inițială. Chiar dacă această actualizare recentă este un pas necesar, procedura de modificare a unei hotărâri de Guvern este una complexă și dificilă de operat în mod frecvent, ceea ce face dificilă adaptarea acestor liste la dinamica reală	
--	--	--	--

		a pieței farmaceutice. Această rigiditate normativă generează în practică: blocaje administrative pentru producători; imposibilitatea accesării facilităților fiscale și vamale; interpretări incerte în clasificarea tarifară și aplicarea regimului fiscal. Astfel, se propune modificarea cadrului normativ (Codul Vamal și Codul Fiscal) în așa mod încât listele de materii prime, materiale și ambalaje să fie aprobate de AMDM și incluse în Nomenclatorul materiei prime medicamentoase, al materialelor, al articolelor și al ambalajelor primare și secundare utilizate la producerea medicamentelor de uz uman și la prepararea formelor medicamentoase magistrale. Astfel, se propune o abordare similară cu cea utilizată pentru Nomenclatorul de stat al medicamentelor, prin publicarea datelor pe pagina oficială a AMDM, unde acestea vor fi accesibile Serviciului Fiscal, Serviciului Vamal și operatorilor economici. Această soluție va permite actualizări rapide ale listelor, în concordanță cu dinamica sectorului farmaceutic și va contribui la evitarea consecințelor negative generate de reglementările depășite, precum litigii, penalități, costuri suplimentare suportate de operatorii economici, care în cele din urmă se reflectă în prețul majorat al medicamentelor produse local.	
	Camera de Comerț și Industrie	Art. VIII se completează cu pct. 4¹, cu următorul cuprins: ”4¹. Articolul 277²⁵ se completează cu pct. 15) cu următorul cuprins: „ importul bateriilor de stocare și eoliene de la poziția tarifară 8507,	Nu se acceptă, subiectul urmează a fi consultat cu MDDE, autoritatea responsabilă de elaborarea politicii comerciale.

			destinate construcțiilor și/sau dezvoltării parcurilor fotovoltaice și eoliene.” În ultimii ani, Republica Moldova a înregistrat o creștere accelerată a capacităților de producere a energiei din surse regenerabile, în special fotovoltaice și eoliene, ajungând la peste 640 MW instalați în 2025 (conform datelor Ministerului Energiei https://energie.gov.md/ro/node/45684). Această evoluție generează provocări legate de echilibrarea producției și consumului de energie, întrucât generarea este intermitentă și deseori nu corespunde cu orele de vârf ale cererii. Această completare va stimula investițiile în infrastructura de stocare a energiei, va contribui la echilibrarea sistemului electroenergetic național și va spori atractivitatea proiectelor din domeniul energiei regenerabile, oferind un avantaj competitiv dezvoltatorilor și accelerând tranziția către un sistem energetic mai sustenabil.	
6. La articolul 415 alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Dacă decizia Serviciului Vamal asupra cazului de contravenție vamală cu răspundere materială este contestată cu cerere prealabilă, aparatul central al Serviciului Vamal, la cererea persoanei afectate, poate suspenda executarea acesteia până la finalizarea procedurii prealabile.”	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		La pct.6 introducerea posibilității suspendării executării deciziilor Serviciului Vamal contestate prin cerere prealabilă este oportună, însă se impune stabilirea expresă a criteriilor, termenelor și condițiilor de aplicare a acestei măsuri.	Nu se acceptă, suspendarea va avea loc până la finalizarea procedurii.
Art. IX – Articolul 347 din Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023 (Monitorul Oficial al	Elena Iavorscaia		- Articolul 347 din Codul urbanismului și construcțiilor — dar oare centralele fotovoltaice cad sub incidența construcțiilor?	Recomandăm interpelarea MIDR

Republicii Moldova, 2024, nr.41-44, art.61), se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins: „(5¹) Prin derogare de la prevederile alin.(5), investitorii, atât persoanele juridice, cât și persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, participă la crearea mijloacelor pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții prin transferul la bugetul de stat a defalcărilor în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru centralele ce produc energie electrică din surse regenerabile de energie, care nu sunt finanțate din bugetul public național, dar nu mai mult de 30 de mii lei per fiecare obiect.”.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Modificările propuse prin articolul IX al proiectului de lege, care vizează completarea Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 prin introducerea unui plafon/derogare pentru defalcările destinate elaborării normativelor tehnice în construcții, aplicabile proiectelor din domeniul energiei regenerabile, nu se susține, ori acest plafon a fost exclus odată cu adoptarea Codului menționat, pentru asigurarea echității între investitorii care efectuează investiții în capital fix, indiferent de dimensiunea obiectivelor dezvoltate. În acest sens, virarea la bugetul de stat a acestor defalcări, în mărime de 0,5% din valoarea investițiilor în capital fix, va dezvolta în continuu Sistemul de documente normative în construcții ajustat la cerințele UE. Subsidiar, subliniem că proiectul Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 a fost supus consultărilor publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fiind publicat pe site-ul web oficial al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, și avizat pozitiv de partenerii sociali din domeniul construcțiilor.	Se propune majorarea cuantumului la 50 000 lei.
Art. X – (1) Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2026, cu excepția: a) Art. I pct.2, pct.7, pct.10, pct.11 care intră în vigoare la data publicării	AmCham Moldova	Modificările de la punctul precedent ce țin de prețurile de transfer sunt coroborate cu ajustări realizate și la art. X, după cum urmează: Art.X – (1) Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2026, cu excepția:	Se acceptă, prin excluderea de la lit. b) a pct.14.

în Monitorul Oficial al Republicii Moldova; b) Art. I pct.14 și pct.20 care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, dar se aplică începând cu perioada fiscală 2024; c) Art. I pct.13, pct.18, pct.19, Art. IV, Art. VII și Art. VIII pct.3 care intră în vigoare la 1 ianuarie 2027. (2) Guvernul, în termen de 5 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.			a) Art. I pct.2, pct.7, pct.10, pct.11 care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova; b) Art. I pct.14 și pct.20 care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, dar se aplică începând cu perioada fiscală 2024: Contribuabilii care au aplicat prevederile articolului 226¹⁹, în redacția LP214 din 31.07.24 (MO355-357/15.08.24) sunt scutiți să depună Informația privind prețurile de transfer corectată, fără aplicarea amenzilor. Contribuabilii care au depus Dosarul prețurilor de transfer pentru anul 2024 cu aplicarea prevederilor articolului 226¹⁹ în redacția LP214 din 31.07.24, sunt scutiți să întocmească sau/și să prezinte pentru anul 2024 Dosarul privind prețurile de transfer corectat/întocmit conform prezentei legi, fără aplicarea amenzilor. c) Art. I pct.13, pct.18, pct.19, Art. IV, Art. VII și Art. VIII pct.3 care intră în vigoare la 1 ianuarie 2027. (2) Guvernul, în termen de 5 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.	
Propuneri suplimentare				
	AmCham Moldova		Suplimentar, considerăm importantă includerea, în proiectul examinat a prevederilor aferente aducerii în concordanță a prevederilor Codului fiscal cu Codul vamal, dar și ajustarea Codului Vamal ce se cere de a fi realizată iminent, și anume aducerea în concordanță a valorii intrinsece prevăzute la art.103 alin.(9³) și (9⁷)	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale.

			din Codul fiscal, care prevăd valorile de 100 EURO și 22 EURO cu valoarea intrinsecă prevăzută în Codul Vamal (art.219), care este egală cu 150 EURO.	
	AmCham Moldova		Tot pe dimensiunea vamală este și propunerea ce ține de abrogarea articolului 399 din Codul Vamal, mai multe detalii și argumente putând fi accesate în propunerile la politica fiscală și vamală 2026, înaintate de comunitatea noastră, unde se regăsesc și alte propuneri importante redacționale și conceptuale, de rând cu cele propuse și în ”mica politică fiscală” 2025.	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale.
	AmCham Moldova		De asemenea, pentru a exclude neclaritățile ce țin de regimul fiscal aplicat cadourilor acordate angajaților din 2025, care nu s-a schimbat, potrivit comunicării avute, dar care poate și a început să fie interpretat diferit, solicităm respectuos, completarea Bazei Generalizate a Practicii Fiscale cu o întrebare-răspuns ce ar clarifica modul de aplicare a prevederilor pct.12) din Anexa nr.3 La Legea nr.489/1999, și anume de impozitare cu CAS a cadourilor (premiilor în obiecte) primite de către angajați sau de către foștii angajați la locul de muncă de bază, precum și sumele ce constituie valoarea premiilor în obiecte și sumele recompenselor bănești primite la concursuri și competiții. Conform prevederilor pct.12) din Anexa nr.3 La Legea nr.489/1999, de la valoarea cadourilor (premiilor în obiecte) primite de către angajați sau de către foștii angajați la locul de muncă de bază, precum și sumele ce constituie valoarea premiilor în obiecte și sumele recompenselor bănești primite la concursuri și competiții nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat	Nu se acceptă, explicații suplimentare urmează a fi expuse prin BGPF.

		obligatorii. Tot în acest punct, după virgulă este expresia “alte sume primite conform art. 24 alin. (193) și (20) din Codul fiscal nr. 1163/1997”. Astfel înțelegerea este că tipurile de venituri specificate expres și enumerate prin virgula până la alte sume, sunt tratate aparte de cele enumerate la art. 24 alin. (193) și (20) din Codul fiscal și la ele nu se aplică plafonările de deductibilitate ce țin de impozitul pe venit. Cu alte cuvinte, valoarea cadourilor indiferent de sumă nu se impozitează cu CAS. Iar expresia “alte sume primite conform art. 24 alin. (193) și (20) din Codul fiscal nr. 1163/1997” se referă la alte tipuri de drepturi/ venituri/ facilități, enumerate la art. 24 alin. (193) și (20) din Codul fiscal, în afară de cele specificate expres, cum ar fi cadourile. Totodată, solicităm respectuos revizuirea interpretării exprimate în acest articol din Monitorul Fiscal FISC.md în partea ce ține de impozitarea cadourilor cu CAS din valoare care depășește limitele de deductibilitate stabilite pentru impozitul pe venit, ținând cont de prevederile pct.12) din Anexa nr.3 La Legea nr.489/1999. https://monitorul.fisc.md/tratamentul-fiscal-al-facilitatilor-acordate-salariatilor-incepand-cu-01.01.2025/	
	Primăria Municipiului Chișinău	La moment, în orașul Chișinău se implementează un sistem nou de organizare și funcționare a parcărilor și parcajelor. Actualmente, Codul fiscal (Titlul VII) nu reglementează și nu prevede dreptul autorității deliberative a APL de a aplica taxe pentru parcare și pentru parcaj în funcție de locul	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale.

		amplasării obiectului impunerii și, respectiv, APL nu are posibilitatea de aplicare a unor taxe diferențiate și progresive, în funcție de zona de parcare sau parcaj. În acest sens, propunem operarea următoarelor modificări în art. 297 din Codul fiscal: <i>Art. 297 alin. (6) se completează cu 2 litere noi cu următorul cuprins:</i> <i>„în cazul taxei pentru parcare – în funcție de tipul și locul amplasării parcării”;</i> <i>„în cazul taxei pentru parcaj – în funcție de tipul și locul de amplasare a parcajului”.</i> În prezent, se constată un proces de diversificare a expedierii libere și tranzitului trimitărilor poștale, inclusiv prin folosirea sistemelor integrate automatizate de auto-deservire pentru recepționarea și distribuirea trimitărilor poștale (post-terminale poștale). La momentul actual, Codul fiscal (Titlul VII) nu reglementează și nu prevede dreptul autorității deliberative a APL de a aplica taxe locale pentru activitatea post-terminalelor poștale, în funcție de posibilitățile și necesitățile unității administrativ-teritoriale. Serviciile respective sunt prestate de furnizorii de servicii poștale pe tot teritoriul Republicii Moldova, utilizând infrastructura publică a APL, inclusiv prin amplasarea de post-terminale poștale pe terenurile publice. Urmare a examinării informațiilor disponibile în resursele informaționale, inclusiv pe paginile web ale furnizorilor de servicii poștale (Nova Poshta, Poșta Moldovei), constatăm amplasarea	
--	--	---	--

		a peste 250 de post-terminale poștale pe teritoriul țării, dintre care circa 200 sunt amplasate pe teritoriul municipiului Chișinău, inclusiv 100 unități - pe străzile orașului Chișinău (pe teren municipal), fără achitarea taxelor locale în bugetul local. Pornind de la cele expuse, precum și având în vedere atribuțiile autorității administrației publice locale în domeniul administrării taxelor locale, considerăm oportună operarea următoarelor modificări la Codul fiscal nr. 1163/1997: <i>Art. 288 „Noțiuni” se completează cu un alineat nou, care va avea următorul cuprins:</i> <i>„18) Post-terminal poștal – unitate, sistem integrat automatizat de auto-deservire pentru recepționarea și distribuirea trimiterilor poștale”.</i> „Art. 289 alin. (2), după prevederea expusă la lit. q), se completează cu o prevedere nouă cu următorul cuprins: „r) taxa pentru post-terminale poștale”. Art. 290, după lit. q), se completează cu o prevedere nouă, care va avea următorul cuprins: „r) taxa pentru post-terminalele poștale – persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care prestează servicii poștale de colectare, recepționare, predare a trimiterilor poștale prin intermediul post-terminalelor poștale”.	
--	--	--	--

		„Art. 291 alin. 1), după lit. q), se completează cu o prevedere nouă, care va avea următorul cuprins: „r) la taxa pentru post-terminale poștale – unitățile-furnizori de servicii poștale, în conformitate cu prevederile Legii comunicațiilor poștale nr. 36/2016, care prestează servicii poștale de colectare, recepționare, predare a trimiterilor poștale prin intermediul post-terminalelor poștale”. „Art. 293 alin. (5), după sintagma „În cazul obiectelor impunerii stipulate la art. 291 lit. e), i), j) și q)”, se completează cu sintagma „r)”, mai departe după text. „Art. 297 alin. (6), se completează cu o prevedere nouă cu următorul cuprins: „e) în cazul taxei pentru post-terminale poștale – în funcție de suprafața post-terminalului poștal, locul amplasării”. 7. Anexa la Titlul VII al Codului fiscal se completează: - Coloana „Denumirea taxei” - cu sintagma „Taxa pentru post-terminale poștale”; -Coloana „Baza impozabilă a obiectului impunerii” - cu sintagma „Post-terminalele poștale, prin intermediul cărora se prestează servicii poștale de colectare, recepționare, predare a trimiterilor poștale”; -Coloana „Unitatea de măsură a cotei” - cu sintagma „Lei anual pentru fiecare post-terminal”;	
--	--	---	--

			-Coloana „Termenele de plată a taxei și de prezentare a dărilor de seamă fiscale de către subiecții impunerii și organele împuternicite” - cu sintagma „Sestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar”.	
	Elena Iavorscaia		art.131 (11) — cetățeanul zilnic trebuie să controleze în afară de cabinetul personal pe sfs.md încă și Portalul Guvernamental al Cetățeanului?	Odată cu implementarea Portalul va comasa informațiile în cadrul unei singure platforme.
	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Suplimentar, comunicăm că, urmare a scrisorii Guvernului nr. 20-06-1762 din 17.02.2025n privind promovarea unor propuneri de modificări legislative în domeniul administrării fiscale, ministerul a elaborat proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (reducerea costurilor administrative pentru mediul de afaceri). Proiectul a fost examinat în cadrul ședinței secretarilor generali, fiind decisă transmiterea propunerilor către Ministerul Finanțelor, care urmează să le înainteze Parlamentului. Proiectul este inclus în sistemul informațional e-Legiferare și poate fi accesat la următorul link: https://legiferare.gov.md/dlc/documents/fbdfba34-96ed-405e-b2665fe13871a7f0 . În acest context, considerăm oportună promovarea modificărilor legislative vizate prin intermediul proiectului de lege pentru modificarea Codului fiscal nr. 1163/1997 și a altor acte normative (număr unic 394/MF/2025), după cum urmează: Art. I. - Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8	Se acceptă parțial, în partea ce vizează propunerile care se regăsesc deja în proiect.

		februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. Articolul 167: la alineatul (5), textul „persoanele indicate la art.162 alin.(1) lit. a)” se substituie cu textul „Banca Națională a Moldovei în temeiul notificării dreptului de deschiderea a contului bancar în străinătate.”. 2. Articolul 341: alinatul (1) textul „de către subiectul impunerii de sine stătător,” se abrogă; se completează cu alineatele (12) și (13) cu următorul cuprins: „(12) Întreprinderile care efectuează inspecția tehnică periodică a autovehiculelor sunt obligate să țină evidența autovehiculelor care au fost supuse inspecției tehnice periodice și să transmită Agenției Servicii Publice informația necesară pentru completarea Registrului de stat al vehiculelor (conturul "G" – "Evidența executării legislației fiscale"). (13) Agenția Servicii Publice asigură accesul Serviciului Fiscal de Stat la datele Registrului de stat al vehiculelor în modul stabilit de comun acord cu Serviciul Fiscal de Stat.”. 3. Articolul 342 se abrogă. 4. Articolul 342¹ aliniatul (3) textul „raportarea” se abrogă. Art. II. Legea 287/2017 cu privire la contabilitate și raportare financiară (Monitorul Oficial al R. Moldova, 2018, nr.1-6 art. 22), cu modificările ulterioare, articolul 12 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:	
--	--	---	--

			„Emiterea mai multor documente primare pentru unele și aceleași operațiuni se interzice, cu excepția cazurilor în care această obligație este prevăzută de alte acte normative sau de contractul încheiat între părți.”.	
	CALM		Se propune completarea Proiectului cu un nou Art. IV (notă: celelalte articole vor fi renumerotate corespunzător), cu următorul cuprins: „Art. IV. – Articolul 4 din Legea nr. 1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului Vi din Codul fiscal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 127-129, art. 886), cu modificările ulterioare, la alineatul (2) cifrele „2026” se substituie cu cifrele „2027”. Redacția actuală este următoarea: „Articolul 4. Dispoziții finale și tranzitorii (2)Până la 1 ianuarie 2026, prin derogare de la prevederile Codului fiscal, aplicarea impozitului funciar și impozitului pe bunurile imobiliare se reglementează conform prevederilor alin.(4)-(11) din prezentul articol și ale anexelor nr.1 și nr.2 la prezenta lege., Atragem atenție că APL au început să aplice activ Regulamentul cu privire la aprecierea sau actualizarea valorii de inventariere a bunurilor imobile în scopul impozitării, conform anexei nr. 3la hotărârea de Guvern nr. 827/2020, în redacția hotărârii de Guvern nr. 193/2024. Modificarea este necesară pentru ca APL să poată continua aplicarea Regulamentului și mecanismului de creștere a veniturilor proprii în bugetele locale. În cazul în care la 31 decembrie 2025vaexpiraacțiunea Legii nr. 1056/2000 în temeiul căreia a fost posibil acest mecanism temporar până se va efectua evaluarea masivă a bunurilor imobile în	Se acceptă parțial, prin extindere până în anul 2028.

			cadrul Proiectului de Înregistrare și Evaluare Funciare (care nu finalizează în anul 2026) – multe bunuri imobile vor rămâne în afara impunerii fiscale în general (mecanismul oferă posibilitatea aprecierii costului și impunerii fiscale inclusiv a bunurilor neînregistrate) sau la valori de impunere neactualizate.	
	CALM		Se propune completarea Proiectului cu un nou Art. V (notă: celelalte articole vor fi renumerotate corespunzător), cu următorul cuprins: „Art. V. – La Articolul 29 din Legea nr. 1125/2002 pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66-75, art. 133), cu modificările ulterioare, alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Superficiarul care deține suprafață legală în temeiul alin. (1) lit. d) sau e) este obligat să achite în bugetul de stat sau, după caz, în bugetul local o redevență anuală, determinată în modul stabilit de Guvern, pentru terenul care aparține statului sau, determinată de autoritatea publică locală, pentru terenul care aparține unității administrativ-teritoriale, dar numai mică decât 2 % din valoarea de piață a terenului estimată conform raportului de evaluare întocmit de un evaluator în conformitate cu Legea nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare. Această obligație incumbă și dobânditorului subsecvent al bunului înregistrat separat și al dreptului de suprafață. La modul de determinare a cuantumului redevenței, exceptare se face pentru terenurile fondului apelor, pentru care redevența se calculează în modul stabilit de	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale.

			Guvern”. Actuala redacție a Art. 29. alin. (2) din Legea nr. 1125/2002 este: „2) Superficiarul care deține suprafață legală în temeiul alin. (1) lit. d) sau e) este obligat să achite în bugetul de stat sau, după caz, în bugetul local o redevență anuală, determinată în modul stabilit de Guvern, pentru terenul care aparține statului sau, determinată de autoritatea publică locală, pentru terenul care aparține unității administrativ-teritoriale, dar nu mai mică decât valoarea de piață a terenului estimată conform raportului de evaluare întocmit de un evaluator în conformitate cu Legea nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare. Această obligație incumbă și dobânditorului subsecvent al bunului înregistrat separat și al dreptului de suprafață. La modul de determinarea cuantumului redevenței, exceptare se face pentru terenurile fondului apelor, pentru care redevența se calculează conform legislației.”. Respectiv, prin modificările operate recent (intrate în vigoare la 01.04.2025), la propunerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, fără a consulta CALM, a fost introdusă regula prin care superficiarul este obligat să achite redevența anuală pentru suprafața legală egală cu cel puțin valoarea de piață a terenului conform raportului de evaluare, ceea ce constituie efectiv un blocaj.	
	Ministerul Mediului		Inclusiv, la anexa nr. 1 la Legea nr. 1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal e necesară prevederea atribuirii corecte a terenurilor ocupate de obiecte acvatice (iazuri, lacuri, etc.), la categoria terenurilor destinate fondului apelor, corespunzător art. 3	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de elaborare a politicii fiscale.

			alin. (3) lit. c) Codului Funciar nr. 22/2024 și art. 2 din Legea apelor nr. 272/2011. Astfel, sintagma „terenuri ocupate de obiecte acvatice (iazuri, lacuri, etc.)” se va înlocui cu „terenuri destinate fondului apelor (iazuri, lacuri de acumulare, heleșteie, râuri, pâraie, etc.)”.	
	Ministerul Mediului		Concomitent e de menționat necesitatea modificării textului în Codul fiscal și în Legea nr. 1056/2000 în prevederile care fac referire la terenuri și la construcții, corespunzător art. 460 din Cod civil nr. 1107/2002, care urmare modificărilor din 2019 distinge terenurile ca bunuri imobile, iar construcțiile, după caz, ca părți componente a bunului imobil sau ca bunuri imobile în caz de suprafață. E de reliefat că se constată o incorectitudine în cazul stabilirii bazei impozabile a terenurilor fondului apelor. Pe motivul lipsei estimării valorii în scopul impozitării terenurilor fondului apelor, în Registrul bunurilor imobile, precum și a lipsei la moment a unei metodologii elaborate de către autoritatea administrativă centrală în domeniul cadastrului bunurilor imobile, aceste bunuri imobile urmează a fi impozitate corespunzător prevederilor Legii nr. 1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal. Norma pre citată prin art. 4 alin. (4) prevede stabilirea anuală a cotelor impozitului funciar și impozitului pe bunurile imobiliare de către autoritățile reprezentative și deliberative ale administrației publice locale, conform prevederilor specificate în anexele nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 1056/2000. Corespunzător pct. 13 alin. 5) din Hotărârea Guvernului nr. 827/2020 cu privire la evaluarea și reevaluarea bunurilor	Nu se acceptă, totodată Ministerul Finanțelor rămâne deschis pentru examinarea propunerilor concrete de ajustare punctuală a Codului fiscal și a Legii nr.1056/2000 care vor fi examinate în cadrul exercițiului de politică fiscală pentru anul 2026.

		imobile în scopul impozitării, terenurile fondului apelor s-ar califica la alte bunuri imobile ce constituie obiecte ale evaluării. Norma statuând necesitatea colectării datelor de piață pentru obținerea informației necesare pentru elaborarea sau actualizarea modelului de evaluare. Colectarea datelor de piață se efectuează în scopul obținerii informației necesare pentru elaborarea sau actualizarea modelului de evaluare. Datele privind prețurile de vânzare și plățile de locațiune sau arendă necesitând a fi obțin din contractele de vânzare-cumpărare și contractele de locațiune sau arendă. Drept surse de informare de alternativă fiind prevăzute a fi autoritățile administrației publice locale, agențiile imobiliare și întreprinderile de evaluare. La elaborarea modelului de evaluare necesitând a fi luate în considerare doar tranzacțiile ce corespund criteriilor valorii pe piață. În context, este necesar de reliefat lipsa la moment a unei piețe de valorificare a terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice, după abrogarea Legii nr. 198/2003 cu privire la arenda în agricultură (prin Legea nr.133/2018) și a Hotărârii Guvernului nr. 72/2004 privind implementarea Legii cu privire la arenda în agricultură (prin Hotărârea Guvernului nr. 228/2019), cât și a lipsei informațiilor cu referire la tranzacționarea dreptului de folosință asupra acestor bunuri, ori înstrăinarea terenurilor fondului apelor fiind interzisă datorită calificării de bun proprietate publică de domeniu public. Iar potrivit art. 10 lit. e) al Regulamentului provizoriu privind evaluarea bunurilor imobile,	
--	--	---	--

			aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 958/2003, terenurile fondului apelor cu construcții hidrotehnice se raportează ca fiind bunuri imobile unice și specializate, care pentru cazul unei piețe slab dezvoltate sau a inexistenței acesteia, se prezumă a fi evaluate doar prin aplicarea metodei cheltuielilor, sau alternativ prin metoda veniturilor. Metoda cheltuielilor constând în estimarea valorii de piață a obiectului evaluării ca totalitatea cheltuielilor necesare pentru crearea lui în starea curentă sau reproducerea calităților lui de consum, iar cea a veniturilor presupune estimarea valorii bunului imobil în baza venitului operațional net ce poate fi generat de acest bun în viitor. Astfel, ținând cont de lipsa unei piețe de valorificare a obiectelor acvatice și a terenurilor fondului apelor, de natura construcțiilor hidrotehnice ca bunuri cu destinație specială, și imperativă de regularizare a viiturilor (pentru prevenirea inundațiilor), de domeniul public ca bun nepasibil de privatizare a terenurilor din categoria de destinație fondul apelor, de lipsa a astfel de bunuri imobile deja valorificate ce pot servi ca bunuri comparabile, cât și de lipsa unor cifre de afaceri, a investițiilor financiare pentru estimarea viitoarelor cheltuieli operaționale, a inclusivei imposibilități de determinare a valorii de piață a terenului ca fiind considerat liber și disponibil pentru cea mai bună, și eficientă utilizare, în situațiile în care acestea sunt traversate de cursuri de apă, estimarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice prin metode de evaluare la valoarea de piață se consideră la moment a fi metode inaplicabile și inechitabile	
--	--	--	--	--

		de drept. Posibilitatea stabilirii valorii de inventariere a terenurilor fondului apelor prin aprecierea acestora de către comisiile de inventariere din cadrul primăriilor se invocă a fi revăzută. Or, terenurile fondului apelor prin destinația lor specială de izvorâre și traversare a resursei de apă, de protecție a apei și a necesității de gestionare corespunzătoare, întru asigurarea cantității și calității apei, precum și a siguranței populației prin prevenirea situațiilor de risc de inundații, a altor riscuri posibile cu divers impact, necesită o abordare aparte față de cele aplicate pentru restul categoriilor de destinație a terenurilor. Astfel, este necesar de a fi revăzute prevederile cu referire la cotele de impozitare și baza impozabilă pentru terenurile fondului apelor și construcțiile hidrotehnice (baraje). Se propune prevederea exceptării drept bază impozabilă a valorii de inventariere pentru terenurile fondului apelor, drept alternativă se recomandă ca drept bază de impozitare să servească cuantumul redevenței (în cazul suprafeței) sau a chiriei (în cazul locațiunii), ținând cont de stabilirea acestor cantume prin aplicarea a șase coeficienți prevăzuți în baza a șase criterii, corespunzător Regulamentului de valorificare a terenurilor fondului apelor și construcțiilor hidrotehnice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 403/2024. Coeficienții fiind aplicați în funcție de facilitățile sau deficiențele create de caracteristicile bunului imobil care influențează într-o anumită măsură desfășurarea activității de exploatare, corespunzător tipului obiectului acvatic, de amplasare, adâncimea medie la nivelul normal	
--	--	--	--

		de retenție, de productivitatea obiectului acvatic, suprafața oglinzii apei, coeficientul de ajustare în dependență de suprafața totală transmisă în locațiune/superficie/servitute. Inclusiv, este prevăzut și un coeficient de ajustare prin diminuare a bonității/fertilității solului (pentru terenurile fondului apelor se aplică fertilitatea medie a solului pe republică care este de 64 grad-hectar), or fertilitatea influențează potențialul natural de productivitate a produselor agricole vegetale, dar nu și randamentul productivității și veniturilor din activitățile desfășurate pe terenurile fondului apelor și pe apă, bunăoară folosința specială a apei cum ar fi piscicultura depinde direct de volumul de apă în obiectul acvatic. Astfel, pentru construcția hidrotehnică drept bază impozabilă urmează a fi cuantumul chiriei anuale, iar pentru teren cuantumul redevenței/chiriei anuale stabilit în contractul de superficie/locațiune. Cotele de impozitare urmează a fi prevăzute în dependență de mărimea suprafețelor terenurilor corpurilor de apă unice și indivizibile (iazuri, lacuri de acumulare, heleșteie, etc.), de dimensiunile barajelor, în special de costul de intrare/valoare inițială sau valoarea reevaluată ale acestor construcții hidrotehnice. Iar întru neadmiterea întreprinderii acțiunilor în exces de către primărie, se recomandă de fi plafonate cotele de impozitare, cel puțin pentru următorii 5 ani, până la crearea unei piețe ale acestor bunuri, urmare valorificărilor corespunzătoare pe tot teritoriul țării. Intervenții necesare întru respectarea principiului echitabilității	
--	--	---	--

			(proportionalității) în raporturile dintre interesele unității administrativ-teritoriale, ca aspect financiar, a contribuabilului și a intereselor colectivității locale ca aspect de protecție a mediului. Imperativ necesitând a prevala interesul de protecția e resursei de apă, prin crearea condițiilor favorabile și motivaționale pentru deținătorii de corpuri de apă unice și indivizibile, pentru întreținerea prin consolidare și reparare a construcțiilor hidrotehnice, de respectare a principiilor de gestionare a resursei de apă, de asigurare a unui management sustenabil, de realizare a obligativității de asigurare a salubrității și protecției fâșiilor riverane de protecție a apei, de păstrare a peisajelor, și de protecție a mediului. Crearea unor condiții mai favorabile de investire de către contribuabili/deținătorii de obiecte acvatice în repararea și întreținerea corespunzătoare a barajelor și în efectuarea lucrărilor de decolmatare (curățarea de nămol), treptat va micșora povara de pe bugetul public, care la moment constituie 52,2 milioane lei anual, alocați pentru gestionarea cursurilor de apă, întreținerea/reparația construcțiilor hidrotehnice, decolmatarea corpurilor de apă, etc. Pentru posibilitatea simulării unor calcule a cotelor de impozit se anexează calculele cuantumelor minime a chiriei pentru 26 de lacuri de acumulare, iazuri și heleșteie, efectuate corespunzător Regulamentului de valorificare a terenurilor fondului apelor și construcțiilor hidrotehnice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 403/2024.	
--	--	--	--	--

Ca urmare a procesului de informare

Art. IX - Codul vamal nr.95/2021 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr.219-225, art.238), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:	Ministerul Culturii	La art. IX - Codul vamal nr. 95/2021 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr.219-225, art.238), după pct. 5, se va completa cu pct. 6, care va avea următorul cuprins: „6. Art. 375 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „Bunuri culturale mobile sunt bunurile cu trăsături de relativă creație originală, cu semnificație de mărturie istorică privind comportamentele tehnice, sociale, estetice, religioase, mitologice și de viață cotidiană ale unei societăți”. Propunerea derivă din faptul că, redacția actuală a normei se extinde doar asupra bunurilor culturale mobile cu valoare deosebită sau excepțională, ce reprezintă, de fapt, doar bunurile pasibile pentru clasare în patrimoniul cultural național mobil. Celelalte categorii de bunuri nu sunt reglementate de cadrul normativ. Prin operarea modificărilor propuse se extinde domeniul de aplicare a prevederii legale asupra tuturor bunurilor culturale mobile. În contextul aplicării articolului 375 din Codul Vamal nr. 95/2021, se propune abrogarea prevederilor alineatului (4) al acestui articol. Textul în cauză prevede că, în cazul apariției suspiciunilor referitoare la valoarea culturală a bunurilor care urmează a fi scoase de pe teritoriul vamal, iar persoana nu deține actele confirmative necesare, Serviciul Vamal permite scoaterea acestor bunuri doar în baza unei dovezi emise de Serviciul de evidență și	Se acceptă.
--	-----------------------------------	--	--------------------

		circulație a bunurilor culturale mobile, prin care se confirmă că bunurile nu sunt pasibile de clasare în patrimoniul cultural național. Această prevedere ridică mai multe probleme de ordin juridic, procedural și instituțional, având în vedere că, formularea este neclară și lipsită de criterii obiective. Noțiunea de „suspiciuni” nu este definită, iar condițiile de apariție a acestora nu sunt reglementate, ceea ce lasă loc interpretărilor arbitrare. Astfel, aplicarea prevederii devine subiectivă și imprevizibilă, afectând principiul predictibilității normei stabilit conform art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea 100/2017 cu privire la actele normative. De asemenea, prevederea introduce o obligație birocratică disproporționată, greu de aplicat în practică, deoarece Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile nu are stabilit prin act normativ competența de a elibera o „dovadă”, în forma solicitată de textul normativ. Nu există o procedură clară care să definească forma, conținutul și termenul de eliberare al unui astfel de document. De asemenea, utilizarea termenului „dovadă” este ambiguu și nu corespunde unui act juridic reglementat. Această situație creează blocaje administrative inutile, în special în contextul tranzitului internațional, unde timpul și claritatea procedurală sunt esențiale. Din perspectiva coerenței legislative, este important de menționat că regimul de circulație a bunurilor culturale este reglementat de Hotărârea Guvernului nr. 470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii 280/2011 privind	
--	--	---	--

			protejarea patrimoniului cultural național mobil, care stabilește în mod detaliat condițiile și procedurile privind introducerea, scoaterea și clasarea bunurilor culturale mobile. Subsidiar, menționăm că, norma care se solicită a fi abrogată, nu este aliniată cu bunele practici europene, în special cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 2019/880 privind introducerea și importul bunurilor culturale, or, normele europene pun accent pe proceduri clare, standardizate și transparente, evitând orice mecanism bazat pe evaluări subiective de tipul „suspiciunilor”. În concluzie, având în vedere lipsa de claritate a prevederii, imposibilitatea aplicării în practică, riscul arbitrarului decizional, incoerența cu legislația specială în vigoare și necesitatea armonizării cu standardele europene, abrogarea alineatului (4) al articolului 375 din Codul Vamal nr. 95/2021 al Republicii Moldova va contribui la clarificarea normelor juridice aplicabile în domeniu, reducerea poverii administrative și fortificarea sistemului național de protecție a patrimoniului cultural mobil.	
3. La articolul 20: 3.4 litera d¹¹) va avea următorul cuprins: „d¹¹) compensarea cheltuielilor pentru funcționarii publici, persoanele cu funcții de demnitate publică, precum și angajații achitați din bugetul de stat, care își exercită atribuțiile de serviciu într-o altă localitate decât cea în care își au domiciliu, pentru transportul tur-retur și/sau pentru închirierea spațiului	Ministerul Sănătății		Art. I – Codul fiscal nr. 1163/1997: la pct. 3.4, lit. d¹¹) propunem a fi expusă în următoarea redacție: „d¹¹) compensarea cheltuielilor din contul bugetului de stat pentru funcționarii publici, persoanele cu funcții de demnitate, precum și alți angajați, care își exercită atribuțiile de serviciu într-o altă localitate decât cea în care își au domiciliu, pentru transportul tur-retur și/sau pentru închirierea spațiului locativ, în mărimea și modul stabilit de Guvern.”	Se acceptă, prin expunere în redacția propusă în proiect.

locativ, în mărimea și modul stabilit de Guvern.”.			În redacția propusă în proiect, prin “angajații achitați din bugetul de stat” se subînțelege că vor fi neimpozabile compensațiile primite doar de angajații salariați/încadrați din instituțiile bugetare finanțate din bugetul de stat. Pe când personalul medico-sanitar și farmaceutic, care beneficiază de compensarea cheltuielilor de transport (tur-retur), activează în instituțiile medico-sanitare publice.	
12. Articolul 96 litera b) liniuța a doua, textul „Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale,” se completează cu textul „la mărfurile înregistrate în Registrul de stat al dispozitivelor medicale,”.	Ministerul Sănătății		la pct.9, art. 96 litera b) liniuța a doua , textul „Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale,” se completează cu textul „la mărfurile înregistrate în Registrul de stat al dispozitivelor medicale” și cuvântul „Guvern” se substituie cu cuvintele: „Ministerul Sănătății”;	Nu se acceptă, urmează a fi păstrat mecanismul de coordonare la nivel de Guvern.
	Ministerul Sănătății		la art. 103 se propune ca în alin. (1) subpct. 10) textul: „materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, cu excepția alcoolului etilic, mijloacelor cosmetice, conform listei aprobate de Guvern;” de substituit cu următorul text: „materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale pentru import și înregistrate în Nomenclatorul materiei prime medicamentoase, al materialelor, al articolelor, al ambalajului primar și secundar utilizate la producerea medicamentelor de uz uman și la	Nu se acceptă, urmează a fi păstrat mecanismul de coordonare la nivel de Guvern.

			prepararea formelor medicamentoase magistrale, întocmit și aprobat de AMDM, cu excepția alcoolului etilic și a mijloacelor cosmetice;”;	
13. Articolul 117 alineatul (1²) va avea următorul cuprins: „(1²) La executarea contractelor atribuite conform Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, Legii nr. 22/2025 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, legii privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității și conform Hotărârii Guvernului nr. 870/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la achizițiile publice de valoare mică, agentul economic este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) pentru livrarea respectivă factura fiscală electronică (e-factura). Prevederile prezentului alineat nu se aplică pentru livrările de energie electrică, de energie termică, de gaz natural, pentru serviciile de comunicații electronice și serviciile comunale, cât și celor efectuate ca urmare a executării contractelor care intră în domeniul de aplicare al legii privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității dacă	Ministerul Sănătății		la art. 117 alin. (1²) după textul ”factura fiscală electronică (e-factura).” de completat cu următorul text: “În cazul contractelor de achiziții încheiate ca urmare a procedurilor de achiziții publice centralizate, factura fiscală electronică va fi transmisă atât cumpărătorului (beneficiarului), cât și autorității centrale de achiziții implicate în contract, în vederea asigurării trasabilității și monitorizării execuției contractuale.”	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată suplimentar, inclusiv prin prisma parametrilor tehnici a sistemului „e-factura”.

acestea sunt declarate secret sau necesită măsuri speciale de securitate, conform legislației naționale.”.				
	Ministerul Sănătății		la art. 124 alin. (15) propunem cuvântul „Guvern” de substituit cu cuvintele: „Ministerul Sănătății”.	Nu se acceptă, urmează a fi păstrat mecanismul de coordonare la nivel de Guvern
	Ministerul Sănătății		la articolul 277²⁵ pct. 11), textul: „materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, cu excepția alcoolului etilic, a mijloacelor cosmetice, conform listei aprobate de Guvern;” de substituit cu următorul text: „materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale pentru import și înregistrate în Nomenclatorul materiei prime medicamentoase, al materialelor, al articolelor, al ambalajului primar și secundar utilizate la producerea medicamentelor de uz uman și la prepararea formelor medicamentoase magistrale, întocmit și aprobat de AMDM, cu excepția alcoolului etilic și a mijloacelor cosmetice;”. Astfel, modificările propuse prevăd două momente: 1) stabilirea anuală a cantităților de alcool etilic nedenaturat prin ordin al ministrului sănătății; 2) aprobarea și gestionarea listei materiilor prime, materialelor și ambalajelor de către AMDM prin Nomenclator. În prezent, cantitățile de alcool etilic nedenaturat utilizate în medicină și	Nu se acceptă, se insistă asupra menținerii mecanismului de coordonare la nivel de Guvern.

			producția farmaceutică sunt aprobate anual prin hotărâre de Guvern. Această procedură are un caracter tehnic și repetitiv. Propunerea prevede transferul competenței către Ministerul Sănătății, care deja reglementează procedura prin ordinul ministrului sănătății nr. 591/2024. Aprobarea anuală prin ordin de ministru reflectă mai fidel caracterul tehnic al reglementării; permite simplificarea procesului administrativ și reducerea poverii birocratice; nu afectează controlul sau transparența decizională; asigură un răspuns operativ la necesitățile producătorilor și utilizatorilor din sistemul medical. Cu referire la listele materiilor prime, materialelor și ambalajelor, precizăm că acestea sunt reglementate în prezent prin Hotărârea Guvernului nr. 1165/2016, care a fost actualizată pentru a doua oară în anul 2025 de la aprobarea sa inițială. Chiar dacă această actualizare recentă este un pas necesar, procedura de modificare a unei hotărâri de Guvern este una complexă și dificilă de operat în mod frecvent, ceea ce face dificilă adaptarea acestor liste la dinamica reală a pieței farmaceutice. Această rigiditate normativă generează în practică: blocaje administrative pentru producători; imposibilitatea accesării facilităților fiscale și vamale; interpretări incerte în clasificarea tarifară și aplicarea regimului fiscal. Astfel, se propune modificarea cadrului normativ (Codul Vamal și Codul Fiscal) în așa mod încât listele de materii prime, materiale și ambalaje să fie aprobate de AMDM și incluse în Nomenclatorul materiei prime medicamentoase, al materialelor, al articolelor și al ambalajelor primare și	
--	--	--	--	--

			secundare utilizate la producerea medicamentelor de uz uman și la prepararea formelor medicamentoase magistrale. Astfel, se propune o abordare similară cu cea utilizată pentru Nomenclatorul de stat al medicamentelor, prin publicarea datelor pe pagina oficială a AMDM, unde acestea vor fi accesibile Serviciului Fiscal, Serviciului Vamal și operatorilor economici. Această soluție va permite actualizări rapide ale listelor, în concordanță cu dinamica sectorului farmaceutic și va contribui la evitarea consecințelor negative generate de reglementările depășite, precum litigii, penalități, costuri suplimentare suportate de operatorii economici, care în cele din urmă se reflectă în prețul majorat al medicamentelor produse local.	
Art. XI – Articolul 347 din Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr.41-44, art.61), se completează cu alineatul (5 ¹) cu următorul cuprins: „(5 ¹) Prin derogare de la prevederile alin.(5), investitorii, atât persoanele juridice, cât și persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, participă la crearea mijloacelor pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții prin transferul la bugetul de stat a defalcărilor în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru centralele ce produc energie electrică din surse regenerabile de energie, care nu sunt finanțate din	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Astfel, cu referire la modificările propuse prin articolul IX al proiectului de lege, care prevăd completarea Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 prin introducerea unui plafon/derogare pentru defalcările destinate elaborării normativelor tehnice în construcții, aplicabile proiectelor din domeniul energiei regenerabile, reiterăm că nu susținem stabilirea plafonului, din considerentul că, la nivelul statului, pentru domeniul construcțiilor – prioritățile se axează pe adaptarea/armonizarea documentelor normative naționale la standardele europene, iar în cazul domeniului performanței energetice, în lipsa reglementărilor tehnice, este necesară elaborarea documentelor normative noi. Mai mult decât atât, în majoritatea statelor europene au avut loc transformări semnificative privind abordarea	S-a luat act, propunerile respective au fost examinate în cadrul procesului de avizare, iar argumentele de acceptare sau neacceptare a acestora sunt prezentate mai sus în sinteza dată.

bugetul public național, dar nu mai mult de 50 de mii lei per fiecare obiect.”.			reglementării tehnice în domeniul construcțiilor și al eficienței energetice. În acest context, volumul considerabil de documente normative ce necesită a fi elaborate impune excluderea plafonului propus, întrucât, în caz contrar, mijloacele financiare acumulate vor fi insuficiente pentru crearea unei baze normative corespunzătoare.	
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Complementar, menținem propunerea de modificare a art. 352 alin. (2) din Codul Fiscal nr. 1163/1997 , prin substituirea cuvântului „Guvern” cu cuvintele „organul central de specialitate în domeniul transporturilor”. În acest sens, subliniem că modulul de calcul al masei și dimensiunilor vehiculelor reprezintă un instrument tehnic, cu aplicabilitate practică directă, care trebuie reglementat de o autoritate a administrației publice centrale de specialitate, nu de Guvern. Această abordare asigură o reglementare eficientă, bazată pe competență tehnică, cu un grad mai mare de responsabilitate și capacitate de adaptare imediată la evoluțiile din domeniu. Această soluție este în concordanță cu practica internațională, unde reglementările privind masa, sarcina pe axă și dimensiunile vehiculelor sunt în mod obișnuit stabilite de ministerele de resort, și nu de guverne, tocmai pentru a asigura expertiză, coerență, flexibilitate și eficiență administrativă.	S-a luat act, propunerile respective au fost examinate în cadrul procesului de avizare, iar argumentele de acceptare sau neacceptare a acestora sunt prezentate mai sus în sinteza dată.
Expertizare				
Art. I, Art. II Art. I – Codul fiscal nr. 1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al	CNA		Obiecții: Prevederile proiectului operează cu noțiunea ”industrii de importanță strategică” în lipsa unei liste exhaustive a acestora/a unei	Se acceptă parțial, în contextul în care pe platforma MDED este înregistrat un proiect de hotărâre

Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: [...] 3.2 litera d⁶), după textul „alin.(19)” se completează cu textul „, (19¹)”; 3.3 litera d⁸), după cuvintele „și asigurarea de șomaj” se completează cu textul „, indemnizațiilor lunare tinerilor angajați în industrii de importanță strategică în mărimea și modul stabilit de Guvern”. Art. II – Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.1-4, art.2) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: [...] 3.2. punctul 18) se completează cu cuvintele „ și indemnizațiile lunare achitate tinerilor angajați în industrii de importanță strategică, în mărimea și modul stabilit de Guvern”.		definiții corespunzătoare a conceptului/sau a unei norme de trimitere la cadrul normativ pertinent ce reglementează aspectele date, fapt care denotă întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.54 al Legii nr.100/2017. În context reținem faptul că omisiunile legiuitorului de a reglementa aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă sau din alte prevederi ale aceluiași act pot determina incertitudine în relațiile sociale reglementate, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor agenților publici și a procedurilor administrative de care ei sunt responsabili etc., situații în care entitățile publice responsabile de executarea legii respective se pot prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri. Recomandări: Reglementarea unei liste exhaustive a industriilor de importanță strategică/a unei definiții corespunzătoare a conceptului/sau a unei norme de trimitere la cadrul normativ pertinent ce reglementează aspectele date. Subsecvent, apreciind prin prisma exigențelor de tehnică legislativă vizate de art.55 al Legii nr.100/2017 se recomandă reconsiderarea normei de trimitere vizate de Art. I pct.3.2	de Guvern care urmărește stabilirea Listei exhaustive a industrii de importanță strategică. În acest sens, se propune expunerea în următoarea redacție „indemnizațiilor lunare tinerilor angajați în industrii de importanță strategică, conform listei și în mărimea și modul stabilit de Guvern”
Art. IX - Codul vamal nr.95/2021 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr.219-225, art. 238), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: [...] 7. La articolul 415 alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Dacă decizia Serviciului	CNA	Determinarea competenței după formulă „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor în cazul când formulează drepturile, obligațiile/atribuțiile entităților și agenților publici. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția agenților publici care apare în cazul utilizării unor	Se acceptă, prin excluderea sintagmei ”poate”.

Vamal asupra cazului de contravenție vamală cu răspundere materială este contestată cu cerere prealabilă, aparatul central al Serviciului Vamal, la cererea persoanei afectate, poate suspenda executarea acesteia până la finalizarea procedurii prealabile.”			asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agentul public pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale. Riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criteriile pentru a stabili în ce cazuri funcționarul „este în drept” sau „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele.	
16. La articolul 131 alineatul (11) va avea următorul cuprins: „(11) Comunicarea Serviciului Fiscal de Stat cu persoanele menționate la art.187 alin.(21), inclusiv aducerea la cunoștință a actelor administrative, a citațiilor, a altor acte sau răspunsuri la adresări, se face prin intermediul cutiei poștale din cabinetul electronic personal al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat sau prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept. Documentele menționate se consideră recepționate din momentul intrării în cutia poștală din cabinetul electronic personal al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat sau din următoarele zile lucrătoare zilei în care a fost remisă prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept.”.	Ministerul Justiției		Potrivit art. I pct. 16 din proiectul legii, se propune următoarea redacție pentru art. 131 alin. (11) din Codul fiscal nr. 1163/1997: „(11) Comunicarea Serviciului Fiscal de Stat cu persoanele menționate la art. 187 alin. (21), inclusiv aducerea la cunoștință a actelor administrative, a citațiilor, a altor acte sau răspunsuri la adresări, se face prin intermediul cutiei poștale din cabinetul electronic personal al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat sau prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept. Documentele menționate se consideră recepționate din momentul intrării în cutia poștală din cabinetul electronic personal al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat sau din următoarele zile lucrătoare zilei în care a fost remisă prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept.”. Conform notei de fundamentare, ajustarea art. 131 alin. (11) din Codul fiscal urmărește scopul acordării dreptului contribuabilului de a avea comunicare cu Serviciul Fiscal de Stat, inclusiv	Se acceptă parțial, prin excluderea din Articolul 33 alin (2) a sintagmei ” <i>Prin derogare de la prevederile alin.(1),</i> ”

Art. V - Articolul 183 din Codul civil nr.1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr.66-75, art.132), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (4¹), cu următorul cuprins: „(4¹) Comunicarea dintre autoritățile publice și persoanele juridice/persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător, se efectuează prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept. Modul de remitere se stabilește de Guvern.”. Art. VII – Articolul 33 din Codul administrativ nr.116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.309-320 art.466) va avea următorul cuprins: „Articolul 33. Comunicarea (1) Comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc		prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept. Astfel, intenția autorului este de a extinde spectrul de surse de comunicare, prin care contribuabilii urmează a fi informați, notificați, inclusiv despre existența actelor normative, citațiilor și a altor acte sau răspunsuri la adresări. Prin modificările formulate la Art. V și VII, autorul propune completarea art. 183 din Codul civil nr. 1107/2002 și a Codului administrativ nr. 116/2018, în sensul stabilirii comunicării autorităților publice și persoanelor juridice/persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept. Portalul Guvernamental al Unităților de Drept (în continuare - Portalul) reprezintă un sistem informațional constituit dintr-un ansamblu de resurse și tehnologii informaționale, mijloace tehnice de program și metodologii, aflate în interconexiune, destinat a oferi persoanelor juridice și persoanelor fizice ce desfășoară activitate de întreprinzător un mecanism eficient, fiabil și modern de accesare a serviciilor electronice și de obținere, prin intermediul unui punct de acces, a informațiilor oficiale de interes public și a informațiilor documentate despre sine, disponibile în cadrul registrelor și sistemelor informaționale ale furnizorilor de date. Funcțiile Portalului, potrivit pct. 4 din Regulamentul privind utilizarea, administrarea și dezvoltarea Portalului guvernamental al unităților de drept, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2020, sunt:	
--	--	--	--

(verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri, în special mijloacelor electronice de comunicație. (2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), comunicarea dintre autoritățile publice și persoane juridice/persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător, se efectuează prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept.”.		1) expunerea informațiilor oficiale de interes public; 2) accesarea de către utilizatori a informațiilor documentate despre sine expuse de furnizorii de date; 2¹) generarea documentelor electronice cu informații documentate despre sine, disponibile în registrele de stat; 3) personalizarea informațiilor expuse de furnizorii de date, în funcție de interesul utilizatorilor; 4) informarea utilizatorilor cu privire la modificarea informațiilor documentate despre sine; 5) recepționarea garantată a notificărilor, expediate de prestatorii de servicii, prin intermediul serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify), către utilizatori, în vederea înștiințării acestora, despre evenimentele produse în legătură cu prestarea serviciilor; 6) accesarea de către utilizatori a serviciilor electronice prin intermediul portalului, fără necesitatea autentificării suplimentare, în raport cu sistemele informaționale de stat; 7) vizualizarea informației aferente prestării unui serviciu electronic, expusă de furnizorii de date; 8) transmiterea datelor utilizatorului autentificat către alte sisteme informaționale de stat pentru identificarea persoanei și asigurarea accesului automatizat în vederea excluderii autentificării suplimentare. În contextul celor indicate și raportat la Art. V din proiectul legii, prin care se completează art. 183 cu alin. (4¹) din Codul civil	
--	--	--	--

		nr. 1107/2002, potrivit căruia corespondența remisă de către autoritățile publice în adresa persoanei juridice va fi efectuată prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept, ar deriva ideea conform căreia comunicarea s-a rezuma strict la funcțiile Portalului Guvernamental al Unităților de Drept enunțate anterior, or, comunicarea autorității publice cu persoanele juridice/persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător, poate fi realizată prin alte mijloace și modalități. Ca exemplu, potrivit art. 10 din Legea cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor nr. 367/2022, pentru înregistrarea în calitate de prestator de serviciu, solicitantul/solicitantă informează autoritatea responsabilă despre inițierea serviciului, indicând, după caz, tipul serviciului, numărul și data ordinului intern al angajatorului privind înființarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, locul desfășurării serviciilor de îngrijire, seria și numărul patentei de întreprinzător, numărul și data înștiințării de accept de la Agenția Națională pentru Sănătate Publică, datele de contact. Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate (poate fi orice persoană fizică sau juridică), contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace	
--	--	---	--

		care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară (art. 100 din Codul de procedură civilă nr. 225/2003). Prin urmare, limitarea comunicării dintre autoritățile publice și persoanele juridice/persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător doar prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept nu se consideră oportună. De asemenea, nu poate fi reținut motivul abordării neuniforme a modificărilor înaintate pentru Codul fiscal (conferirea dreptului contribuabilului de a avea comunicare cu Serviciul Fiscal de Stat, inclusiv prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept) și modificările operate la Codul civil și Codul administrativ - comunicare realizată exclusiv prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept. În aceeași ordine de idei, menționăm completarea art. 33 al Codului administrativ cu alin. (2), care prevede că prin derogare de la prevederile alin. (1), comunicarea dintre autoritățile publice și persoane juridice/persoanele fizice care practică activitate de întreprinzător, se efectuează prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept. În conformitate cu art. 33 alin. (1) din proiectul legii, comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), <u>acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență,</u>	
--	--	--	--

			<u>rapiditate și economie de costuri, în special a mijloacelor electronice de comunicație.</u> Comunicarea prin intermediul Portalului Guvernamental al Unităților de Drept, în opinia noastră, nu ar reprezenta o derogare de alin. (1) din proiectul legii, ci din contra se încadrează în categoria mijloacelor de comunicare prevăzute la art. 33 din Codul administrativ.	
Art.VI – La articolul 89 alineatul (3) din Codul de procedură civilă nr.225/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.285-294, art.436), cu modificările ulterioare, cuvintele „în termen de cel mult un an de la data emiterii încheierii” se substituie cu cuvintele „în modul stabilit de Guvern”.	Ministerul Justiției		La Art.VI – modificarea Codului de procedură civilă nr. 225/2003: Amendamentul la art. 89 alin. (3) din Codul de procedură civilă, având scopul de a exclude încheierea judecătorească de restituire a taxei de stat, care urmează a fi anexată la cererea de restituire, se va examina suplimentar prin prisma art. 7 alin. (2) din Legea taxei de stat nr. 213/2023, conform căruia cererea de restituire a sumei de bani plătite ca taxă de stat poate fi depusă la Serviciul Fiscal de Stat în termen de cel mult un an de la data apariției dreptului la restituire. Restituirea sumei de bani plătite ca taxă de stat se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat conform modului de achitare și evidență a plăților la bugetul public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor, <u>în termen de cel mult un an de la data emiterii actului judecătoresc prin care este dispusă restituirea sumei achitate ca taxă de stat și cuantumul acesteia.</u>	Se acceptă, proiectul a fost completat cu ajustări la Legea nr.213/2023.
Art. VII - Codul de executare nr. 443/2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.34-35, art.112), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 1601 cu următorul cuprins:	Ministerul Justiției		La art. VII – modificarea Codului de executare nr. 443/2004: Autorul proiectului legii propune completarea Codului de executare cu art. 160¹, în vederea reglementării excluderii procedurii judiciare de întoarcere a executării prin intermediul instanței	Nu se acceptă, în vederea eficientizării procesului de administrare a restituirilor se consideră necesar ajustarea prevederilor prin prisma proiectului dat.

„Articolul 1601. Restituirea amenzii contravenționale/penale în baza actului judecătoresc definitiv/irevocabil. Prin derogare de la prevederile art. 157-160, dacă instanța de judecată care a încetat procesul contravențional sau penal, a anulat sau a declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție/decizia asupra cauzei contravenționale sau sentința/decizia de aplicare a amenzii penale și nu a soluționat, din oficiu, chestiunea cu privire la întoarcerea executării, restituirea amenzii contravenționale/penale urmează a fi efectuată, de către Serviciul Fiscal de Stat, la cererea persoanei interesate, cu anexarea actului judecătoresc irevocabil în original, prin care s-a dispus încetarea procesului contravențional/penal, anularea sau declararea nulității procesului-verbal cu privire la contravenție/deciziei asupra cauzei contravenționale sau sentinței/deciziei de aplicare a amenzii penale și nu înregistrează restanță la Bugetul Public Național.”.		de judecată, în cazul amenzilor contravenționale/penale. Aceasta, ar urma să fie realizată conform Hotărârii Guvernului nr. 235/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind stingerea obligației fiscale prin compensare și/sau restituirea mijloacelor bănești, aplicabilă tuturor plăților efectuate la Bugetul public național. Este de menționat că potrivit art. 34 din Codul contravențional nr. 218/2008, amenzile aplicate pentru săvârșirea contravențiilor se virează în bugetul de stat, cu excepția celor prevăzute la alin. (26) – (29). Amenzile aplicate de către comisia administrativă de pe lângă autoritatea publică locală executivă pentru contravențiile prevăzute la art. 398 se virează în bugetul local respectiv. Amenzile aplicate de către organele Serviciului Fiscal de Stat pentru contravențiile prevăzute la art. 263 alin. (2) se virează în bugetul asigurărilor sociale de stat. Amenzile aplicate de către Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 413 se virează în bugetul fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală. Prin avizul nr. 04-06/726/1678 din 29.10.2024 la proiectul de lege privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin fapte ilicite comise în procesele penale și contravenționale (nr. unic 895/MJ/2024), Ministerul Finanțelor a comunicat că, „bugetele respective sunt distincte de bugetul de stat, în cazurile enumerate amenda se varsă în aceste bugete și finanțarea agenților constatați se produce, de regulă, din contul	
---	--	---	--

		bugetelor respective. Prin urmare, considerăm că și prejudiciul cauzat în cazul aplicării ilicite a amenzilor urmează a fi reparat din contul bugetelor, în care se virează amenzile aplicate.”. Totodată, remarcăm că, prin proiectul de lege cu nr. unic 895/MJ/2024 se propune reglementarea temeiurilor, modului și condițiilor de răspundere patrimonială a statului, pentru prejudiciul cauzat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale de către instanța judecătorească, procuror, organul de urmărire penală, ofițerul de investigație, organul de constatare, comisia administrativă sau agentul constatat. Potrivit proiectului, prejudiciul patrimonial suportat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale include și amenzile percepute nejustificat. La fel în proiect este prevăzut că, după ce hotărârea judecătorească privind repararea prejudiciului cauzat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale devine definitivă, titlul executoriu se transmite Ministerului Justiției, care are rolul de a colecta de la creditor datele bancare și copia actului de identitate. Ministerul Justiției remite apoi titlul executoriu Ministerului Finanțelor, împreună cu documentele necesare. Ministerul Finanțelor este cel care execută titlul executoriu. Astfel, având în vedere că restituirea amenzilor se propune a fi reglementată prin mai multe acte normative și implică atribuții repartizate între diverse autorități publice, există un risc major de	
--	--	--	--

			incertitudine juridică și de lipsă de claritate în delimitarea competențelor acestora. În contextul celor expuse, propunerea privind restituirea amenzii contravenționale și penale în baza actului judecătoresc definitiv/irevocabil urmează a fi înaintată Ministerului Justiției în vederea examinării și analizei detaliate a acesteia, urmând ca, în cazul în care se consideră oportună, să fie integrată în proiectul de lege menționat supra.	
--	--	--	--	--

MINISTRU

Victoria BELOUS